

บทที่ 3
สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา
ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

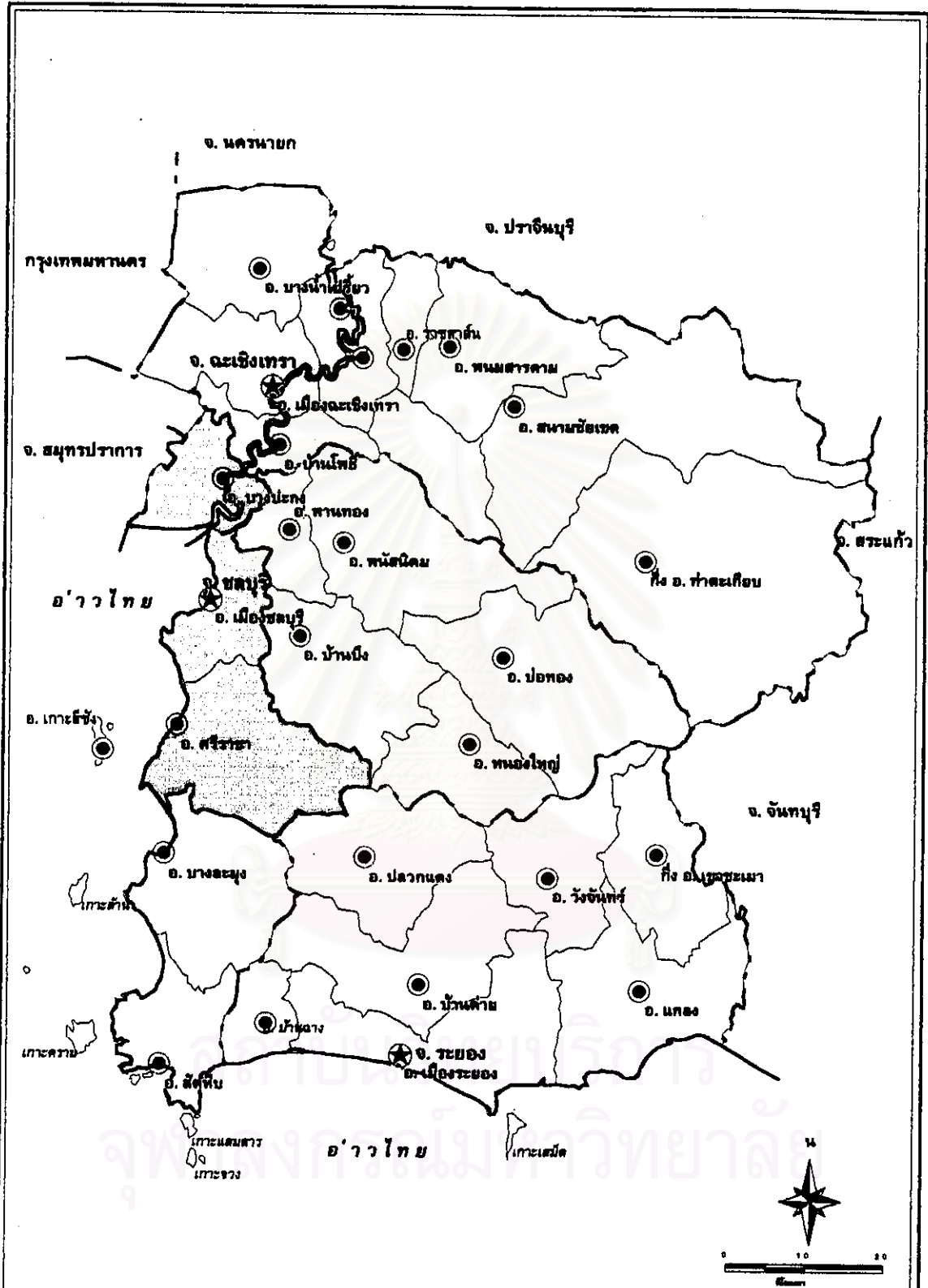
3.1 ลักษณะทางกายภาพ

3.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต บริเวณพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ท่าเลที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก(อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง) มีพื้นที่รวมกันทั้งสิ้น 1,119.148 ตารางกิโลเมตร หรือ 699,467.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.19 ของพื้นที่อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก บริเวณตอนเหนือของพื้นที่ศึกษาเป็นเขตพื้นที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีพื้นที่ 257.893 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 23.04 ของพื้นที่ศึกษา บริเวณตอนกลางต่อเนื่องจาก อำเภอบางปะกงลงมาทางใต้ เป็นเขตพื้นที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ 228.791 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 20.45 ของพื้นที่ศึกษา สำหรับบริเวณตอนใต้สุดของพื้นที่ศึกษา คือที่ตั้งของอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ 632.464 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 56.51 ของพื้นที่ศึกษา

อาณาเขตติดต่อของพื้นที่ศึกษา มีดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอพานทอง และอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และอ่าวไทย

เขตปกครอง เขตปกครองของพื้นที่ศึกษารอบคลุม 2 จังหวัด และ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็น 38 ตำบล 271 หมู่บ้าน และเป็นเขตปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 2 แห่ง สุขาภิบาล 10 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 16 แห่ง และสภาตำบล 10 แห่ง โดยเทศบาล และสุขาภิบาล เป็นเขตการปกครองท้องถิ่น ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กร จากส่วนกลาง มีสภาพเป็นนิติบุคคล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาตำบล เป็นองค์กรท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งจากหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อให้กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นปกครอง ดูแลกันเอง ยังไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีและ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.1 แสดงทำเลที่ตั้งพื้นที่ศึกษาในภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก

สัญลักษณ์	★ ที่ตั้งจังหวัด	----- เขตจังหวัด	ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	● ที่ตั้งอำเภอ	———— เขตอำเภอ	

ตารางที่ 3.1 แสดงผลการปกครองของพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2538

เขตปกครอง	พื้นที่ (พ.กม.)	หมู่บ้าน (หมู่) *	ชุมชนแออัด (ครัวเรือน)	เทศบาล	สุขาภิบาล	องค์การบริหารส่วนตำบล	สภาตำบล
จังหวัดชลบุรี							
อ. เมืองชลบุรี	228.791	107	0.50	2	4	8	2
- อ. บางพลอง	2.904	อยู่ในเขต ทบ. ชลบุรี		1. ทบ. ชลบุรี	1. ส. บางพลอง	1. อบต. คลองสำเพ็ง	1. สภ. พนงช้างคอง
- อ. บ้านโป่ง	0.856	อยู่ในเขต ทบ. ชลบุรี		2. ทบ. แกลง	2. ส. บางทราย	2. อบต. พังกระดี่	2. สภ. อำเภอเมือง
- อ. แกลง	1.018	อยู่ในเขต ทบ. ชลบุรี			3. ส. อำเภอเมือง	3. อบต. คลองสำเพ็ง	
- อ. บ้านสวน	14.888	อยู่ในเขต ทบ. แกลง			4. ส. คลองสำเพ็ง	4. อบต. พนงโม้น้อย	
- อ. พังกระดี่	17.069	10	2.50			5. อบต. เหม็ด	
- อ. พนาภิ	36.069	14	4.50			6. อบต. พนงศรี	
- อ. พนงช้างคอง	17.369	12	3.00			7. อบต. พนาภิ	
- อ. คลองสำเพ็ง	26.009	7	3.00			8. อบต. เหม็ด	
- อ. พนงโม้น้อย	17.869	7	8.00				
- อ. บางทราย	5.769	7	4.00				
- อ. คลองสำเพ็ง	5.869	6	1.50				
- อ. เหม็ด	24.069	6	8.00				
- อ. บ้านโป่ง	19.069	5	10.00				
- อ. บ้านสวน	4.369	7	7.50				
- อ. พังกระดี่	16.869	7	2.00				
- อ. เหม็ด	11.869	8	2.00				
- อ. อำเภอเมือง	2.869	5	6.00				
- อ. อำเภอเมือง	5.569	6	7.50				
อ. ศรีราชา	816.434	58	24	2	2	3	1
- อ. ชุมชุม	78.782	อยู่ในเขต ทบ.เมืองจันทร์		1. ทบ. ศรีราชา	1. ส. ชุมชุม	1. อบต. เขาคันทรง	1. สภ. พนงชุม
- อ. ศรีราชา	4.174	อยู่ในเขต ทบ. ศรีราชา		2. ทบ. เมืองจันทร์	2. ส. บางพระ	2. อบต. ปะอูน	
- อ. สุราษฎร์	63.739	10	3.00			3. อบต. บางพระ	
- อ. เมือง	59.853	9	20.00				
- อ. พนงชุม	88.747	10	6.00				
- อ. เขาคันทรง	04.877	9	33.00				
- อ. บางพระ	159.475	12	5.00				
- อ. ปะอูน	66.117	8	31.00				
จังหวัดนครราชสีมา							
อ. บางบัวทอง	257.863	106	24		5	7	5
- อ. บางบัวทอง	36.100	18	5		1. ส. บางบัวทอง	1. อบต. สองคลอง	1. สภ. บางบัว
- อ. ท่ามะกา	19.200	8	-		2. ส. ท่ามะกา	2. อบต. บางบัวทอง	2. สภ. ท่ามะกา
- อ. บางบัว	23.110	14	4		3. ส. บางบัว	3. อบต. พนงชุม	3. สภ. บางบัว
- อ. บางบัวทอง	13.803	8	7		4. ส. บางบัว	4. อบต. พนงชุม	4. สภ. ท่ามะกา
- อ. บางบัว	14.470	14	15		5. ส. ท่ามะกา	5. อบต. บางบัวทอง	5. สภ. เขาคันทรง
- อ. บางบัว	12.980	7	13			6. อบต. บางบัว	
- อ. สองคลอง	27.920	10	12			7. อบต. พนงชุม	
- อ. พนงชุม	24.940	9	8				
- อ. พนงชุม	18.820	4	18				
- อ. ท่ามะกา	23.220	8	7				
- อ. พนงชุม	20.060	6	20				
- อ. เขาคันทรง	19.270	7	17				
พื้นที่ศึกษา	11,031,118	271		4	11	18	8

ที่มา: 1. สำนักงานการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

2. กระทรวงมหาดไทย สำนักการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ: ทบ. คือ เทศบาลเมือง ส. คือ สุราษฎร์

ทบ. คือ เทศบาลตำบล

* จำนวนครัวเรือน เป็นจำนวนครัวเรือน จากการ ค. บางบัว เมื่อ 1 สิงหาคม 2538

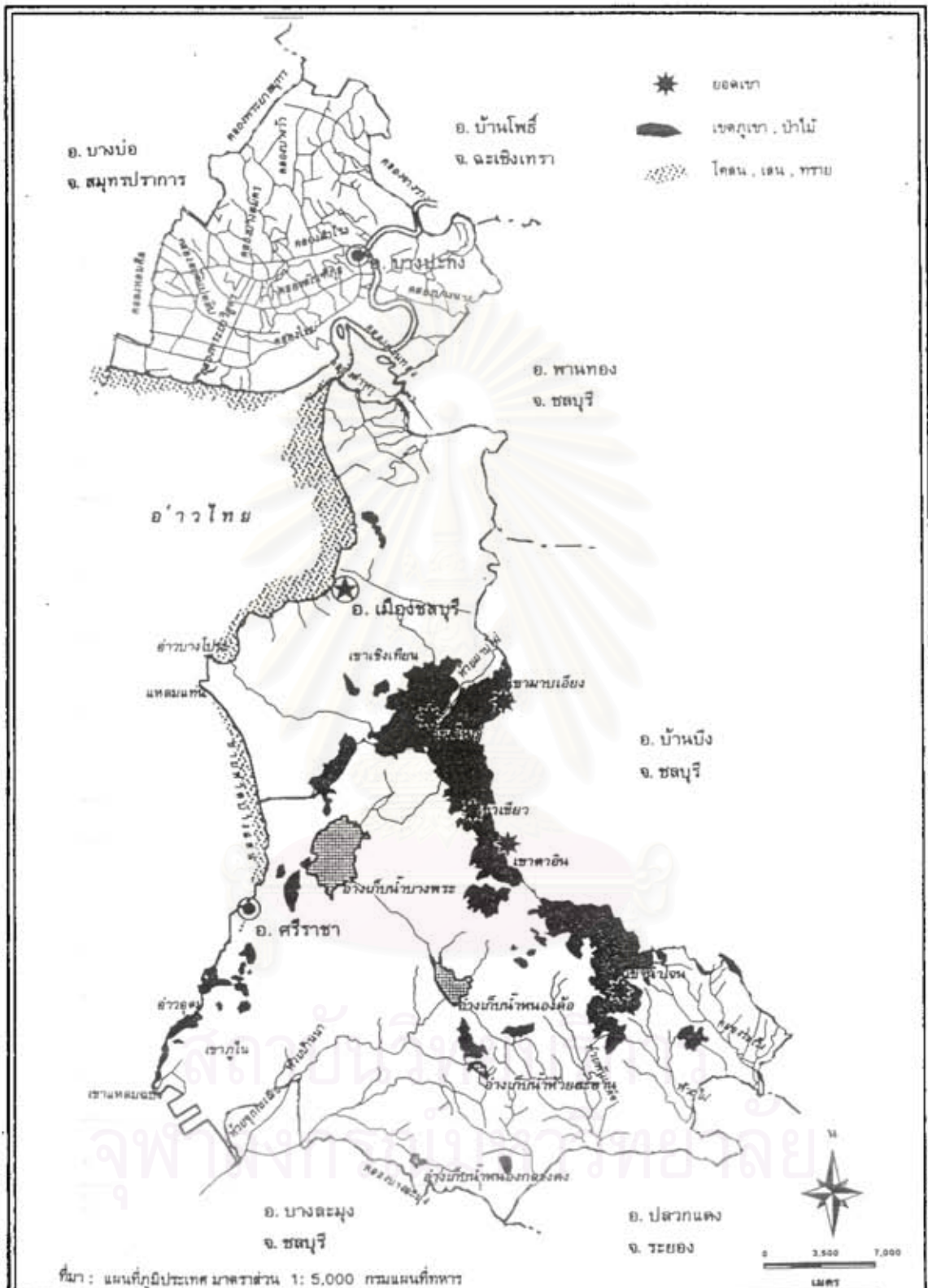
3.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ศึกษาประกอบด้วยพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองชลบุรี - อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศ โดยรวมเป็นที่ราบเชิงเขาชายฝั่งทะเล ความสูงของภูมิประเทศจะค่อยๆเพิ่มระดับไล่จากทางเหนือขึ้นไปทางด้านใต้ของพื้นที่ บริเวณตอนเหนือซึ่งอยู่ในเขตอำเภอบางปะกง เป็นที่ลุ่มต่ำปากแม่น้ำ มีความสูงของภูมิประเทศเฉลี่ย 1-2 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณตอนกลางอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองชลบุรี มีความสูงเฉลี่ย 100-200 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะภูมิประเทศเริ่มเปลี่ยนเป็นที่ราบเชิงเขา และ บริเวณตอนใต้คืออำเภอศรีราชา มีความสูงเฉลี่ย 200-300 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ภูมิประเทศมีลักษณะเป็นที่ราบสลับเนินเขา มีเนินเขาขนาดเล็ก และใหญ่กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณด้านตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นเขตแนวเขาสูง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. อำเภอบางปะกง ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง มีความสูงโดยเฉลี่ย 1-2 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีหนองน้ำ แอ่งน้ำ กระจายอยู่มากมายในพื้นที่อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ได้แก่ เลี้ยงสัตว์น้ำ และการทำนา แต่ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกบุกรุกด้วยพื้นที่อยู่อาศัย และโรงงานอุตสาหกรรม

บริเวณตอนเหนือและบริเวณตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายใหญ่ไหลจากเขตที่สูงทางตอนเหนือของจังหวัดฉะเชิงเทราผ่านพื้นที่อำเภอบางปะกง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่ด้านตะวันออกของแม่น้ำบางปะกง และพื้นที่ด้านตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง ในพื้นที่ตอนเหนือของอำเภอและพื้นที่ด้านตะวันตก ของแม่น้ำบางปะกง มีห้วย หนอง บึง กระจายอยู่มากมาย มีห้วยน้ำลำคลองสายสำคัญได้แก่ คลองจางวาง คลองพระยาสมุทร คลองขุนพิทักษ์ พื้นที่ด้านตะวันตก และตอนกลาง ของอำเภอ มีห้วยน้ำลำคลองมากมายไหลผ่านพื้นที่สูงสู่มแม่น้ำบางปะกง และออกสู่ทะเลทางตอนใต้ ได้แก่ คลองบางสมัคร คลองหอมศีล คลองพระยาวิสูตร คลองคันโพธิ์ คลองเสื่อน้อย คลองบางวัว คลองท่าสะพาน คลองสำโรง เป็นต้น บริเวณด้านตะวันออกของแม่น้ำบางปะกง เป็นที่ราบลุ่ม มีห้วยน้ำลำคลองมากมายที่เป็นสาขาของแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านพื้นที่สูงสู่มแม่น้ำบางปะกง ได้แก่ คลองเขาหิน คลองใหม่ คลองหลอดหลวง และคลองอ้อมใหญ่ คลองอ้อมน้อย คลองบางนาง และคลองพานทอง เป็นต้น บริเวณตอนใต้ เป็นที่ลุ่มต่ำริมชายฝั่งทะเลที่มีป่าชายเลนขึ้นประปราย เนื่องจากเป็นบริเวณปากแม่น้ำบางปะกง ดังนั้นบริเวณชายฝั่งแถบนี้จึงมีโคลนเลนที่แม่น้ำบางปะกงพัดพามาทับถมอยู่มาก พื้นที่บริเวณนี้เป็นเขตเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ ปลา กุ้ง และหอย มี คลองสกัดสี่สิบ คลองสกัดแปดสิบ และคลองฝู๊ด ไหลผ่านพื้นที่

ข. อำเภอเมืองชลบุรี ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาชายฝั่งทะเล บริเวณชายหาดมีลักษณะเว้าแหว่ง มีความสูงโดยเฉลี่ย 100-200 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณที่ลุ่มต่ำมีน้ำทะเลท่วมถึง มีป่าชายเลนขึ้นอยู่ทั่วไป ปัจจุบันมีเหลือน้อย

บริเวณตอนเหนือ ในเขตตำบลคลองคำหุเป็นที่ราบลุ่ม น้ำทะเลท่วมถึงริมชายฝั่งทะเล บริเวณนี้มีป่าชายเลนหลายแห่ง ชายฝั่งบริเวณนี้มีโคลนเลนมาก มีห้วยน้ำ ลำคลองไหลผ่านหลายสาย ที่สำคัญ ได้แก่ คลองคำหุ คลองบ้านเก่า และคลองแพรกวัด เป็นต้น คลองเหล่านี้ไหลผ่านพื้นที่ตำบลคลองคำหุ ลงสู่ทะเลทางด้านตะวันตก บริเวณด้านตะวันออก เป็นเขตที่ราบเชิงเขา มี

ที่มา : แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 5,000 กรมแผนที่ทหาร

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.3 แสดงลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษา

สัญลักษณ์	⊕ ที่ตั้งจังหวัด	☞ ฟ้าวน้ำ, คลอง
	⊙ ที่ตั้งอำเภอ	☼ อำเภอ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสูงโดยเฉลี่ย 100-200 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณด้านตะวันตก เป็นชายฝั่งทะเลที่เว้าแหว่ง บริเวณชายหาดบางแสนในเขตเทศบาลตำบลแสนสุข มีแหลมสามมุข และแหลมแท่นเป็นส่วนของแผ่นดินที่ยื่นสู่ทะเล มีอ่าวบางโปรง และอ่าวบางแสน ซึ่งมีชายหาดบางแสนเป็นชายหาดที่ไม่มีโคลนเลนมากนักจึงเหมาะสำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนแห่งหนึ่งของอำเภอเมืองชลบุรี บริเวณตอนใต้ เป็นเขตเขาสูง และป่าไม้ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของลำห้วยหลายสาย เช่น เขามาบเอียงสูง 679 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นต้นน้ำของลำห้วยมาบไผ่ เขางาม สูง 626 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง นอกนั้นก็เป็นที่เนินเขาสลัที่ราบ ซึ่งมีความสูง 150-200 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ เขาเชิงเทียน เขาพวงพาน เขาขวาง และเขาคงคาน เป็นต้น

ค. อำเภอศรีราชา ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาชายฝั่งทะเล และที่ราบลูกคลื่นและเนินเขาเตี้ยๆสลักัน มีความสูงโดยเฉลี่ย 200-300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

บริเวณตอนเหนือ มีลักษณะเป็นเนินเขาสลัที่ลุ่ม มีอ่างเก็บน้ำบางพระ ซึ่งเป็นอ่างน้ำขนาดใหญ่มีห้วยน้ำหลายสายไหลมาลง นอกจากนี้ ยังมีอ่างเก็บน้ำหนองค้อ ที่มีลำห้วยขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้วยมะนาว และห้วยหนองค้อไหลมาลง บริเวณริมอ่างเก็บน้ำบางพระมีเนินเขาขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ เขาไพล และเขาฉลาก สูงประมาณ 300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณตะวันออก มีลักษณะเป็นแนวเขาสูง และเขตป่าไม้ ที่มีระดับความสูง จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อาทิ เขาชมพู ซึ่งมีระดับความสูง 657 เมตร เขาเขียว สูง 417 เมตร และเขาตอหิน สูง 476 เมตร เขาน้ำโจน สูง 382 เมตร เป็นต้น บริเวณด้านตะวันตก เป็นชายฝั่งทะเลมีเนินเขาเล็กๆสูงประมาณ 80-190 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง สลัที่ลุ่มริมชายฝั่งทะเล กระจายตั้งแต่ตอนเหนือถึงตอนใต้ชายฝั่งทะเล ที่สำคัญ ได้แก่ เขาแหลมฉมิง ซึ่ง สูง 88 เมตร เขาน้อย สูง 122 เมตร เขาภูโน สูง 186 เมตร เขายายสี สูง 187 เมตร บริเวณริมอ่างเก็บน้ำบางพระมีเนินเขาไพล สูง 90 เมตร บริเวณชายฝั่งทะเลมีอ่าวสำคัญ คือ อ่าวอุดม และอ่าวทองหลาง ปัจจุบันบริเวณแหลมฉมิงได้รับการพัฒนาให้เป็นเขตท่าเรือพาณิชย์ ของการทำเรือแห่งประเทศไทย และเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉมิง บริเวณตอนใต้ มีลักษณะเป็นเนินเขาเล็กๆสลัที่ลุ่ม ได้แก่ เขายางแดง สูง 236 เมตร เขาเรือแตก สูง 389 เมตร เขาหินลาด สูง 312 เมตร เป็นต้น มีอ่างเก็บน้ำหนองกลางดง ซึ่งมีห้วยน้ำหนองแขวะ ห้วยผักกูด ไหลมาลง มีอ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน และมีหนองเขื่อน เป็นอ่างน้ำขนาดเล็ก นอกจากนี้ ยังมีห้วยน้ำสำคัญที่ไหลจากเขตเขาสูงทางตะวันออก ผ่านพื้นที่ตอนใต้ของอำเภอเพื่อไหลลงสู่คลองบางละมุงทางด้านใต้ ได้แก่ คลองระเวิง ห้วยไผ่ ห้วยพันเสด็จ ห้วยจุกกะเมือ ห้วยเล็ก ห้วยบ้านนา เป็นต้น

3.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่ศึกษามีลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลเช่นเดียวกับบริเวณอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก เมื่อจำแนกลักษณะภูมิอากาศตามแบบคอปเพิน (Koppen's Classification) พบว่าพื้นที่ศึกษาเป็นเขตภูมิอากาศแบบสะวันนา (Savanna Climate) คือ ลักษณะภูมิอากาศในฤดูร้อน ร้อนแห้งแล้ง มีช่วงฤดูแล้งสลัฤดูฝนอย่างชัดเจน ช่วงฤดูแล้งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ ๕.๒ แสดงค่าเฉลี่ยของปริมาณฝน ใน ปี พ.ศ. 2538 ในพื้นที่ศึกษา

เดือน	สถานีศรีราชา		สถานีเมืองชลบุรี		สถานีเกาะสีชัง		สถานีแหลมฉบัง		สถานีบางปะกง	
	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
มกราคม	21.30	1	38.30	3.00	6.90	2	23.20	1	36.50	1
กุมภาพันธ์	2.00	1	7.00	1.00	3.60	1	0.30	1	0.00	0
มีนาคม	84.20	3	37.30	4.00	17.20	1	25.30	4	T	0
เมษายน	81.10	5	56.10	4.00	62.60	4	39.30	6	37.60	3
พฤษภาคม	294.10	13	177.10	17.00	211.80	14	171.00	13	109.10	8
มิถุนายน	120.80	5	56.70	14.00	150.00	13	162.60	13	102.90	6
กรกฎาคม	128.60	7	143.10	19.00	139.60	17	107.10	16	193.00	4
สิงหาคม	316.60	11	384.40	23.00	423.90	22	221.10	19	179.70	10
กันยายน	484.50	20	344.60	25.00	629.50	24	489.80	21	207.20	11
ตุลาคม	409.30	7	225.60	16.00	262.30	19	235.40	13	60.80	5
พฤศจิกายน	173.90	2	40.60	4.00	30.50	4	27.00	3	10.50	1
ธันวาคม	10.90	1	2.10	1.00	T	0	T	0	0.00	0
รวมเฉลี่ย	2107.30	76	1512.90	131.00	1957.90	121	1502.10	110	957.50	49

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ ๕.๓ แสดงค่าเฉลี่ยของ อุณหภูมิ และ ความชื้นสัมพัทธ์ ใน ปี พ.ศ. 2538 ในพื้นที่ศึกษา

เดือน	สถานีเมืองชลบุรี			สถานีเกาะสีชัง			สถานีแหลมฉบัง			สถานีบางปะกง		
	อุณหภูมิเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)
มกราคม	26.9	65	28.9	70	3.8	27.3	24	63	6.5	25.9	63	25.9
กุมภาพันธ์	27.4	68	27.3	73	5.1	27.4	25	62	9.1	27.4	62	27.4
มีนาคม	29.6	70	29.0	76	4.5	28.9	35	66	8.4	29.9	66	29.9
เมษายน	30.9	70	30.2	76	4.4	30.4	25	70	5.8	30.6	70	30.6
พฤษภาคม	29.9	76	29.6	77	3.1	29.5	43	78	4.5	29.5	78	29.5
มิถุนายน	30.5	73	29.7	76	4.8	29.4	44	77	5.8	29.3	77	29.3
กรกฎาคม	29.3	75	28.8	77	4.9	28.6	34	79	5.8	28.4	79	28.4
สิงหาคม	28.7	80	28.3	82	3.7	27.8	28	82	4.5	28.2	82	28.2
กันยายน	27.9	83	27.4	85	2.9	28.6	30	84	2.6	27.7	84	27.7
ตุลาคม	28.1	79	27.5	82	3.7	27.8	22	80	5.2	27.4	80	27.4
พฤศจิกายน	27.8	68	27.1	72	5.1	27.7	20	74	7.8	26.1	74	26.1
ธันวาคม	26.0	62	25.6	85	6.2	26.0	20	68	6.5	24.3	68	24.3
เฉลี่ยรวมเฉลี่ย	28.6	72	28.1	78	4.4	28.1	44	73	6.0	27.9	73	27.9

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงมหาดไทย

ทำให้อากาศแห้งแล้ง พื้นที่บริเวณตะวันตกของจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดระยอง (ยกเว้นอำเภอแกลง) มีสภาพภูมิอากาศแบบนี้

สภาพกาลอากาศในพื้นที่ศึกษา ในรอบปี พ.ศ. 2538 มีสภาพกาลอากาศ ดังนี้

อุณหภูมิ ในรอบปี 2538 ที่สถานีตรวจอากาศอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี วัดอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปีได้สูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ 28.6°C โดยในเดือนเมษายน มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ 30.9°C และเฉลี่ยต่ำสุด 26°C ในเดือนธันวาคม ที่สถานีตรวจอากาศเกาะสีชัง อำเภอศรีราชา วัดอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปีได้ 28.1°C ในเดือนเมษายน มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ 30.2°C และเฉลี่ยต่ำสุด 25.6°C ในเดือนธันวาคม ที่สถานีตรวจอากาศแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา วัดอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปีได้ 28.1°C ในเดือนเมษายน มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ 30.4°C ในเดือนธันวาคมและเฉลี่ยต่ำสุด 26°C ที่สถานีตรวจอากาศอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา วัดอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปีได้ 28°C โดยในเดือน เมษายน มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ 29.9°C ในเดือนธันวาคมเฉลี่ยต่ำสุด 26.4°C ในพื้นที่ศึกษามีอุณหภูมิเฉลี่ย ในรอบปี 28.2°C

ปริมาณฝน จากสถิติปริมาณน้ำฝนที่วัดได้จากสถานีตรวจอากาศต่างๆ ที่ประจำอยู่ในพื้นที่ศึกษา และพื้นที่ใกล้เคียง สามารถสรุปปริมาณฝน ในรอบปี พ.ศ. 2538 ได้ ดังนี้

ที่สถานีศรีราชา ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอศรีราชา มีปริมาณฝนเฉลี่ย 2,107.3 มิลลิเมตร โดยในเดือน กันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด 484.50 มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตก 20 วัน ที่สถานีชลบุรี ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองชลบุรี มีปริมาณฝนเฉลี่ยในรอบปี 1,512.90 มิลลิเมตร ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด 384.40 มิลลิเมตร มีจำนวนวันฝนตกมากที่สุด คือ 25 วัน ที่สถานีแหลมฉบังมีปริมาณฝนเฉลี่ยในรอบปี 1,502.1 มิลลิเมตร ใน เดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด 489.8 มิลลิเมตร มีจำนวนวันฝนตกมากที่สุด คือ 21 วัน ที่สถานีบางปะกง มีปริมาณฝนเฉลี่ยรอบปี 957.50 มิลลิเมตร ใน เดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด 207.20 มิลลิเมตร มีจำนวนวันฝนตกมากที่สุด คือ 11 วัน ดังนั้นบริเวณอำเภอศรีราชา จึงมีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุดในพื้นที่ศึกษา และอำเภอเมืองชลบุรีมีจำนวนวันฝนตกสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา บริเวณที่มีปริมาณฝนและจำนวนวันฝนตกในรอบปีต่ำที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ อำเภอบางปะกง ในเดือน กุมภาพันธ์ และเดือนมีนาคม ที่สถานีบางปะกงไม่มีบันทึกวันฝนตก และข้อมูลปริมาณน้ำฝน อำเภอศรีราชา มีปริมาณฝนเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 มิลลิเมตร ในเดือน มกราคม และกุมภาพันธ์ สรุปในพื้นที่ศึกษามีปริมาณฝนเฉลี่ย ในรอบปี 1,520 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ในรอบปี 92 วัน

ความชื้นสัมพัทธ์ ในรอบปี พ.ศ.2538 ที่สถานีเกาะสีชัง อำเภอศรีราชา สามารถวัดความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยในรอบปี ได้ 76 % โดยในเดือนกันยายน มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด 85% ที่สถานีชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี วัดความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยในรอบปี ได้ 72 % ในเดือนกันยายน มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงที่สุด 83% เนื่องจากในเขตอำเภอบางปะกงไม่มีข้อมูลจากสถานีตรวจอากาศ จึงต้องอาศัยข้อมูลจากสถานีฉะเชิงเทรา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งอยู่ใกล้เคียง สามารถวัดความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยในรอบปี ได้ 73 % ในเดือนกันยายน มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงที่สุด 84% บริเวณเกาะสีชัง ในเขตอำเภอศรีราชาจึงมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยในรอบปี สูงที่สุด และบริเวณอำเภอ

เมืองชลบุรี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยในรอบปีต่ำที่สุด ดังนั้นบริเวณพื้นที่ศึกษาจึงมีความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ย 74%

ความเร็วลม ในรอบปี พ.ศ. 2538 ความเร็วลมที่พัดผ่านบริเวณพื้นที่ศึกษา บริเวณ สามารถวัดได้เฉลี่ย 4 นอต/ชั่วโมง บริเวณอำเภอศรีราชา มีความเร็วลมค่อนข้างสูง ที่สถานีตรวจอากาศเกาะสีชัง สามารถวัดความเร็วลมเฉลี่ยในรอบปีได้ 4.4 นอต/ชั่วโมง และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง คือที่สถานีตรวจอากาศพัทยา สามารถวัดความเร็วลมเฉลี่ยในรอบปีได้ 5.5 นอต/ชั่วโมง บริเวณอำเภอเมืองชลบุรี ความเร็วลมอ่อนกว่า โดยที่สถานีตรวจอากาศชลบุรี สามารถวัดความเร็วลมเฉลี่ยในรอบปีได้ 2.1 นอต/ชั่วโมง เท่านั้น ในช่วงฤดูหนาวประมาณเดือนธันวาคมและฤดูร้อน ความเร็วลมจะค่อนข้างสูง ในช่วงฤดูฝนในระหว่าง เดือน พฤษภาคม-กันยายน ความเร็วลมจะอ่อนลง

สมุทรศาสตร์ ลักษณะทางสมุทรศาสตร์ของบริเวณพื้นที่ศึกษา มีดังนี้

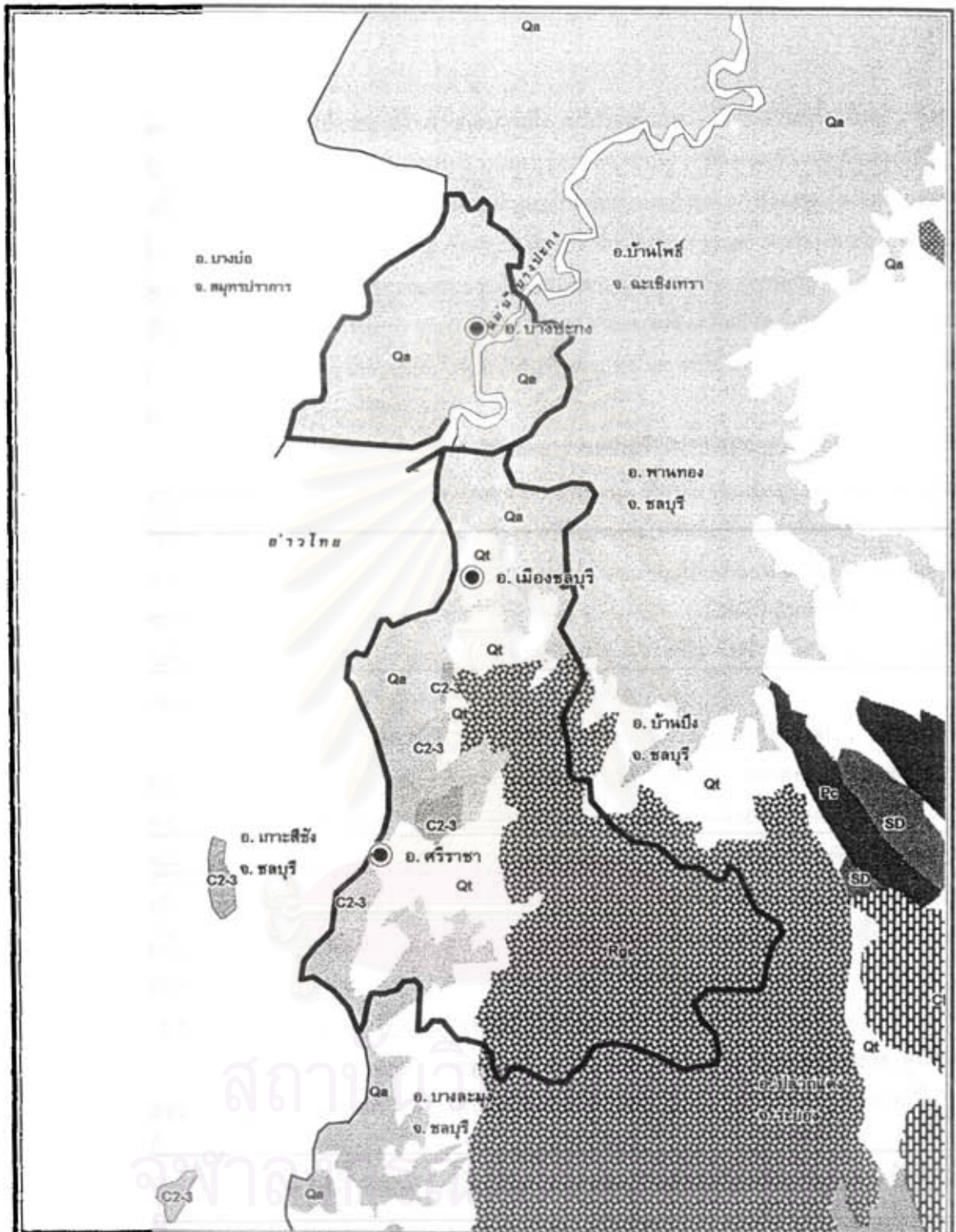
- ลักษณะทางกายภาพของฝั่งทะเล บริเวณชายฝั่งทะเลของพื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอ่าวไทยตอนบน (อ่าวไทยตอนบน มีขนาด 100 x100 กิโลเมตร มีความลึกโดยเฉลี่ย 15 เมตร ท้องทะเลมีความลาดจากขอบฝั่งทะเลด้านทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ บริเวณปากอ่าวไทยตอนบนระหว่างหัวหินกับสัตหีบ สำหรับบริเวณใกล้เกาะคราม อำเภอสัตหีบ เป็นบริเวณที่ลึกที่สุด คือประมาณ 48 เมตร บริเวณชายฝั่งของพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นที่ราบแคบๆ โดยชายฝั่งทะเลตั้งแต่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปถึงบริเวณอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นหาดโคลน และป่าชายเลน เนื่องจากแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำบางปะกง ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย บริเวณนี้ และได้พัดพาเอาตะกอนมาด้วย ส่วนลักษณะชายฝั่งหาดบางแสนไปจนถึงชายหาดอำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นหาดทราย น้ำทะเลค่อนข้างใส ไม่ห่างจากชายฝั่งนัก มีเกาะ กระจาย อยู่หลายแห่ง เกาะเหล่านี้ช่วยเป็นเกราะกำบังคลื่น ลม ให้กับชายฝั่งเป็นอย่างดี

- คลื่น เนื่องจากอ่าวไทยตอนบนมีลักษณะภูมิประเทศที่สามารถป้องกันคลื่น ลม ได้ดี ทำให้ท้องทะเลบริเวณนี้ไม่มีคลื่นขนาดใหญ่ โดยคลื่นขนาดใหญ่ส่วนใหญ่เคลื่อนตัวมาจากบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง เมื่อเคลื่อนมาปะทะกับแผ่นดิน บริเวณอำเภอสัตหีบ ก็จะหักเลี้ยวเข้าสู่อ่าวไทยตอนบน แต่เนื่องจาก ท้องทะเลตอนบนเป็นเขตน้ตื้น ทำให้ที่คลื่นปะทะกับชายฝั่งทะเลตะวันออกบริเวณอ่าวไทยตอนบน ลดความรุนแรงลงมาก สำหรับคลื่นที่เกิดบริเวณอ่าวไทยตอนบน ในช่วงฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีระยะเวลาในการพัดสั้นมาก ในช่วงเวลานี้จะมีคลื่นขนาดใหญ่ บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันตก มากกว่าทางชายฝั่งทะเลตะวันออก และในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะมีคลื่น ขนาดใหญ่และลมแรง มาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันตก พัดเข้าสู่ฝั่งทะเลตะวันออกบริเวณแหลมฉมับ จากการศึกษาของ NEDECO (ค.ศ. 1972) ของโครงการทำเรื่อน้ำลึกแหลมฉมับ ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ขนาดของคลื่น พบว่า ขนาดคลื่นที่ อำเภอเมืองชลบุรี เกาะสีชัง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จัดว่ามีขนาดไม่ใหญ่นัก คลื่นขนาด 20 เมตร ขึ้นไป พบน้อยมาก

3.1.4 ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 3 เขต ดังนี้

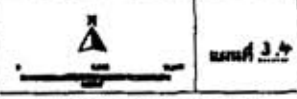
1) เขตธรณีวิทยาหินแกรนิตยุคคาร์บอนิเฟอรัส (Carboniferous) เป็นเขตหินแกรนิตที่เก่าแก่มากที่สุดในย่านนี้ มีอายุ 280-345 ล้านปี เขตธรณีวิทยาหินแกรนิตยุคคาร์บอนิเฟอรัส

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรม ในย่านอุตสาหกรรมเขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่แสดงลักษณะทางธรณีวิทยา (Geology) บริเวณพื้นที่ศึกษา

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> Qa = บริเวณตะกอนยุบโทและทรายน้ำ Qt = บริเวณตะกอนชั้นบ้านโต C2-3 = หินแกรนิตยุคทาร์โบเนียนเฟสที่ 2 Rg = หินไนส์และไรต์ 	<ul style="list-style-type: none"> Pc = หินดินแปรนิลไนท์ และเมกมาไนท์ SD = หินพิลโลไซต์ เซอิท์ และกรานไฟท์ฟิรด์ CP = หินดินมีสโตไวท์เมกานิต
---	---

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัย
สภาพแวดล้อม

พบในเขตคอนไค์ของอำเภอเมืองชลบุรี อำเภอบ้านมิ่ง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่ติดต่อกันเป็นบริเวณกว้าง ในจังหวัดชลบุรี พบบริเวณเขาเขียว เขาชมพู ลักษณะหินแกรนิตยุคคาร์บอนิเฟอรัส เนื้อหินค่อนข้างหยาบแน่น ประกอบด้วยผลึกแร่ไบโอไทต์ไมกา (Biotite Mica) และแร่เฟลสปาร์ (Feldspar) เป็นผลึกขนาดใหญ่ ซึ่งพบในลักษณะหินโผล่ (Outcrop Rock) กระจายอยู่ทั่วไปตามเนินเขา และภูเขา แร่ธาตุที่พบในเขตธรณีวิทยาหินแกรนิตยุคคาร์บอนิเฟอรัส ในภูมิภาคอื่นมักไม่พบแร่ดีบุก แต่กลับพบในพื้นที่อนุภาคฯ นี้ มีสินแร่ดีบุก (Cassiterite) อิลมินิท์ (Ilmenite) เซอร์คอน ((Zircon) และ โมนาไซต์ (Monazite) ทั่วมกกันเป็นลานแร่ ตามบริเวณชายฝั่งทะเล บริเวณบ้านหนองแฟบ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

2) **เขตธรณีวิทยาหินไนส์ (Gneiss) และชีสต์ (Schist)** พบบริเวณต่อเนื่องจากเขตธรณีวิทยาหินแกรนิต ยุคคาร์บอนิเฟอรัส ในเขตจังหวัดชลบุรี คือบริเวณเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (สาย สัตหีบ-พนมสารคาม) ลักษณะทางธรณีวิทยาหินไนส์และชีสต์ ในพื้นที่อนุภาคฯ พบว่าหินส่วนใหญ่เป็นหินไนส์ ส่วนหินชีสต์พบมากที่เกาะเสม็ด บนเกาะนี้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น Alluvial ของตะกอนทรายละเอียด ซึ่งเป็นแร่ Quartz ประเภท Milky Quartz ทำให้ตะกอนทรายมีสีขาวละเอียด สำหรับหินชีสต์นั้นพบ ตามโชดหิน ตามบริเวณแหลมที่ยื่นไปสู่เวียงทะเล หินชีสต์เรียงตัวซ้อนกันในแนวเอียง 70 องศา หินชีสต์มีแร่ไมกา ตกผลึกในชั้นหินอย่างชัดเจน

3) **เขตธรณีวิทยาบริเวณตะกอนลุ่มน้ำและชายฝั่ง (Alluvial , Alluvium , Valley Fill and River Gravel)** จะมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เกิดจากการทับถมของตะกอนโคลนทราย เขตธรณีวิทยาบริเวณตะกอนลุ่มน้ำและชายฝั่งมีอาณาเขตต่อเนื่องกับบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา พบได้ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกงตอนบน และยังคงครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางปะกง และของที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกงตอนล่าง พื้นที่เหล่านี้มีอนุภาคของตะกอนดินเหนียว เป็นชั้นบางๆ หนาประมาณ 1-2 นิ้ว ดินชั้นล่างประกอบไปด้วยกรวดของดินลูกรัง (Laterite Gravel) รองรับอยู่เบื้องล่าง

3.1.5 แหล่งน้ำธรรมชาติและการชลประทาน

ในพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยลุ่มน้ำสำคัญ 3 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำห้วยใหญ่หรือลุ่มน้ำบางพระ และลุ่มน้ำคลองใหญ่ ซึ่งมีแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่มนุษย์ขึ้น มากมายในพื้นที่ดังนี้

1) **แหล่งน้ำผิวดิน** ในพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยพื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ 3 ลุ่มน้ำ ดังนี้

- **ลุ่มน้ำบางปะกง** เป็นลุ่มน้ำขนาดใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญในภาคตะวันออก อยู่บริเวณทิศเหนือของพื้นที่ศึกษา ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบางปะกง และบางส่วนของอำเภอเมืองชลบุรี รูปแบบลุ่มน้ำเป็นรูปพัด ที่มีลำน้ำสายเล็กๆ ซึ่งมีน้ำไหลตลอดปีไหลมารวมกันลงสู่แม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของลุ่มน้ำ แล้วไหลลงสู่อ่าวไทยตอนบนที่บริเวณอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่รับน้ำฝนประมาณ 8,679 ตารางกิโลเมตร (ไม่รวมพื้นที่รับน้ำฝนของแม่น้ำปราจีนบุรี ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของลุ่มน้ำบางปะกง) และมีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี 3,712.65 ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครนายก และพื้นที่บางส่วนของจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี และสระบุรี ประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยๆ ได้แก่ แม่น้ำนครนายก คลอง

ท่าลาด คลองหลวง และแม่น้ำบางปะกงสายหลัก เป็นต้น พื้นที่รับน้ำฝนของแม่น้ำบางปะกงสายหลัก ประมาณ 1,514 ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี 273.63 ล้านลูกบาศก์เมตร ลุ่มน้ำ คลองท่าลาด คลองหลวง และแม่น้ำบางปะกงสายหลัก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราทั้งหมด และ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดชลบุรี ได้แก่ บริเวณอำเภอบางพลี อำเภอบ้านนา อำเภอบ้านบึง อำเภอบ่อทอง และบางส่วนของอำเภอมือฉ่องสำโรง สำหรับแม่น้ำ ลำคลองสายสำคัญในลุ่ม น้ำบางปะกง มี ดังนี้

- แม่น้ำบางปะกง เป็นแม่น้ำสายหลัก ที่เกิดจากการรวมตัวของ แม่น้ำนครนายก และแม่น้ำปราจีนบุรีที่บริเวณตอนเหนือของอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไหลผ่านอำเภอบางคล้า อำเภอมือฉ่องสำโรง อำเภอบ้านโพธิ์ และไหลลงสู่อ่าวไทย ที่อำเภอบางปะกง มีความยาวประมาณ 122 กิโลเมตร

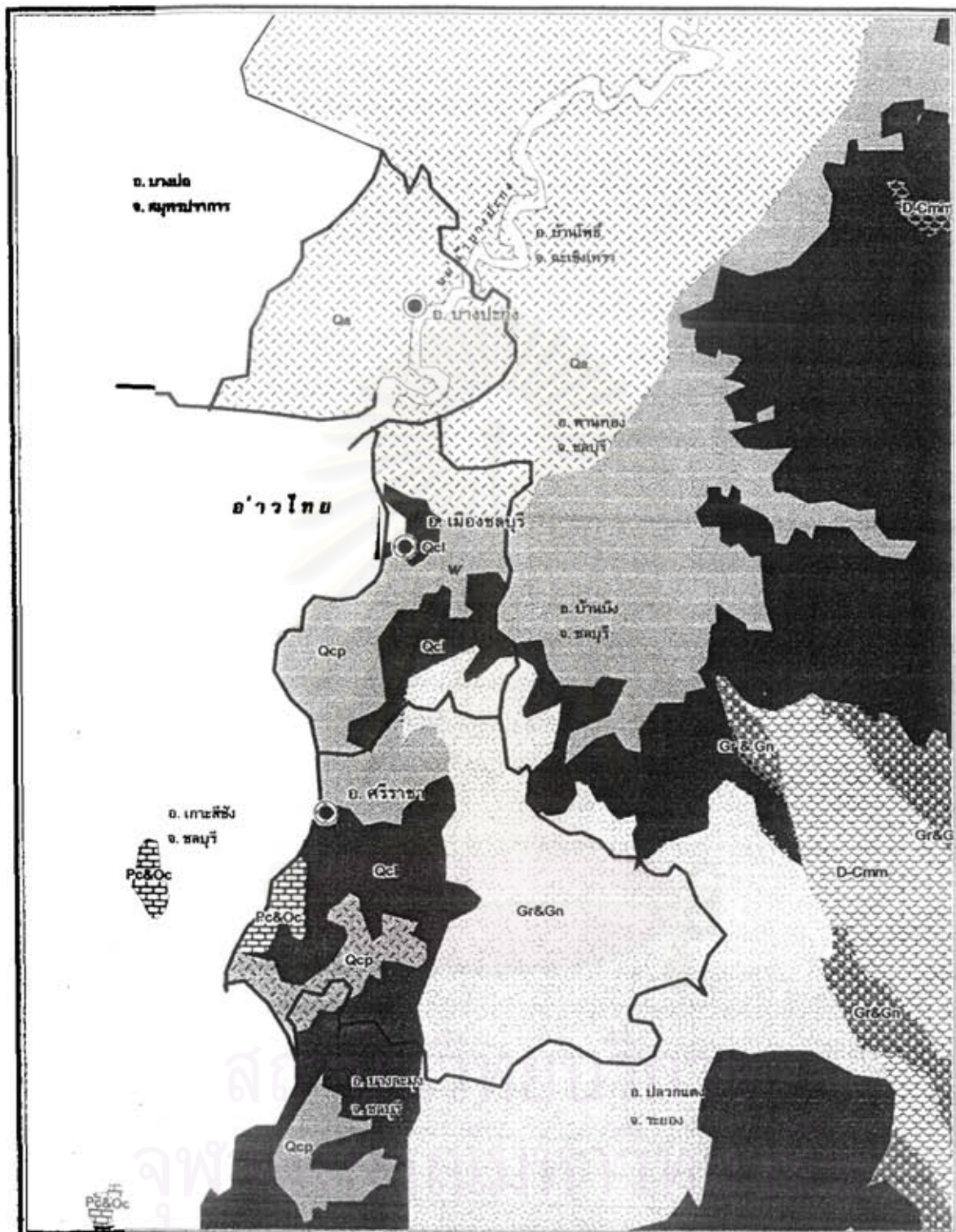
- คลองท่าลาดเกิดจากการรวมตัวของคลองระบมและคลองสีียด ต้นน้ำอยู่ในพื้นที่อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ไหลผ่านอำเภอนมสารตาม ลงสู่อ่าวไทย

- คลองหลวง มีต้นน้ำอยู่ในอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอนนทบุรี

นอกจากนี้ยังมีคลอง และห้วยน้ำต่าง ๆ อีกมากมายที่ไหลลงสู่อ่าวไทย ได้แก่ คลองลาดขวาง คลองบางพระ คลองใหม่ คลองสำโรง คลองท่าไข่ คลองจุกกะเฒ่า คลอง บางน้ำเปรี้ยว คลองบางดินเปิด คลองพานทอง คลองคูมอญ คลองท่าด้วง และคลองบางกระเจ็ด เป็นต้น

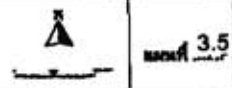
- ลุ่มน้ำบางพระ หรือลุ่มน้ำห้วยใหญ่ เป็นลุ่มน้ำบริเวณด้านตะวันตกของ พื้นที่ศึกษา มีลักษณะเป็นพื้นที่แคบๆ มีขนาดเล็ก รูปแบบลุ่มน้ำเป็นสีเหลี่ยมผืนผ้า มีพื้นที่รับน้ำฝน 880.75 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอมือฉ่องสำโรง จังหวัดชลบุรี เป็นบริเวณต่อเนื่องของพื้นที่ริมอ่าวระหว่าง อ่าวสัตหีบ บางละมุง และนาจอมเทียน ภายในลุ่มน้ำประกอบด้วยลำน้ำสายสั้นๆ มีขนาดไม่ใหญ่นัก ลำน้ำสายสำคัญ คือ คลองบางพระ ซึ่ง ต้นน้ำเกิดจากเขาเขียว มีความยาวประมาณ 20 กิโลเมตร ลำน้ำส่วนใหญ่ในลุ่มน้ำนี้จะมามีน้ำเมื่อฝน ตก โดยมีทิศทางไหลลงสู่ทะเล คลองสำคัญ ได้แก่ คลองบางละมุง คลองห้วยใหญ่ คลองนาเกลือ คลองชากนอก คลองห้วยยอด และห้วยเล็ก เป็นต้น

- ลุ่มน้ำคลองใหญ่ เป็นลุ่มน้ำทางทิศใต้ รูปแบบลุ่มน้ำเป็นสีเหลี่ยมผืนผ้า มีพื้นที่รับน้ำฝน 1,830 ตารางกิโลเมตร และมีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี 669.48 ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ อำเภอมือฉ่องสำโรง จังหวัดชลบุรี รวมทั้ง พื้นที่ อำเภอบ้านค่าย และอำเภอบ่อวิน จังหวัดระยอง ขอบเขตลุ่มน้ำถูกกำหนดโดยแนวเขาทาง ทิศตะวันออก ได้แก่ เขาตะเกียบ เขาท่าตุ้ม เขาหวางช้าง เขาหน้ายักษ์ เขาขุนอิน และแนวเขาทาง ทิศตะวันตก ได้แก่ เขาครอก เขาจอมเห่ ภายในลุ่มน้ำมีแม่น้ำระยองหรือแม่น้ำคลองใหญ่ เป็นลำน้ำ สายหลัก ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ไหลผ่านอำเภอบ้านค่าย ลงสู่

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรม ในย่านอุตสาหกรรมเขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่แสดงชั้นหินอุ้มน้ำ (Aquifer) บริเวณพื้นที่ศึกษา

สัญลักษณ์	Qa	= ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยทรายปนกรวดปนทรายปนโคลน	Pc & Oc	= ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยทรายปนโคลน
	Qcp	= ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยทรายปนโคลน	D-Cmm	= ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยทรายปนโคลน
	Qcl	= ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยทรายปนโคลน		
	Gr & Gn	= ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยทรายปนโคลน		
- ที่มา : แผนพัฒนาการวางผังเมืองและสิ่งแวดล้อม ส.พ. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ภาควิชาการวางผังเมืองและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทะเลทางทิศใต้ ที่อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง มีความยาวประมาณ 80 กิโลเมตร และประกอบด้วยลำน้ำสาขามากมาย ได้แก่ ห้วยพันเสด็จ คลองหินลอย คลองโป่งนวมเปิด คลองหนองปลาไหล คลองคอกกรวย คลองมาบข่า และคลองนาควัญ ซึ่งลำน้ำต่างๆมีทิศทางไหลลงทางใต้ผ่านอำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ไปลงสู่ทะเลที่อ่าวไทย

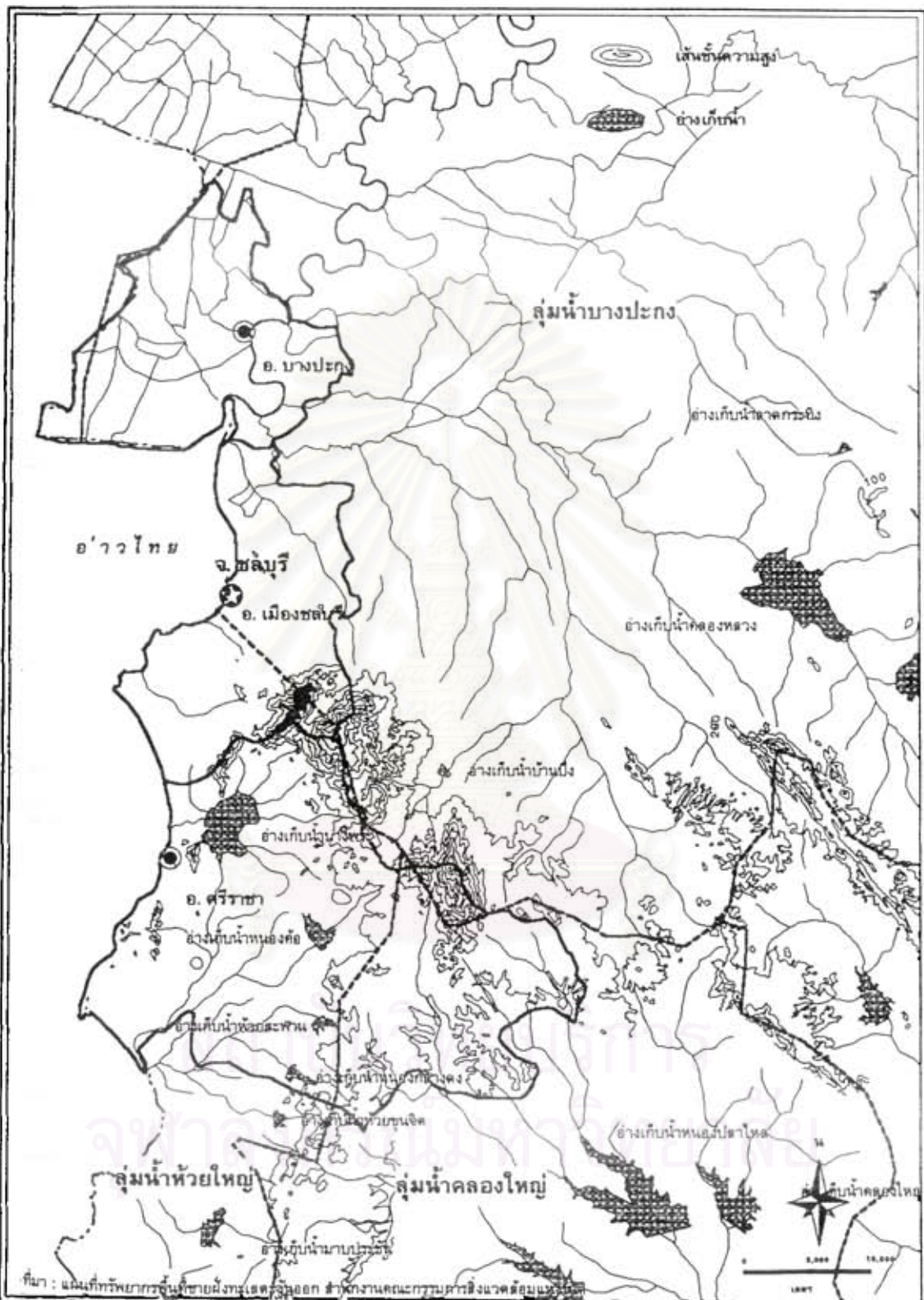
3) แหล่งน้ำใต้ดิน บริเวณพื้นที่ศึกษาเป็นบริเวณที่มีฝนตกมาก แต่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตั้งแต่ จังหวัดชลบุรี ไปถึงฐานทัพเรือสัตหีบ กลับเป็นบริเวณที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค เนื่องจากโครงสร้างทางธรณีชั้นล่าง เป็นหินแกรนิต ไม่อุ้มน้ำ ทำให้ขาดแคลนแหล่งน้ำใต้ดิน จึงต้องพึ่งพาแหล่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น เมื่อพิจารณาหลักฐานธรณีวิทยา จากลักษณะภูมิประเทศและชนิดของหินที่อุ้มน้ำ (Aquifer) สามารถแบ่งเขตแหล่งน้ำใต้ดินได้ดังนี้

(ก) แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน น้ำบาดาลที่กักเก็บในหินร่วน จะแตกต่างกันไปทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยขึ้นอยู่กับชนิดของตะกอน ลักษณะการเกิด และลักษณะโครงสร้างของพื้นที่ บริเวณที่ตะกอนสะสมตัว แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน มีดังนี้

- ชั้นหินอุ้มน้ำที่ทับถมในบริเวณที่ราบภาคกลางตอนล่าง (Qa) เป็นชั้นน้ำบาดาลของที่ราบภาคกลาง บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ถือว่าเป็นหลังยุค Upper Tertiary to Post Pleistocene ชั้นน้ำมีกรวดและทรายร่วน แทรกอยู่ในชั้นดินเหนียว บางแห่งมีกรวดและทรายเป็นชั้นแทรกอยู่ในชั้นดินเหนียว หนาๆ ความหนาของชั้นอยู่ระหว่าง 10-200 เมตร โดยทั่วไป ปริมาณการให้น้ำมากถึง 10 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง มีปริมาณธาตุเหล็กมากและรสกร่อย ชั้นน้ำนี้พบบริเวณตอนเหนือของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และบริเวณตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี

- ชั้นหินอุ้มน้ำชุดเจ้าพระยา (Chao Phraya Aquifers ; Qcp) เป็นชั้นหินอุ้มน้ำในยุค Holocene เป็นแหล่งกำเนิดชั้นน้ำเจ้าพระยาที่เป็นชั้นน้ำเฉพาะแห่ง ให้น้ำน้อย เกิดจากตะกอนในที่ลุ่มเล็กๆ ทางน้ำขนาดเล็ก และเป็นทางน้ำสายสั้นๆ ความหนาของชั้นน้ำไม่เกิน 50 เมตร มีความสามารถให้น้ำระหว่าง 5-30 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง โดยทั่วไปมักได้น้ำจากชั้นทราย ที่มีกรวดปนอยู่เล็กน้อย และมีชั้นดินเหนียวรองรับ คุณภาพน้ำปกติใช้ดื่มได้ แต่บางแห่งมีเหล็กเจือปน ชั้นน้ำนี้พบได้บริเวณตอนกลาง ของพื้นที่ศึกษาโดยกระจายอยู่ตามบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเล และสองข้างฝั่งแม่น้ำ ตั้งแต่ อำเภอเมืองชลบุรี ตอนใต้ของอำเภอศรีราชา และบางส่วนของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

- ชั้นหินอุ้มน้ำชุดตะกอนทับถม (Colluvial Aquifers ; Qcl) ชั้นหินอุ้มน้ำนี้เป็นแหล่งกำเนิดของชั้นน้ำพินีสนิคม โดยทั่วไปจะพบน้ำบาดาลในช่วงรอยต่อของหิน ประกอบด้วย หินทราย กรวด และก้อนหิน แทรกอยู่ในชั้นดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทราย ทำให้มีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำบาดาลไม่ดึ้นัก ความหนาของชั้นหิน 5-30 เมตร ความสามารถให้น้ำน้อยมาก จนถึงสามารถให้น้ำได้ 5 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง เป็นแหล่งน้ำใช้ที่สำคัญในพื้นที่ชนบท คุณภาพน้ำใช้ดื่มได้ แต่บางแห่งมีธาตุเหล็กเจือปน ชั้นหินชนิดนี้พบใน พื้นที่ศึกษา คือ บริเวณที่ราบด้านตะวันตก ได้แก่

ที่มา : แผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่ อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.8 แสดงสภาพภูมิประเทศ อ่างเก็บน้ำ และเขตลุ่มน้ำ ในพื้นที่ศึกษานอกระยะที่ใกล้ฝั่ง พ.ศ.2538

สัญลักษณ์	⊕ ที่ตั้งจังหวัด ⊙ ที่ตั้งอำเภอ	——— เขตอำเภอ - - - - - เขตจังหวัด	——— เส้นแบ่งเขตลุ่มน้ำ 〰️ วิทยาลัย, คลอง
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย			

บริเวณตอนใต้ของอำเภอเมืองชลบุรี บริเวณตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา และตำบลบางละมุง อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี

(ข) แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง เป็นน้ำที่เกิดจากช่องว่างที่เกิดจากรอยร้าว รอย แยก รอยเลื่อน หรือบริเวณที่หินผุ หรือเกิดจากโพรง ช่องว่าง ที่เกิดจากการละลายของหินปูน แหล่ง น้ำบาดาลในหินแข็ง ส่วนใหญ่ มีประสิทธิภาพจำกัด สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้เฉพาะอุปโภค บริโภค เป็นส่วนใหญ่ แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง พบเป็น ชั้นหินอุ้มน้ำชุดแกรนิตและไนส์ (Granite Aquifers ; Gr & Gn) ชั้นหินนี้พบได้ในบริเวณพื้นที่รวมกลุ่มกันของหินแกรนิตและหินไนส์ หิน แกรนิตเป็นหินที่มีรอยแตก ที่ถูกอุดตันด้วยหินผุ หรือดินเหนียว ฉะนั้นในรอยแตกในหินแกรนิตโดยทั่ว ไป จะไม่มีแหล่งน้ำบาดาล แต่หินแกรนิตผุพังง่าย ส่วนที่ผุพัง (Decomposed Zone) พอจะเป็นแหล่ง น้ำบาดาลได้ดี ปริมาณน้ำเฉลี่ย 2-10 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ชั้นน้ำบาดาลในหินชุดนี้ พบบริเวณซีก ตะวันตกของอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ลักษณะการใช้น้ำใต้ดิน ในพื้นที่ศึกษา เป็นการใช้น้ำ เพื่อการอุปโภค-บริโภค ภายในครัวเรือน ในธุรกิจโรงแรม สถานที่พักผ่อนชั่วคราว เพื่อการอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และปศุสัตว์ หน่วยบริการจัดหา น้ำใต้ดินให้แก่ประชาชน มีทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4) แหล่งน้ำชลประทาน ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ สลับเนินเขาลาดเอียงไปทางทิศตะวันตก มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่ไม่เอื้ออำนวยในการกักเก็บน้ำ ใต้ดิน สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ดังนั้นเมื่อฝนตกลงมา ก็จะไหลบ่าลงสู่แหล่งน้ำ และ ไหลลงสู่ทะเลอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการอุปโภค-บริโภค ในฤดู แล้ง ดังนั้น ในพื้นที่ศึกษา จึงให้ความสำคัญ ต่อการพัฒนาระบบชลประทานแหล่งน้ำเป็นอย่างมาก เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค การเกษตรกรรมและการอุตสาหกรรม ที่สำคัญ จากนโยบาย ของรัฐ ให้พื้นที่ศึกษาเป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ความต้องการแหล่งน้ำเพื่อการ อุตสาหกรรมจึงมีสูงมาก สำนักงานชลประทานที่ 9 จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ในสังกัด กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน โดย รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำในภาคตะวันออก โครงการชลประทานที่มีบทบาทสำคัญต่อพื้นที่ศึกษาและ บริเวณใกล้เคียง คือ

โครงการอ่างเก็บน้ำบางพระ อยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา ความจุของอ่าง 110 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 8,500 ไร่ เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ให้กับการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดชลบุรี และเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอเมือง ชลบุรี และอำเภอศรีราชา และมีท่อส่งน้ำ หนองค้อ-แหลมฉิม-บางพระ เป็นท่อส่งน้ำขนาด 0.70 เมตร ความยาว 8.00 กิโลเมตร จากอ่างเก็บน้ำหนองค้อ และอ่างเก็บน้ำบางพระ จ่ายน้ำดิบให้ การประปาชลบุรี (โรงกรองน้ำบางพระ 2)

โครงการอ่างเก็บน้ำหนองค้อ อยู่ในเขตตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชาความจุ ของอ่างเก็บน้ำ 21.40 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 7,500 ไร่ เป็นแหล่งน้ำเพื่อการ อุปโภค บริโภค ให้กับการประปาเทศบาลตำบลแหลมฉิม อำเภอศรีราชา และเพื่อใช้ในกิจการ อุตสาหกรรม โดยให้บริการสำหรับ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉิม นิคมอุตสาหกรรมบ่อวิน สวน

อุตสาหกรรมเครื่องสพพันธ์ และบริษัทไทยออยล์ เป็นต้น โดยมีท่อส่งน้ำ หนองค้อ-แหลมฉบัง เป็นท่อส่งน้ำขนาด 0.09-1.00 เมตร จากอ่างเก็บน้ำหนองค้อ ไปยังนิคมอุตสาหกรรม และชุมชนใกล้เคียง ในระยะทาง 14 กิโลเมตร และมีโครงการวางท่อส่งน้ำดิบ หนองค้อ-แหลมฉบัง (ระยะที่ 2) เป็นท่อคู่ขนาน ขนาด 1-1.20 เมตร ความยาว 14 กิโลเมตร เพื่อจ่ายน้ำดิบให้การนิคมอุตสาหกรรม และการประปาในพื้นที่ หนองค้อ-แหลมฉบัง คาดว่าจะแล้วเสร็จ พ.ศ. 2540

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน อยู่ในเขตตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา ความจุของอ่างเก็บน้ำ 3.80 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 656 ไร่ เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ให้กับการประปาเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา และเพื่อใช้ในกิจการอุตสาหกรรม โดยให้บริการสำหรับ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมบ่อวิน สวนอุตสาหกรรมเครื่องสพพันธ์ เป็นต้น และมีการวางท่อส่งน้ำดิบ จากอ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน ไปเชื่อมอ่างเก็บน้ำหนองกลางดง และเชื่อมท่อส่งน้ำ หนองปลาไหล-หนองค้อเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำที่จะส่งไปยังโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

โครงการอ่างเก็บน้ำหนองกลางดง อยู่ในเขตตำบลบึง อำเภอศรีราชา ความจุของอ่างเก็บน้ำ 7.7 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 740 ไร่ เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ให้กับการประปาเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา และเพื่อใช้ในกิจการอุตสาหกรรม โดยให้บริการสำหรับ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมบ่อวิน สวนอุตสาหกรรมเครื่องสพพันธ์ เป็นต้น และมีการวางท่อส่งน้ำดิบ จากอ่างเก็บน้ำหนองกลางดง ไปเชื่อมอ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิต และเชื่อมท่อส่งน้ำ แหลมฉบัง-พัทยา เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำที่จะส่งไปยังโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และชุมชนเมืองพัทยา

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพานทอง(ขยาย) มีพื้นที่โครงการ 22,000 ไร่ อยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา พื้นที่รับน้ำในเขตจังหวัดชลบุรี 16,502 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอพานทองและพนัสนิคม สำหรับในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราพื้นที่รับน้ำ 5,498 ไร่ ในเขตอำเภอบางปะกง บริเวณฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกง

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต ดำเนินการส่งน้ำเพื่อการเกษตร การระบายน้ำ และการแปรสภาพดิน พื้นที่โครงการประมาณ 510,000 ไร่ ครอบคลุม จังหวัดฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ประมาณ 391,700 ไร่ (ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง บางส่วนของอำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า และอำเภอบ้านโพธิ์) และอยู่ในเขตสมุทรปราการ 118,300 ไร่

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาฝั่งซ้ายแม่น้ำบางปะกง ลักษณะโครงการเป็นการเก็บน้ำในลำคลองและทุ่งราบ ดำเนินการส่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และเป็นการบรรเทาอุทกภัยและคันกันน้ำเค็ม โดยรับน้ำจากแม่น้ำบางปะกง และน้ำฝน แล้วใช้คลองธรรมชาติเป็นคลองส่งน้ำ และระบายน้ำ เขตโครงการครอบคลุมพื้นที่อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางคล้า มีพื้นที่โครงการ 91,600 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา 64,000 ไร่

โครงการเขื่อนทดน้ำบางปะกง เป็นโครงการสำคัญในเขตลุ่มน้ำบางปะกง ตั้งอยู่บริเวณบ้านไผ่เสวก ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ห่างจากตัวเมือง

จะเชิงเตรา 11 กิโลเมตร และห่างจากปากแม่น้ำบางปะกง 71 กิโลเมตร ตามลำน้ำ สร้างขึ้นตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำบางปะกง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2533 ให้เป็นโครงการเร่งด่วนลำดับที่ 1 ระยะเวลาดำเนินการ 9 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2544 เชื่อนทหน้า เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กปิดกั้นคลองลัดขุดใหม่ ยาว 166 เมตร ช่องระบายน้ำติดตั้งบานประตูระบายน้ำ เพื่อควบคุมบังคับน้ำ และระบายน้ำ 5 ช่อง ประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อให้การพัฒนาแหล่งน้ำเป็นฐานสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปะกงอินดัสเตรียลปาร์ค และโรงงานต่างๆ ในเขตจังหวัด จะเชิงเตรา และชลบุรี ปีละประมาณ 69.70 ล้าน ลูกบาศก์เมตร เพื่อป้องกันการรุกตัวของน้ำเค็มในแม่น้ำบางปะกง ในฤดูแล้ง เพื่อให้มีแหล่งน้ำเพียงพอเพื่อการอุปโภค-บริโภค สำหรับชุมชนในเขตอำเภอเมืองจะเชิงเตรา อำเภอบางคล้า อำเภอบางปะกง จังหวัดจะเชิงเตรา และอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ปีละประมาณ 18.9 ล้าน ลูกบาศก์เมตร เพื่อการชลประทานในพื้นที่เพาะปลูก 92,000 ไร่ ครอบคลุม อำเภอบางคล้า อำเภอเมืองจะเชิงเตรา อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางปะกง จังหวัดจะเชิงเตรา และอำเภอพานทองจังหวัดชลบุรี

3.1.6 การใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา สามารถจำแนกออกเป็นพื้นที่ประเภทต่างๆ ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ ที่อยู่อาศัย ย่านอุตสาหกรรม พื้นที่แหล่งน้ำ

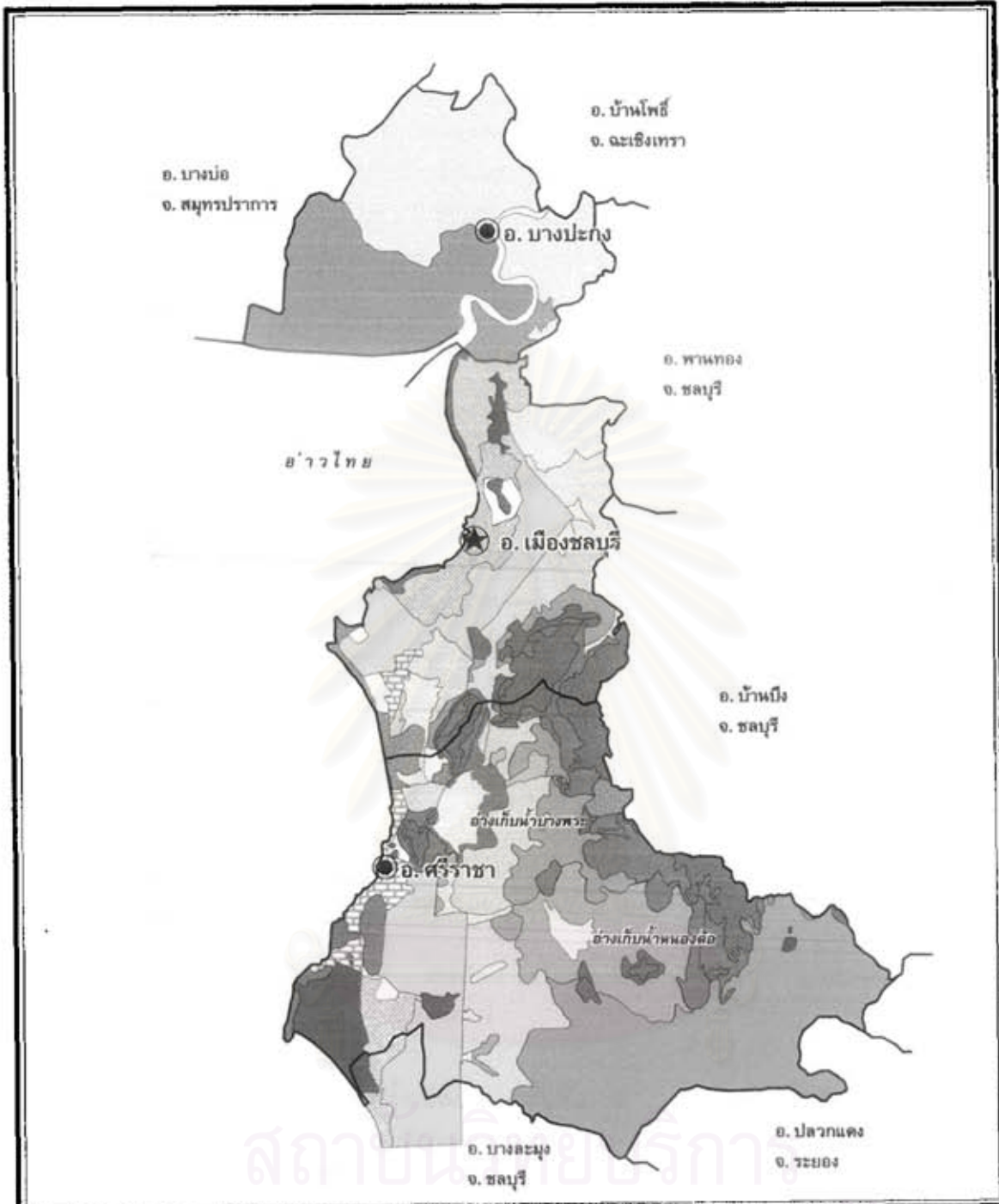
พื้นที่เกษตรกรรม ประกอบด้วย พื้นที่นา ที่ไร่ สวนไม้ผล สวนผัก-ไม้ดอก ทุ่งหญ้า ปศุสัตว์ เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการประมง เป็นต้น พื้นที่ศึกษามีการใช้ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด โดยมีพื้นที่ 736.731 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 65.830 % ของพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเขตชลประทานซึ่งมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน 487.392 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 66.156 % ของพื้นที่เกษตรกรรม เป็นพื้นที่นา 163.529 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 14.612 % ของพื้นที่ศึกษา โดยเป็นเขตชลประทานที่มีศักยภาพพัฒนาโครงการชลประทาน 30.864 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 2.758 % ของพื้นที่ศึกษา และเป็นเขตชลประทานที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก 293 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 26.181 % ของพื้นที่ศึกษา เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ 116.975 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 10.452 % ของพื้นที่ศึกษา เขตพัฒนาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการประมง 132.364 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 11.827 % ของพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ป่าไม้ ในพื้นที่ศึกษาพบเป็นบริเวณกว้างทางด้านตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่ศึกษา โดยมีพื้นที่ประมาณ 32.992 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 2.948% ของพื้นที่ศึกษา ชนิดของป่าที่พบโดยทั่วไปในพื้นที่ศึกษา สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1) ป่าดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) เป็นป่าเขียวชะอุ่มตลอดปี พบกระจายทั่วไปที่ระดับความสูง 100-400 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

2) ป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous Forest) ขึ้นอยู่ทั่วไปในพื้นที่ดอนบน ของลุ่มน้ำคลองสิียด ในระดับความสูง 300-600 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง และตามพื้นที่ป่าบริเวณเขาสูงเดี่ยว ที่มีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่ขึ้นผสมผสานกับป่าดิบแล้งแลป่าเต็งรัง

3) ป่าเต็งรัง (Dry Dipterocarp Forest) มักขึ้นปะปนอยู่กับป่าเบญจพรรณ ปรางกุเด่น ชาติบริเวณดินดั้น ปัจจุบันป่าชนิดนี้เหลือน้อยมาก บางส่วนปรากฏแทรกในพื้นที่เกษตรกรรม แสดงให้เห็นว่า มีการบุกรุกป่าประเภทนี้เป็นอย่างมาก

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรม ในย่านอุตสาหกรรมเขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

สัญลักษณ์

เขตต่าง	เขตพื้นที่เพื่อการพัฒนา	บริเวณแหล่งชุมชนที่มีเมือง
บริเวณปลูกพืชไร่	แหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน	บริเวณพื้นที่ที่มั่นคงที่รองรับ
เขตอุตสาหกรรมอุตสาหกรรม	พื้นที่ป่าไม้สมบูรณ์	การเกษตรเมืองชุมชน
บริเวณที่ควรปลูกพืชไร่หรือปลูก	พื้นที่ปลูกป่าทดแทน	พื้นที่เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม
เขตพัฒนาเกษตรสมัยใหม่ที่ไว้	บริเวณการพัฒนาเป็นพื้นที่	บริเวณพื้นที่เพื่อการพัฒนา
และการประมง	ปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น	การท่องเที่ยวในภาคการ
เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกรอบ	บริเวณการปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น	เขตพื้นที่เฉพาะกิจของทางราชการ
และทำนบกั้น		

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนที่ แสดงการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษา

แผนที่ 3.7

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) ป่าชายเลน (Mangrove Forest) ในปี พ.ศ. 2534 มีพื้นที่ 6.71 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 0.05 % ของอนุภาคฯ พบบริเวณปากแม่น้ำบางปะกง และบริเวณชายฝั่งทะเลทั้ง 2 ด้านที่ติดกับปากแม่น้ำในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี และบริเวณปากแม่น้ำประแสร์และแม่น้ำพังราด จังหวัดระยอง สภาพป่าปัจจุบัน ค่อนข้างเสื่อมโทรม เหลือเป็นหย่อมๆ เป็นแนวแคบ ประมาณ 10-15 เมตร เท่านั้น เนื่องจากถูกบุกรุกที่ป่า เพื่อทำนาถุ้ง

5) ป่าละเมาะ (Shrub Forest) พบเป็นพื้นที่เล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไปตามที่ราบใกล้ทะเล

ในพื้นที่ศึกษา มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 5 ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง และเขตห้ามล่าสัตว์ 1 แห่ง ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 แสดงป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ของพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2537

ป่า	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ครอบคลุม
1. ป่าเขาพู	ป่าสงวนแห่งชาติ	8.77	อ. เมืองชลบุรี , อ. ศรีราชา
2. ป่าเขาหินศาล-ป่าเขาไม้	ป่าสงวนแห่งชาติ	3.40	อ. บ้านบึง
3. ป่าเขาเรือแตก	ป่าสงวนแห่งชาติ	2.40	อ. บ้านบึง , อ. ศรีราชา
4. ป่าเขาเขี้ยว	ป่าสงวนแห่งชาติ	89.00	อ. บ้านบึง , อ. ศรีราชา และ อ. เมืองชลบุรี
5. ป่าเขาชมภู	ป่าสงวนแห่งชาติ	45.74	อ. บ้านบึง , อ. ศรีราชา
1. ป่าเขาเขี้ยว-เขาชมภู	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	144.69	อ. เมืองชลบุรี , อ. ศรีราชา อ. บ้านบึง จ.ชลบุรี
1. ป่าอ่างเก็บน้ำบางพระ	เขตห้ามล่าสัตว์	18.56	อ. ศรีราชา จ. ชลบุรี

ที่มา : กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บริเวณแหล่งชุมชนที่ตั้งเมืองหรือชุมชนถาวร เป็นบริเวณที่เป็นแหล่งชุมชนของพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ย่านที่พักอาศัย และย่านพาณิชยกรรม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประมาณ 84.584 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 7.56 % ของพื้นที่ศึกษา

บริเวณพื้นที่พัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวเมืองหรือชุมชน เป็นบริเวณพื้นที่รอบนอกชุมชนเมือง ที่สามารถรองรับการขยายตัวของชุมชนเมือง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประมาณ 145.894 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 13.04 % ของพื้นที่ศึกษา

บริเวณพื้นที่เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ในพื้นที่ศึกษา มีการใช้ที่ดินในการพัฒนาเป็นย่านอุตสาหกรรมประมาณ 39.509 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 3.53 % ของพื้นที่ศึกษา

บริเวณพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ เป็นบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ในพื้นที่ศึกษา มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประมาณ 46.593 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 4.163 % ของพื้นที่ศึกษา

เขตพื้นที่เฉพาะกิจของทางราชการ เป็นบริเวณศูนย์ราชการ ที่ตั้งหน่วยงาน ราชการ ต่างๆ และเขตทหาร ในพื้นที่ศึกษา มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประมาณ 15.234 ตารางกิโลเมตร คิด เป็น 1.361 % ของพื้นที่ศึกษา

อ่างเก็บน้ำ เป็นบริเวณอ่างเก็บน้ำบางพระ และอ่างเก็บน้ำหนองค้อ มีพื้นที่ประมาณ 15.908 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 1.421 % ของพื้นที่ศึกษา

เขตพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน มีอยู่ในพื้นที่อำเภอศรีราชา โดยมีพื้นที่ 1.704 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 0.152 % ของพื้นที่ศึกษา

อำเภอเมืองชลบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตเมือง พื้นที่เพื่อการพัฒนาเมือง การท่องเที่ยว และการพัฒนาอุตสาหกรรม ถึงร้อยละ 50.265 ของพื้นที่อำเภอ รองลงมาเป็นที่เกษตรกรรม ร้อย ละ 38.026 ของพื้นที่อำเภอ โดยมีการเพาะปลูกพืชไร่มากที่สุด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยน้ำตาล สับปะรด สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ สุกร ไก่ และการทำประมงทะเล มีการ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ พวงสุกร และไก่ กันอย่างเป็นสำเป็นสัน มีพื้นที่ป่า ร้อยละ 4.371 ของพื้นที่อำเภอ

อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตเกษตรกรรมถึงร้อยละ 61.955 ของพื้นที่ อำเภอ มีการเพาะปลูกพืชไร่มากที่สุด พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยน้ำตาล สับปะรด สัตว์ เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ สุกร ไก่ และการทำประมงทะเล รองลงมาเป็นที่ในเมือง พื้นที่เพื่อการพัฒนาเมือง การท่องเที่ยว และการพัฒนาอุตสาหกรรม ถึงร้อยละ 31.872 ของพื้นที่อำเภอ มีพื้นที่ป่า ร้อยละ 3.635 ของพื้นที่อำเภอ

อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการทำการกสิกรรมมากที่สุด ชาวเป็นพืชเศรษฐกิจ สำคัญที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่าน มีพื้นที่ทำนา ร้อยละ 54.491 ของพื้นที่อำเภอ สำหรับสัตว์ เศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอ ได้แก่ สุกร ไก่ และการทำประมงทะเล มีการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ บ่อ เลี้ยงกุ้ง บ่อเลี้ยงปลา อย่างเป็นสำเป็นสัน ปัจจุบัน(พ.ศ. 2538) เขตกสิกรรม กำลังถูกแทนที่ด้วยสิ่ง ปลูกสร้าง อาทิ โรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย อาคารสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หนาแน่นขึ้น ทุกขณะ พื้นที่ป่า ในเขตอำเภอบางปะกง เป็นเพียงป่าชายเลนที่มีสภาพทรุดโทรม มีเหลือน้อยมาก และกำลังถูกบุกรุกพื้นที่เพื่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ ฟาร์มเลี้ยงกุ้ง บ่อเลี้ยงปลา เป็นต้น

3.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

3.2.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก

เนื่องจากในพื้นที่ศึกษา ไม่มีข้อมูลด้านมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม เพื่อใช้สำหรับการ วิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงต้องวิเคราะห์จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวมของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก

ก.มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จากการวิเคราะห์มูลค่าผลิตภัณฑ์มวล รวม ของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2527-พ.ศ.2537) พบว่าในปี พ.ศ. 2527 อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค 72,813.408 ล้านบาท พ.ศ. 2532 มีมูลค่า

ตารางที่ 3.5 ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 และ 2564

ประเภทการปฏิบัติงาน	ตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2563				ตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2564					
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%		
รวม	19,897,793	28.64	29,609,813	21.74	35,454,837	15.51	4,689,085	43.04	4,786,825	21.88
บุคลากร	14,807,501	73.24	17,139,370	59.90	17,847,038	50.84	4,679,359	99.92	4,774,816	100.00
วัสดุและครุภัณฑ์	5,190,492	26.76	11,471,443	40.10	17,607,199	49.66	3,726	0.08	11,809	0.25
ค่าเช่า	29,532,831	40.56	34,811,835	41.85	122,855,703	54.11	2,130,090	19.03	10,002,914	48.48
ค่าเช่าที่ดิน	26,891,175	29.86	49,010,646	79.96	105,489,372	25.84	1,813,452	51.91	3,652,339	96.80
ค่าเช่าอาคาร	1,828,320	3.19	7,374,826	13.37	9,237,113	6.70	288,686	13.62	481,106	4.81
ค่าเช่ายานพาหนะ	1,812,886	4.45	3,926,814	7.16	9,172,318	7.47	518,913	24.48	359,873	8.99
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์	23,553,234	23.50	48,174,811	20.61	58,755,814	20.38	4,237,737	22.94	9,065,284	28.34
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์	2,739,459	11.47	5,937,789	12.33	9,929,193	14.44	850,407	12.33	1,944,686	24.05
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	6,095,329	23.37	10,687,337	22.60	14,716,990	31.41	1,099,399	39.03	2,803,466	34.78
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์	1,179,965	4.94	3,335,431	8.73	6,555,131	9.53	307,740	4.79	615,406	7.61
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	1,845,480	7.73	2,411,779	5.01	3,945,657	5.16	572,818	13.21	853,453	24.5
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์	1,253,069	5.25	2,311,834	4.59	2,804,780	4.08	227,848	7.56	399,238	4.94
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	10,830,016	45.35	23,490,492	42.76	31,201,504	45.93	1,009,626	23.13	1,834,538	20.21
รวม	72,812,408	100.00	121,598,109	100.00	227,068,184	100.00	11,140,872	100.00	22,006,916	100.00
รวม	19,897,793	28.64	29,609,813	21.74	35,454,837	15.51	4,689,085	43.04	4,786,825	21.88
บุคลากร	14,807,501	73.24	17,139,370	59.90	17,847,038	50.84	4,679,359	99.92	4,774,816	100.00
วัสดุและครุภัณฑ์	5,190,492	26.76	11,471,443	40.10	17,607,199	49.66	3,726	0.08	11,809	0.25
ค่าเช่า	29,532,831	40.56	34,811,835	41.85	122,855,703	54.11	2,130,090	19.03	10,002,914	48.48
ค่าเช่าที่ดิน	26,891,175	29.86	49,010,646	79.96	105,489,372	25.84	1,813,452	51.91	3,652,339	96.80
ค่าเช่าอาคาร	1,828,320	3.19	7,374,826	13.37	9,237,113	6.70	288,686	13.62	481,106	4.81
ค่าเช่ายานพาหนะ	1,812,886	4.45	3,926,814	7.16	9,172,318	7.47	518,913	24.48	359,873	8.99
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์	23,553,234	23.50	48,174,811	20.61	58,755,814	20.38	4,237,737	22.94	9,065,284	28.34
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์	2,739,459	11.47	5,937,789	12.33	9,929,193	14.44	850,407	12.33	1,944,686	24.05
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	6,095,329	23.37	10,687,337	22.60	14,716,990	31.41	1,099,399	39.03	2,803,466	34.78
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์	1,179,965	4.94	3,335,431	8.73	6,555,131	9.53	307,740	4.79	615,406	7.61
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	1,845,480	7.73	2,411,779	5.01	3,945,657	5.16	572,818	13.21	853,453	24.5
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์	1,253,069	5.25	2,311,834	4.59	2,804,780	4.08	227,848	7.56	399,238	4.94
ค่าเช่าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	10,830,016	45.35	23,490,492	42.76	31,201,504	45.93	1,009,626	23.13	1,834,538	20.21
รวม	72,812,408	100.00	121,598,109	100.00	227,068,184	100.00	11,140,872	100.00	22,006,916	100.00

ที่มา : กองบัญชีบริหารงานบุคคล กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ผลิตภัณฑ์ภาค 131,596.109 ล้านบาท และ พ.ศ. 2537 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค 227,992.700 ล้านบาท สาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตนำของอนุภาคชายฝั่งฯ ตั้งแต่ พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2537 โดยในปี พ.ศ. 2527 อนุภาคฯ มีมูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรม 36.24 % ของผลิตภัณฑ์มวลรวมอนุภาคฯ ปี พ.ศ. 2532 มี 33.14% และในปี พ.ศ. 2537 มี 46.44% สาขาการผลิตที่มีบทบาทนำรองลงมา คือ สาขาบริการ ซึ่งเป็นสาขารองรับและส่งเสริมการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมควบคู่กันไปสำหรับสาขาการบริหารแผ่นดินและการป้องกันประเทศ มีมูลค่าการผลิตน้อยที่สุด และมีแนวโน้มลดลง

ข. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม(GPP.) ของสาขาการผลิต

จังหวัดชลบุรี มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชลบุรี ในระหว่าง พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.52 จากปี พ.ศ. 2527 โดยมีสาขาการก่อสร้าง เป็นสาขาการผลิตที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2527 สูงที่สุด ถึงร้อยละ 76.07 รองลงมาคือสาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร เพิ่มขึ้น 37.23% และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ เพิ่มขึ้น 32.71% ในขณะที่สาขาเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2527 น้อยที่สุด คือ 5.75% ในระหว่าง พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 ซึ่งอยู่ในช่วง 5 ปีหลัง การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชลบุรี มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.94 จากปี พ.ศ. 2532 โดยมีสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2532 สูงที่สุด ถึงร้อยละ 28.07 รองลงมาคือสาขาการไฟฟ้าและการประปาเพิ่มขึ้น 22.62% และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ เพิ่มขึ้น 19.31% ในขณะที่สาขาเกษตรกรรมลดลงจากปี พ.ศ. 2532 คือ -1.26% จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รายสาขาการผลิตใน 5 ปีหลัง มีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่าช่วง 5 ปีก่อน โดยเฉพาะในสาขาเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดจำนวนลง เห็นได้จากสาขาการผลิตย่อย คือ กสิกรรม ปศุสัตว์ ป่าไม้ บริการทางการเกษตร มีการลดมูลค่าผลิตภัณฑ์ฯลง ยกเว้น ประมง และการแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย ที่ยังคงเพิ่มขึ้นแต่น้อยมาก

จังหวัดฉะเชิงเทรา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดฉะเชิงเทราในระหว่าง พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.30 จากปี พ.ศ. 2527 โดยมีสาขาอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2527 สูงที่สุด ถึงร้อยละ 112.31 รองลงมาคือสาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร เพิ่มขึ้น 53.33% และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ เพิ่มขึ้น 39.25% ในขณะที่สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน ลดลงจากปี พ.ศ. 2527 คือ -19.59% ในระหว่าง พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 ซึ่งอยู่ในช่วง 5 ปีหลัง การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.87 จากปี พ.ศ. 2532 โดยมีสาขาเหมืองแร่และย่อยหินกลับเป็นสาขาการผลิตที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2532 สูงที่สุด ถึงร้อยละ 3,047.27รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 22.55% สาขาธนาคารประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น 18.38% และสาขาการไฟฟ้าและการประปาเพิ่มขึ้น 17.98% ในขณะที่สาขาเกษตรกรรมลดลงจากปีพ.ศ. 2532 คือ -0.58% จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รายสาขาการผลิตใน 5 ปีหลัง มีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่าช่วง 5 ปีก่อน โดยเฉพาะในสาขาเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดจำนวนลง เห็นได้จากสาขาการผลิตย่อย คือ กสิกรรม ปศุสัตว์ ป่าไม้ บริการทางการเกษตร มีการลดมูลค่าผลิตภัณฑ์ฯลง ยกเว้น ประมง และการแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย ที่ยังคงเพิ่มขึ้นแต่น้อยมาก

ตารางที่ 3.4 แผนการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี (โดยแยกตามแผนกลยุทธ์) ปี พ.ศ.๒๕๕7 พ.ศ.๒๕๕๘ และพ.ศ.๒๕๕9

ตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดหลัก									
	พ.ศ.๒๕๕7	พ.ศ.๒๕๕๘	พ.ศ.๒๕๕9	การเปลี่ยนแปลง/ พ.ศ.๒๕๕7-๒๕๕๘	การเปลี่ยนแปลง/ เฉลี่ย (%)	พ.ศ.๒๕๕7-๒๕๕๘	พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕9	การเปลี่ยนแปลง/ เฉลี่ย (%)	พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕9	
ตามกลยุทธ์	๘,๘๘๐,๘1๖	๘,๘๘๘,7๘๘	๘,๘๘7,47๘	๘๘๘,71๘.๘๐	๘.๘๘	๘.๘7	-๘๘,๘๘๘.๘๐	-1.๘1	-1.๘๕	
เทศบาลนคร	4,๘77,1๘๘	4,๘7๘,๘๘๘	4,๘๘1,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘.7๘	๘.1๘	-7๘,๘๘๘.๘๐	-1.๘๘	-1.๘๐	
เทศบาลเมือง	17๘,๘๘๘	๘๘๘,1๘๘	1๘๘,๘๘๘	1๘,11๘.๘๐	๘.๘1	7.๘๘	-1๘,๘1๘.๘๐	-๘.1๘	-๘.๘๐	
ตามกลยุทธ์	๘4,๘๘7,๘๘๘	๘๘,๘๘๘,๘๘๘	๘4,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘๘1,๘๘๘.๘๐	11.๘๘	๘.๘๘	๘,1๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	17.๘๘	
อุตสาหกรรม	๘๘,๘1๘,17๘	๘1,๘๘๘,๘๘๘	7๘,๘1๘,๘๘๘	1,7๘๘,๘๘๘.๘๐	7.๘๘	๘.๘1	๘,๘๘๘,71๘.๘๐	๘๘.๘7	1๘.17	
การเกษตร	1,17๘,๘๘๘	๘,๘๘๘,7๘๘	๘,๘7๘,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	7๘.๘7	๘๘.๘7	44,๘1๘.๘๐	๘.7๘	๘.77	
การบริการ	๘๘๘,๘๘๘	1,1๘๘,7๘๘	๘,๘๘๘,7๘๘	1๘๘,๘7๘.๘๐	๘๘.1๘	1๘.๘๘	๘7๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	1๘.๘๘	
ตามกลยุทธ์	1๘,๘๘๘,๘๘๘	๘๘,๘๘๘,๘๘๘	47,4๘7,๘๘๘	๘,7๘๘,๘7๘.๘๐	๘๘.๘1	17.7๘	๘,๘๘๘,๘7๘.๘๐	7.๘๘	๘.๘๘	
การสาธารณสุข	1,17๘,๘1๘	๘,๘๘๘,1๘๘	4,๘๘๘,1๘๘	4๘7,๘7๘.๘๐	๘7.๘๘	๘๘.๘๐	๘1๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘7	๘.๘๘	
การศึกษาศึกษา	๘,๘๘๘,7๘๘	๘,๘๘๘,๘๘๘	๘,71๘,7๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	1๘.๘7	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘1	๘.๘๘	
การกีฬา	7๘๘,๘๘๘	1,๘๘๘,๘๘๘	๘,74๘,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.71	๘1.๘๘	๘๘7,๘๘๘.๘๐	1๘.๘1	14.๘7	
การศิลปวัฒนธรรม	๘๘๘,๘๘๘	1,17๘,๘๘๘	1,๘๘๘,1๘๘	4๘,๘1๘.๘๐	7.๘๘	๘.๘7	14๘,๘๘๘.๘๐	1๘.๘๘	1๘.๘1	
การบริการ	๘7๘,๘๘๘	1,๘๘๘,๘1๘	1,๘๘1,๘๘7	1๘๘,7๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	17.๘๘	-๘๘,๘๘1.๘๐	-๘.๘1	-๘.77	
รวม	44,41๘,๘๘๘	7๘,๘๘1,๘๘๘	1๘7,๘๘4,๘๘7	๘,๘๘๘,๘๘๘.๘๐	1๘.๘7	1๘.17	11,7๘๘,๘๘๘.๘๐	14.๘๘	11.๘๘	
ตัวชี้วัดรอง										
ตามกลยุทธ์	พ.ศ.๒๕๕7	พ.ศ.๒๕๕๘	พ.ศ.๒๕๕9	การเปลี่ยนแปลง/ พ.ศ.๒๕๕7-๒๕๕๘	การเปลี่ยนแปลง/ เฉลี่ย (%)	พ.ศ.๒๕๕7-๒๕๕๘	พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕9	การเปลี่ยนแปลง/ เฉลี่ย (%)	พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕9	
ตามกลยุทธ์	4,๘๘๘,๘๘๘	4,๘17,๘๘๘	4,7๘๘,๘๘๘	4๘,๘๘๘.๘๐	1.๘๘	๘.๘๘	-๘๘,๘1๘.๘๐	-๘.๘1	-๘.๘๘	
เทศบาลนคร	4,๘7๘,๘๘๘	4,๘17,๘๘1	4,77๘,๘1๘	47๘,๘๘๘.๘๐	1.๘๘	1.๘๘	-๘๘,๘๘๘.๘๐	-๘.๘๘	-๘.๘๘	
เทศบาลเมือง	๘,7๘๘	77	11,๘๘๘	-7๘๘.๘๐	-1๘.๘๘	-๘๘.๘7	๘,๘๘๘.๘๐	๘,๘77.๘7	1๘.๘๘	
ตามกลยุทธ์	๘1,๘๘๘,๘๘๘	1๘,๘๘๘,๘1๘	๘๘,๘๘1,๘๘1	1,๘7๘,๘7๘.๘๐	74.๘๘	๘๘.๘๘	๘,1๘1,๘๘7.๘๐	๘1.๘1	1๘.๘1	
อุตสาหกรรม	1,๘1๘,๘๘๘	๘,๘๘๘,๘๘๘	1๘,๘๘๘,๘1๘	1,47๘,๘๘๘.๘๐	11๘.๘1	4๘.๘๘	1,๘๘7,41๘.๘๐	๘๘.๘๘	1๘.๘๘	
การเกษตร	๘๘๘,๘๘๘	๘๘1,๘๘๘	๘๘7,๘๘๘	๘๘,4๘๘.๘๐	1๘.๘๘	1๘.7๘	๘๘,๘๘1.๘๐	4.๘๘	4.๘๘	
การบริการ	๘1๘,๘1๘	๘๘๘,๘7๘	1,๘๘๘,๘๘๘	๘๘,1๘๘.๘๐	1๘.๘๘	1๘.๘๘	1๘๘,๘๘๘.๘๐	17.๘๘	1๘.๘๘	
ตามกลยุทธ์	4,๘๘7,7๘7	1๘,๘๘๘,๘๘๘	1๘,๘๘๘,๘๘๘	74๘,๘71.๘๐	17.๘๘	1๘.๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	4.๘๘	4.๘๘	
การสาธารณสุข	๘๘๘,๘๘7	1,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘๘1,๘74	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	๘๘.๘๘	1๘๘,๘๘7.๘๐	๘.๘๘	๘.๘7	
การศึกษาศึกษา	1,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘๘๘,๘๘๘	๘๘๘,๘1๘.๘๐	1๘.1๘	1๘.๘๘	4,๘๘๘.๘๐	๘.1๘	-๘.1๘	
การกีฬา	๘๘7,๘๘๘	๘1๘,๘๘๘	1,1๘๘,๘๘๘	๘1,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	๘4.๘๘	11๘,๘๘๘.๘๐	1๘.๘๘	1๘.๘๘	
การศิลปวัฒนธรรม	๘7๘,๘1๘	๘๘๘,๘๘๘	๘4,๘7๘	๘๘,1๘๘.๘๐	๘.๘๘	๘.๘๘	๘๘,1๘1.๘๐	4.71	4.๘๘	
การบริการ	๘๘7,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘	๘๘๘,17๘	14,๘๘๘.๘๐	4.๘๘	4.๘๘	1๘,๘๘๘.๘๐	4.๘7	4.๘๘	
รวม	11,1๘๘,๘7๘	๘๘,๘๘๘,๘1๘	๘๘,๘๘1,๘๘1	๘,๘7๘,๘๘๘.๘๐	๘1.๘๘	1๘.๘1	๘,๘๘1,๘1๘.๘๐	1๘.๘7	๘.๘7	
ตัวชี้วัดรอง										
ตามกลยุทธ์	พ.ศ.๒๕๕7	พ.ศ.๒๕๕๘	พ.ศ.๒๕๕9	การเปลี่ยนแปลง/ พ.ศ.๒๕๕7-๒๕๕๘	การเปลี่ยนแปลง/ เฉลี่ย (%)	พ.ศ.๒๕๕7-๒๕๕๘	พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕9	การเปลี่ยนแปลง/ เฉลี่ย (%)	พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕9	
ตามกลยุทธ์	๘,๘๘๘,๘๘๘	17,1๘๘,11๘	๘4,๘๘๘,๘๘๘	1,๘๘๘,7๘๘.๘๐	1๘.๘๘	1๘.17	1,4๘7,4๘๘.๘๐	๘.๘7	7.47	
เทศบาลนคร	4,๘๘๘,7๘๘	๘,๘๘1,๘๘๘	7,1๘๘,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘๘	๘.๘๘	๘4๘,7๘๘.๘๐	4.๘๘	๘.๘๘	
เทศบาลเมือง	๘,๘1๘,7๘7	11,๘๘1,๘๘๘	17,๘๘๘,7๘7	1,๘๘1,๘๘๘.๘๐	๘4.7๘	17.4๘	1,๘๘7,717.๘๐	11.๘๘	๘.1๘	
ตามกลยุทธ์	๘,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘7๘,๘7๘	17,๘๘7,71๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘1.77	1๘.๘7	๘,๘๘7,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	๘๘.๘7	
อุตสาหกรรม	1,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘๘1,๘๘๘	11,๘74,๘๘๘	17๘,๘๘๘.๘๐	7.1๘	๘.๘๘	1,๘4๘,๘1๘.๘๐	4๘.๘๘	๘7.๘๘	
การเกษตร	๘๘๘,7๘๘	1,1๘๘,๘๘1	1,7๘๘,๘๘๘	1๘๘,๘๘๘.๘๐	4๘.๘๘	๘๘.7๘	1๘๘,๘1๘.๘๐	1๘.7๘	๘.๘7	
การบริการ	๘๘7,1๘๘	1,๘๘๘,๘๘๘	๘,๘๘๘,1๘๘	๘๘๘,1๘๘.๘๐	1๘๘.๘๘	๘๘.๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.1๘	๘1.๘1	
ตามกลยุทธ์	4,๘๘๘,1๘1	๘,1๘๘,๘๘1	11,๘๘๘,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	7.1๘	๘.๘1	1,๘๘๘,4๘๘.๘๐	1๘.๘๘	1๘.๘๘	
การสาธารณสุข	1,๘๘๘,7๘๘	๘๘๘,๘7๘	๘,๘๘1,๘๘๘	-๘๘,711.๘๐	-7.๘1	-๘4.๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘7	๘๘.๘๘	
การศึกษาศึกษา	1,๘7๘,๘๘๘	๘,1๘๘,๘๘๘	๘,๘๘๘,๘๘๘	11๘,1๘๘.๘๐	7.๘๘	๘.๘๘	๘๘๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘๘	๘.๘7	
การกีฬา	๘๘๘,1๘๘	71๘,๘๘๘	1,๘๘๘,๘๘7	๘๘,๘71.๘๐	๘7.๘๘	๘๘.๘1	1๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	17.๘๘	
การศิลปวัฒนธรรม	๘๘1,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘	๘๘๘,๘๘๘	๘๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘๘	๘.๘๘	๘๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘1	7.๘7	
การบริการ	๘๘๘,๘๘๘	71๘,774	1,๘๘๘,๘๘๘	1๘,๘๘๘.๘๐	๘.๘๘	4.๘๘	1๘๘,๘๘๘.๘๐	๘๘.๘๘	๘1.๘7	
รวม	17,๘๘๘,๘๘๘	๘๘,7๘7,74๘	๘๘,7๘๘,447	๘,๘๘๘,7๘๘.๘๐	14.๘๘	11.47	4,๘๘๘,๘๘๘.๘๐	1๘.1๘	1๘.๘๘	

ที่มา : กองอำนวยการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3.7 แสดงการเปรียบเทียบสาขาทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่างๆในภาคชายฝั่งทะเลตะวันออกระหว่าง ปี พ.ศ.2527 พ.ศ.2532 และพ.ศ.2537

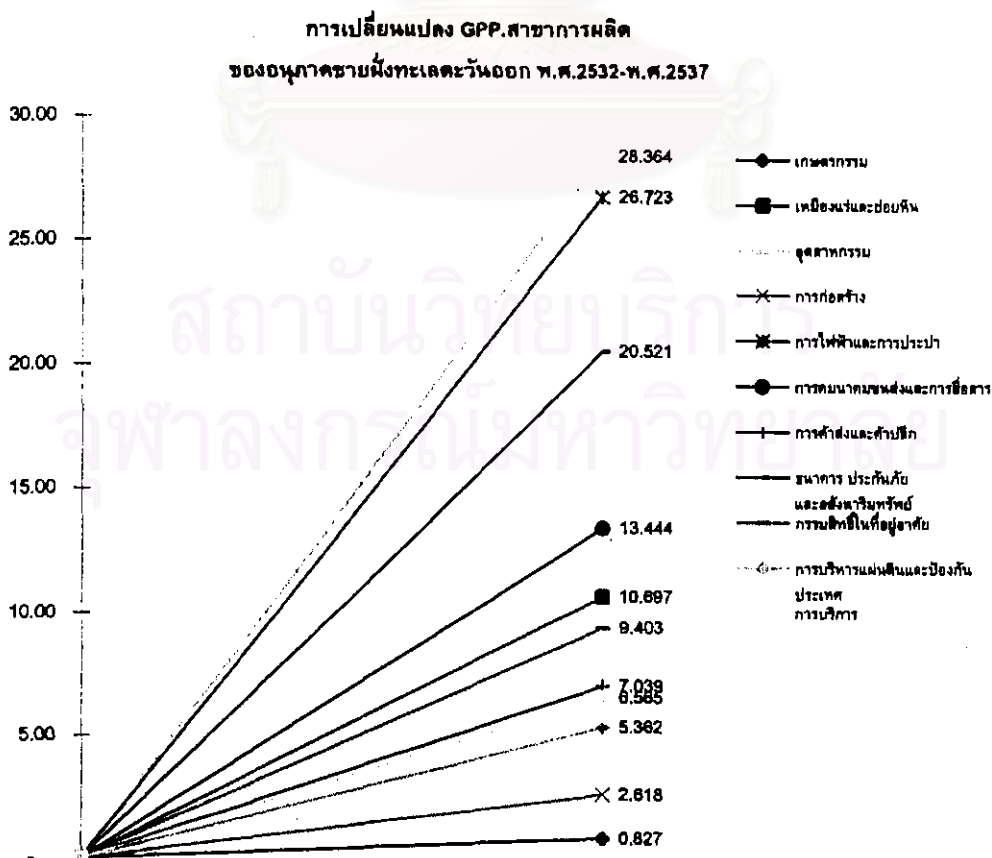
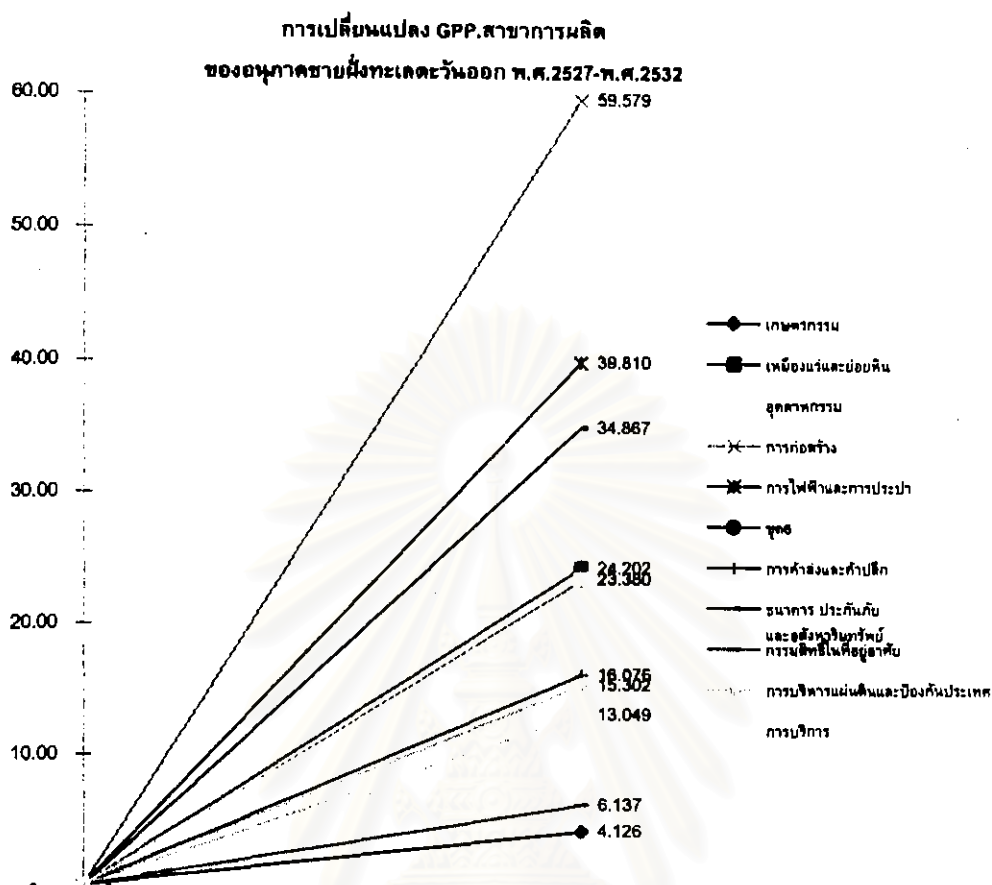
สาขาเศรษฐกิจ	ภูมิภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก						
	ร้อยละ			การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	อัตราการเพิ่ม (%)	อัตราการเพิ่ม (%)
	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537
สาขาปฐมนุ้	26.64	21.74	15.61	9.50	4.78	8.08	4.38
สาขาทุติยภูมิ	40.56	41.65	54.11	17.12	24.83	13.17	17.52
สาขาคติยภูมิ	32.80	36.61	30.28	20.34	8.54	15.07	7.37
สาขาเศรษฐกิจ	จังหวัดชลบุรี						
	ร้อยละ			การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	อัตราการเพิ่ม (%)	อัตราการเพิ่ม (%)
	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537
สาขาปฐมนุ้	11.37	8.28	4.40	5.86	-1.41	5.27	-1.45
สาขาทุติยภูมิ	54.84	48.72	61.20	11.55	23.89	9.55	17.02
สาขาคติยภูมิ	33.79	43.01	34.40	25.21	7.95	17.72	6.92
สาขาเศรษฐกิจ	จังหวัดระยอง						
	ร้อยละ			การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	อัตราการเพิ่ม (%)	อัตราการเพิ่ม (%)
	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537
สาขาปฐมนุ้	42.04	21.38	13.48	1.00	-0.54	0.98	-0.54
สาขาทุติยภูมิ	19.03	43.48	58.18	74.36	21.31	36.38	15.61
สาขาคติยภูมิ	38.94	35.15	28.34	17.28	4.90	13.26	4.48
สาขาเศรษฐกิจ	จังหวัดฉะเชิงเทรา						
	ร้อยละ			การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	การเปลี่ยนแปลง/ปี (%)	อัตราการเพิ่ม (%)	อัตราการเพิ่ม (%)
	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537	พ.ศ.2527-2532	พ.ศ.2532-2537
สาขาปฐมนุ้	56.00	57.77	45.77	15.52	8.67	12.17	7.47
สาขาทุติยภูมิ	17.70	21.47	33.24	21.77	36.02	15.87	22.87
สาขาคติยภูมิ	26.31	20.75	20.99	7.16	16.60	6.31	12.85

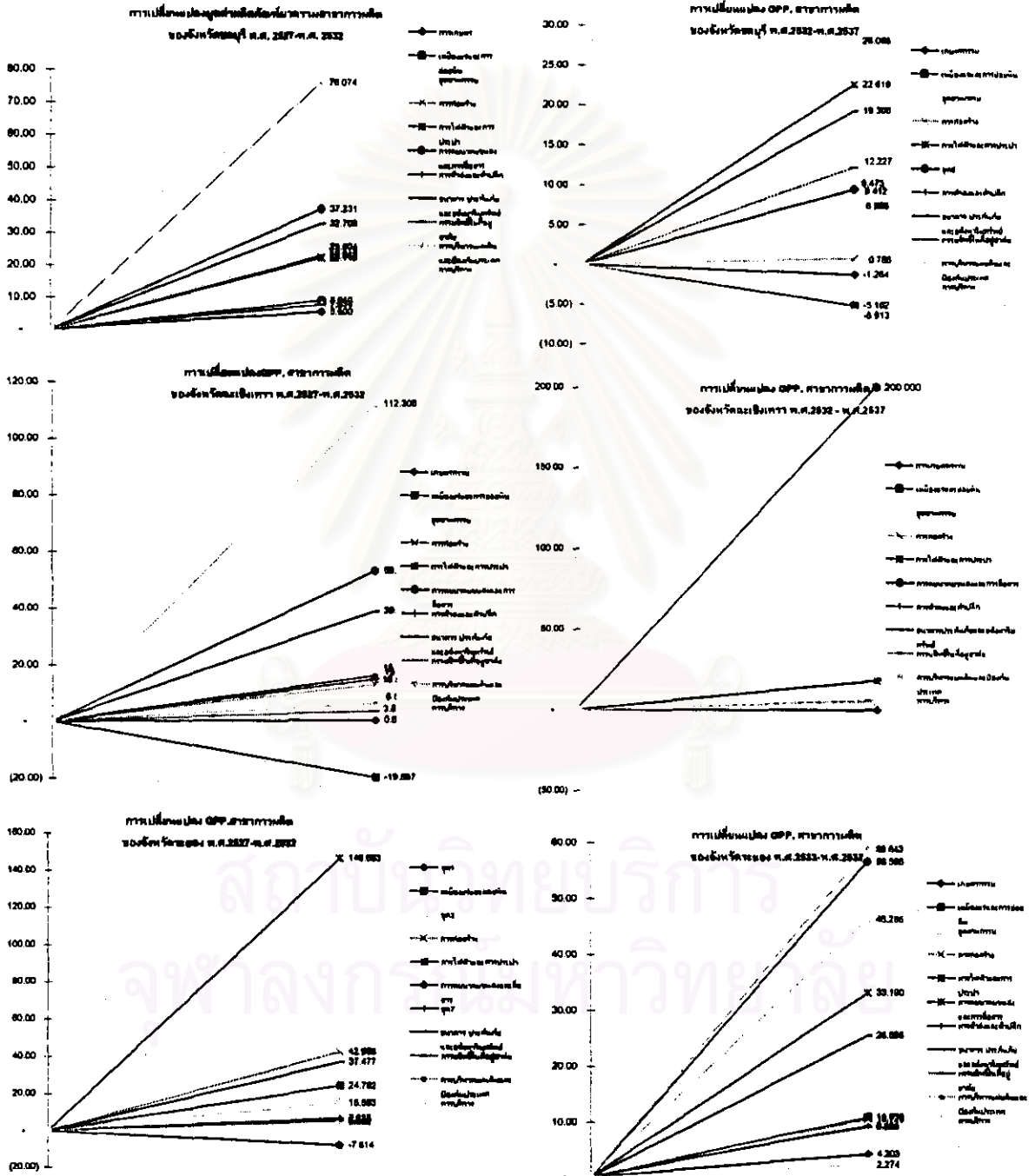
ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่

3.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการผลิตต่าง ๆ
ของภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ระหว่าง พ.ศ. 2527-2532 และ พ.ศ. 2532-2538

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการบริการต่าง ๆ ของจังหวัดในภาคกลางฝั่งตะวันออก ระหว่าง พ.ศ.2527-2532 และ พ.ศ.2532-2537

จังหวัดระยอง การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดระยอง ในระหว่าง พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.43 จากปี พ.ศ. 2527 โดยมีสาขาการไฟฟ้าและการประปา เป็นสาขาการผลิตที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2527 สูงที่สุด ถึงร้อยละ 146.68 รองลงมาคือสาขาการก่อสร้างเพิ่มขึ้น 42.96% และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น 37.48% ในขณะที่สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร ลดลงจากปี พ.ศ. 2527 คือ -7.81% ในระหว่าง พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 ซึ่งอยู่ในช่วง 5 ปีหลัง การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดระยอง มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.19 จากปี พ.ศ. 2532 โดยมีสาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2532 สูงที่สุด ถึงร้อยละ 58.84 รองลงมาคือสาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร ที่มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2532 ถึงร้อยละ 56.57 สาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิต ที่เพิ่มขึ้น 46.29% ในขณะที่สาขาการบริการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2532 น้อยที่สุด คือ 0.85% จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รายสาขาการผลิตใน 5 ปีหลัง มีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีมากกว่าช่วง 5 ปีก่อน

ค. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ อนุภาคชายฝั่งแบ่งประเภทเศรษฐกิจออกเป็น 3 ภาค ได้แก่

- ภาคปฐมภูมิ ประกอบด้วย เศรษฐกิจสาขาเกษตรกรรม สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน
- ภาคทุติยภูมิ ประกอบด้วย เศรษฐกิจสาขาอุตสาหกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขาการไฟฟ้าและการประปา
- ภาคตติยภูมิ ประกอบด้วย เศรษฐกิจสาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร สาขาการค้าส่ง และค้าปลีก สาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย สาขาบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ และ สาขาบริการ

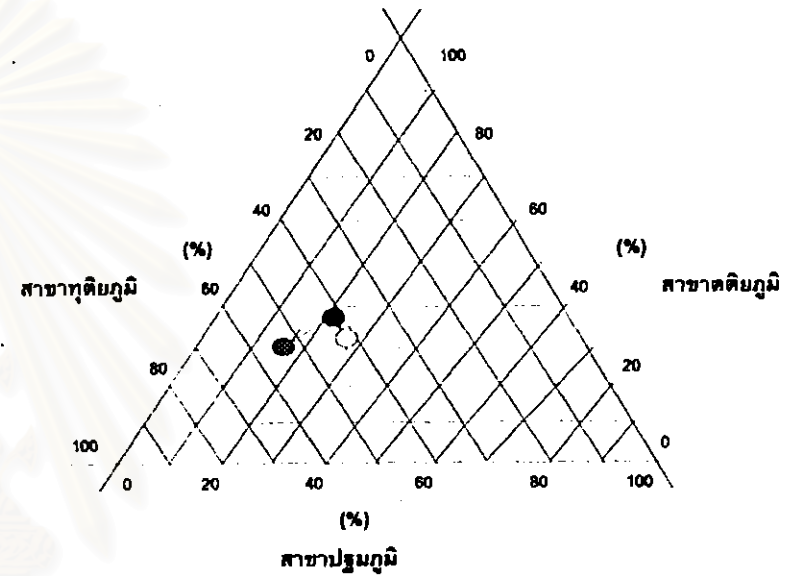
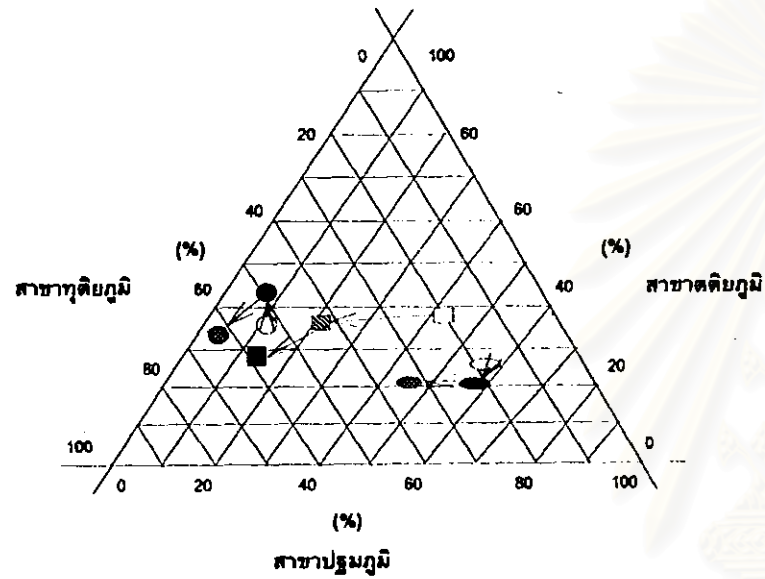
ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก

สามารถวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสาขาทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่างๆ ในอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้จากการวิเคราะห์ โดย Ternary Diagrame ดังนี้

อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก มีโครงสร้างสาขาทางเศรษฐกิจมีทิศทางการมุ่งไปสู่สาขาทุติยภูมิ โดยระหว่าง ปี พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ มีทิศทางการมุ่งไปทางด้านสาขาทุติยภูมิ โดยสาขาปฐมภูมิและทุติยภูมิมีสัดส่วนลดลง ในขณะที่สาขาคติยภูมิมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น และในระหว่าง ปี พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีทิศทางการมุ่งไปในด้านสาขาทุติยภูมิ โดยสาขาปฐมภูมิ และสาขาคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง ในขณะที่สาขาทุติยภูมิมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

จังหวัดชลบุรี มีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงโครงสร้างสาขาทางเศรษฐกิจของจังหวัด มีลักษณะคล้ายอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีทิศทางการมุ่งไปสู่ภาคทุติยภูมิ โดยในระหว่าง พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 จังหวัดชลบุรีมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ไปในทิศทางด้านภาคทุติยภูมิ โดยภาคปฐมภูมิและทุติยภูมิมีสัดส่วนลดลง สาขาการก่อสร้าง และสาขาการไฟฟ้าและการประปา มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนลดลง สาขาคติยภูมิมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยมีสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ สาขาการบริการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่

แผนภูมิที่ 3.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดย Ternary Diagram

- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2527
- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2532
- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2537

- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2527
- ▨ โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2532
- ▩ โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537

- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2527
- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2532
- โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2537

- โครงสร้างเศรษฐกิจอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก พ.ศ. 2527
- โครงสร้างเศรษฐกิจ อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก พ.ศ. 2532
- โครงสร้างเศรษฐกิจ อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก พ.ศ. 2537

สถาบันวิทยบริการ
 มวลสารณ์มหาวิทยาลัย

ที่สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนที่ลดลง ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีทิศทางไปในด้านสาขาทุติยภูมิ โดยสาขาปฐมภูมิ และสาขาคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง ในช่วงปีหลัง สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่สาขาการก่อสร้างและสาขาการไฟฟ้า การประปามีสัดส่วนลดลง สาขาทุติยภูมิมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นๆ โดยมีสาขานาการประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขาการบริการลดสัดส่วนลง

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสาขาทางเศรษฐกิจของจังหวัด มีทิศทางไปสู่ภาคทุติยภูมิ โดยในระหว่าง พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ไปในทิศทางด้านภาคทุติยภูมิ โดยภาคปฐมภูมิและคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่สาขาการก่อสร้าง และสาขาการไฟฟ้า และการประปา มีสัดส่วนลดลง ส่วนภาคคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง โดยมีสาขานาการ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ สาขาการบริการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาบริการมีสัดส่วนที่ลดลง ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีทิศทางไปในด้านสาขาทุติยภูมิ โดยสาขาปฐมภูมิ และสาขาคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง ในช่วงปีหลัง สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขาการก่อสร้างและสาขาการไฟฟ้า การประปา ยังมีสัดส่วนลดลง สาขาทุติยภูมิมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นๆ โดยมีสาขานาการ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ และสาขาการบริการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนลดลง

จังหวัดระยอง มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสาขาทางเศรษฐกิจของจังหวัด มีทิศทางไปสู่ภาคทุติยภูมิ โดยในระหว่าง พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2532 จังหวัดระยองมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ไปในทิศทางด้านภาคทุติยภูมิ โดยภาคปฐมภูมิและคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง สาขาการก่อสร้าง และสาขาการไฟฟ้าและการประปา มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนลดลง สำหรับภาคคติยภูมิมีสัดส่วนลดลง โดยมีสาขานาการ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ สาขาการบริการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาบริการมีสัดส่วนที่ลดลง ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2537 โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีทิศทางไปในด้านสาขาทุติยภูมิ โดยสาขาปฐมภูมิมีสัดส่วนลดลง ในช่วงปีหลัง สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขาการก่อสร้างและสาขาการไฟฟ้า การประปา มีสัดส่วนลดลง สาขาทุติยภูมิและสาขาคติยภูมิมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นๆ โดยมีสาขานาการ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาการบริการ มีสัดส่วนลดลง

การเปลี่ยนแปลงและอัตราการเติบโตของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ มีการเปลี่ยนแปลง และมีอัตราการเติบโต ดังนี้

พ.ศ. 2527-2532 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของอนุภาคชายฝั่งฯ ภาคปฐมภูมิ มีการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 9.50% ต่อปี อัตราการเติบโตเฉลี่ย 8.08%ต่อปี ภาคทุติยภูมิมีการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 17.12% ต่อปี อัตราการเติบโตเฉลี่ย 13.17%ต่อปี และภาคคติยภูมิ มีการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 20.34% ต่อปี อัตราการเติบโตเฉลี่ย 15.07%ต่อปี ในช่วง 5 ปีนี้ จะเห็นว่าเศรษฐกิจอนุภาคชายฝั่งฯ มีภาคคติยภูมิเพิ่มขึ้นสูงที่สุด จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดที่มีการเพิ่มขึ้นของภาค

ทุกภูมิภาคมากที่สุด มีอัตราการเติบโตสูงถึง 36.38% ต่อปี จังหวัดระยองมีการเพิ่มขึ้นของภาคทุกภูมิภาคมากที่สุด มีอัตราการเติบโตสูงถึง 15.87% ต่อปี ส่วนจังหวัดชลบุรีมีการเพิ่มขึ้นของภาคทุกภูมิภาคมากที่สุด มีอัตราการเติบโตสูงถึง 17.72% ต่อปี

พ.ศ. 2532-2537 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของอนุภาคชายฝั่งฯ ภาคปฐมภูมิ มีการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 4.78% ต่อปี อัตราการเติบโตเฉลี่ย 4.38% ต่อปี ภาคทุกภูมิภาค มีการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 24.83% ต่อปี อัตราการเติบโตเฉลี่ย 17.52% ต่อปี และภาคตติยภูมิ มีการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 8.54% ต่อปี อัตราการเติบโตเฉลี่ย 7.37% ต่อปี ในช่วง 5 ปีหลัง จะเห็นว่าเศรษฐกิจอนุภาคชายฝั่งฯ มีภาคทุกภูมิภาคเพิ่มขึ้นสูงที่สุด จังหวัดระยอง เป็นจังหวัดที่มีการเพิ่มขึ้นของภาคทุกภูมิภาคมากที่สุด มีอัตราการเติบโตสูงถึง 22.87% ต่อปี จังหวัดชลบุรีมีการเพิ่มขึ้นของภาคทุกภูมิภาคมากที่สุด มีอัตราการเติบโตสูงถึง 17.02% ต่อปี ส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเพิ่มขึ้นของภาคทุกภูมิภาคมากที่สุด มีอัตราการเติบโตสูงถึง 15.61% ต่อปี

3.2.2 วิเคราะห์การเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ วิเคราะห์ความเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ ที่นิยมใช้แพร่หลายมี 2 วิธี คือ

- Location Quotient Method

- Shift-Share Analysis

ก. Location Quotient Method เป็นวิธีการหาสาขาเศรษฐกิจที่เป็นฐานของภาคหรือจังหวัด เป็นการวิเคราะห์ฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Analysis) ค่า Location Quotient (LQ) เป็นค่าดัชนีที่บ่งบอกถึงความชำนาญ (Relative Specialization) ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาค หรือประเทศที่ท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ ค่า LQ สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$LQ_i = \frac{X_i / Y_i}{X_i / Y_i}$$

$$\text{หรือ } LQ_i = \frac{X_i / X_t}{Y_i / Y_t}$$

โดย

LQ_i	=	Location Quotient ของกิจกรรมหรือสาขาการผลิต i ของท้องถิ่น
X_i	=	การจ้างงานในกิจกรรมหรือสาขาการผลิต i ของท้องถิ่น
X_t	=	การจ้างงานรวมในทุกกิจกรรมหรือสาขาการผลิตของท้องถิ่น
Y_i	=	การจ้างงานในกิจกรรมหรือสาขาการผลิต i ของภูมิภาคหรือประเทศที่ท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่
Y_t	=	การจ้างงานรวมในทุกกิจกรรมหรือสาขาการผลิตของภูมิภาคหรือประเทศ ที่ท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่

เราสามารถใช้อัตราการจ้างงาน (Employment) หรือจำนวนรายได้ (Income) หรือมูลค่าผลผลิตทางเศรษฐกิจ ในการคำนวณ ค่า LQ เทคนิคของ Location Quotient สามารถประยุกต์ใช้กับการเปรียบเทียบความชำนาญของท้องถิ่นกับภูมิภาค หรือภูมิภาคกับประเทศ โดยใช้ตัวแปรต่าง ๆ ตามต้อง

การ ดังนั้น การประยุกต์ใช้จึงไม่ได้จำกัดเฉพาะด้านเศรษฐศาสตร์เท่านั้น หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าผลลัพธ์ที่ตั้ง มีดังนี้

ถ้า $LQ > 1$ แสดงว่า หองถึนมีความชำนาญในกิจกรรมหรือสาขาการผลิตนั้น มากกว่าภูมิภาค หรือประเทศ สาขาการผลิตนั้นจึงน่าจะเป็นสาขาการผลิตฐาน(Basic Sector) หรือสาขาการผลิตเพื่อการส่งออก(Export from the region) และเป็นสาขาการผลิตที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของหองถึน

$LQ = 1$ แสดงว่าสัดส่วนของกิจกรรมหรือการผลิตในสาขาการผลิตใดสาขาการผลิตหนึ่งของหองถึน อยู่ในระดับเดียวกับภูมิภาค หรือประเทศที่หองถึนนั้นตั้งอยู่ สาขาการผลิตนั้นจึงควรเป็นสาขาที่ให้บริการภายในหองถึน(Residential Industry)

$LQ < 1$ แสดงว่า หองถึนมีความชำนาญในกิจกรรมหรือสาขาการผลิตนั้น น้อยกว่าภูมิภาคหรือประเทศ สาขาการผลิตนั้น จึงน่าจะเป็นสาขาการผลิตที่ไม่ใช่ ฐาน(Non basic Sector) ซึ่งให้บริการเฉพาะในพื้นที่ หรือต้องพึ่งพาการนำเข้า(Import to the region)

ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ที่ตั้ง

อนุภาคขายฝั่งทะเลตะวันออก ในปีพ.ศ.2537 สาขาประมง และสาขาการคมนาคมและสื่อสาร กลับลดความสำคัญลง เป็นสาขาการผลิตที่ไม่ใช่ฐานเศรษฐกิจ (Nonbasic Sector)

จังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2532 มีสาขาการผลิตฐาน(Basic Sector) จำนวนมากกว่า พ.ศ.2527 และ พ.ศ.2537 แสดงว่า ในปี พ.ศ.2532 เศรษฐกิจของจังหวัดชลบุรี กำลังเริ่มเข้าสู่การพัฒนาอย่างจริงจัง พอถึงปี พ.ศ.2537 เศรษฐกิจได้รับการพัฒนามากแล้ว สาขาการผลิตฐาน(Basic Sector)ของจังหวัด จึงเป็นเพียงสาขาการผลิตทุติยภูมิ และสาขาการผลิตตติยภูมิ ดังรายละเอียด

จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี พ.ศ.2537 มีสาขาการผลิตด้านเกษตรกรรมหลายสาขาลดความสำคัญลง เป็นสาขาการผลิตที่ไม่ใช่ฐานเศรษฐกิจ (Nonbasic Sector) ในขณะที่สาขาเศรษฐกิจภาค ทุติยภูมิ และตติยภูมิ เริ่มมีความสำคัญขึ้น โดยเฉพาะสาขาการผลิตด้านอุตสาหกรรม และสาขาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้รับการพัฒนาจนเป็นสาขาการผลิตฐาน (Basic Sector)

พื้นที่ศึกษา ในระหว่าง พ.ศ. 2527-พ.ศ. 2537 อำเภอเมืองชลบุรี และอำเภอสัตร์ราชา และอำเภอบางปะกง เป็นอำเภอในพื้นที่ศึกษา ซึ่งที่อยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา จึงสามารถเชื่อมโยง ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ที่ตั้งของ 2 จังหวัด ดังกล่าว ได้ว่า พื้นที่ศึกษา บริเวณอำเภอเมืองชลบุรี และอำเภอสัตร์ราชา มีสาขาการผลิตฐาน (Basic Sector) ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขานาการ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ และสาขาการบริการ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ และสาขาการบริการ ส่วนบริเวณอำเภอบางปะกง มีสาขาการผลิตฐาน (Basic Sector) ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขาการไฟฟ้าและการประปา สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขานาการ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ

ตารางที่ 3.8 แสดง Location Quotient ของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ในปี พ.ศ.2527 พ.ศ.2532 และพ.ศ.2537

สาขากรรมสิทธิ์	อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก			จังหวัดชลบุรี			จังหวัดฉะเชิงเทรา			จังหวัดระยอง		
	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537	พ.ศ.2527	พ.ศ.2532	พ.ศ.2537
เกษตรกรรม	0.840	0.777	0.738	0.863	1.013	0.643	2.163	2.720	1.711	1.381	2.546	1.702
กสิกรรม	0.803	0.706	0.669	0.317	0.928	0.397	1.457	3.606	2.169	0.867	2.387	1.781
ปศุสัตว์	0.862	0.738	0.705	0.450	1.346	0.666	2.190	4.499	3.173	0.236	0.589	0.424
ประมง	1.011	1.007	0.906	0.461	1.181	0.762	0.664	0.632	0.437	1.703	4.018	1.981
ป่าไม้	0.461	0.850	0.792	0.000	0.407	0.004	0.278	0.209	0.002	1.280	6.401	4.214
บริการทางการเกษตร	0.807	0.612	0.526	0.425	0.862	0.424	1.090	4.688	3.897	0.830	1.726	0.562
แปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ	0.794	0.789	0.870	0.370	0.861	0.359	0.722	1.706	0.918	1.166	4.037	2.697
เหมืองแร่และการขุดหิน	1.276	1.233	1.196	0.065	0.041	0.017	0.006	0.000	0.004	4.076	4.871	4.177
อุตสาหกรรม	1.231	1.178	1.142	1.406	0.862	1.186	0.326	0.813	1.120	0.394	0.242	0.444
การก่อสร้าง	0.836	1.048	0.889	1.064	1.976	1.176	1.032	0.677	0.466	0.839	1.064	0.903
การไฟฟ้าและการประปา	1.063	1.077	1.079	0.708	0.376	0.467	2.683	0.903	1.111	0.730	1.677	2.319
การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	1.027	1.011	0.982	0.703	0.976	0.822	1.266	1.933	1.660	1.692	0.486	1.026
การค้าส่งและค้าปลีก	0.766	0.769	0.699	0.761	1.160	0.976	1.836	1.883	1.230	1.100	1.116	0.909
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	0.923	0.900	0.869	1.004	0.836	0.941	1.161	0.927	1.162	0.891	0.836	1.062
กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	0.699	0.679	0.686	0.766	0.954	0.880	2.029	1.902	1.622	0.964	1.193	0.863
การบริหารแผ่นดินและท้องถิ่นประเทศ	0.664	0.721	0.699	0.881	1.531	0.617	1.710	1.407	1.124	0.848	0.871	1.899
บริการ	1.034	1.068	1.036	1.336	1.861	1.428	0.806	0.617	0.442	0.393	0.440	0.271

ที่มา : จากการคำนวณค่า Location Quotient

เป็นที่น่าสังเกตว่าอำเภอบางปะกง มีสาขาการผลิตที่เป็นฐานเศรษฐกิจ (Basic Sector) จำนวนมากกว่าอำเภอเมืองชลบุรี และศรีราชา คือมีเพียงสาขาการอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ เท่านั้นที่เป็นสาขาการผลิตที่ไม่ใช่ฐานเศรษฐกิจ(Nonbasic Sector) ซึ่งยังเป็นรองจังหวัดชลบุรี ความสามารถและความชำนาญ (Relative Specialization) ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีมากกว่า และมีความสามารถในการพึ่งตนเองโดยรวมสูงกว่าบริเวณพื้นที่ในเขตจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่ได้รับการจัดให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาคตะวันออก

ข. Shift-Share Analysis เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค เพราะเป็นการสะดวกที่จะพิจารณาการเติบโตทางเศรษฐกิจภาคเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเกิดจากการเติบโตทั้งหมดของประเทศ (Region's Share) และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ภาคนั้นได้เปรียบภาคอื่น Shift-Share Analysis จัดว่าเป็นเทคนิคเบื้องต้นที่นิยมใช้กันทั่วไปในการวิเคราะห์การเติบโตทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Local Economy) เช่น การจ้างงาน รายได้ หรือผลผลิตอื่นๆ จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ส่วน (Component) โดยแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์ทางตรงหรือทางอ้อมกับการเติบโตของภาคหรือประเทศ ที่ท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ (Reference Economy) องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) **Regional Share หรือ Economic Growth Component** คือจำนวนมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นในภาค ถ้าการผลิตของภาคเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกับการผลิตของประเทศ ค่าของ Regional Share สามารถบ่งบอกถึงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของภาคที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าภาคมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่ากับประเทศ

2) **Proportionality Shift หรือ Industrial Mix Effect (P-Shift)** คือ จำนวนการผลิตในภาคที่แตกต่างไปจากการเพิ่มของการผลิตในประเทศ อันเนื่องมาจากการกระจุกตัวของสาขาการผลิตใด สาขาการผลิตหนึ่ง อาจเป็นประเภทขยายตัวเร็วหรือช้าก็ได้

ถ้าค่าของ Proportionality Shift เป็นบวก แสดงว่าภาคหรือท้องถิ่นนั้น มีสาขาการผลิตที่เติบโตเร็ว หรือกำลังมีการขยายตัว กระจุกตัวอยู่

ถ้าค่าของ Proportionality Shift เป็นลบ แสดงว่าภาคหรือท้องถิ่นนั้น มีสาขาการผลิตที่เติบโตช้าหรือกำลังเสื่อมความสำคัญลงกระจุกตัวอยู่

3) **Differential Shift หรือ Competitive Position Shift (D-Shift)** คือ การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคอื่นเนื่องมาจากการที่มีสาขาการผลิตใด สาขาการผลิตหนึ่ง ที่เติบโตเร็วในภาคนั้น มากกว่าในภาคอื่น ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน

ถ้าค่าของ Differential Shift เป็นบวก แสดงว่าภาคหรือท้องถิ่นนั้น มีสาขาการผลิตที่เติบโตเร็ว หรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าในภาคหรือท้องถิ่นอื่น ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน

ถ้าค่าของ Differential Shift เป็นลบ แสดงว่าภาคหรือท้องถิ่นนั้น มีสาขาการผลิตที่เติบโตช้า หรือมีความสามารถในการแข่งขันน้อยกว่าในภาคหรือท้องถิ่นอื่น ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน

ค่า Shift-Share Component สามารถคำนวณได้จากสูตร

	Share	=	$e_{i1} (E_{T2}/E_{T1} - 1)$
	P-Shift	=	$e_{i1} \{ (E_{i2}/E_{i1}) - (E_{T2}/E_{T1}) \}$
	D-Shift	=	$e_{i1} \{ (e_{i2}/e_{i1}) - (E_{i2}/E_{i1}) \}$
โดย	e_{i1}	=	การจ้างงานในสาขาการผลิต i ของภาคหรือท้องถิ่นในช่วงต้นของเวลา
	e_{i2}	=	การจ้างงานในสาขาการผลิต i ของภาคหรือท้องถิ่นในช่วงปลายของเวลา
	E_{i1}	=	การจ้างงานในสาขาการผลิต i ของประเทศหรือภาคในช่วงต้นของเวลา
	E_{i2}	=	การจ้างงานในสาขาการผลิต i ของประเทศหรือภาคในช่วงปลายของเวลา
	E_{T1}	=	การจ้างงานรวมของประเทศหรือภาคในช่วงต้นของเวลา
	E_{T2}	=	การจ้างงานรวมของประเทศหรือภาคในช่วงปลายของเวลา

การเติบโตทั้งหมดของสาขาการผลิต $i = e_{i2} - e_{i1}$

ในการวิเคราะห์โดยวิธี Shift-Share ส่วนใหญ่ให้ความสนใจ Shift Component มากกว่า Share Component

ผลการวิเคราะห์การเติบโตทางเศรษฐกิจโดยวิธี Shift-Share

อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันออก สามารถวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ดังนี้

พ.ศ.2527-2532 อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก มีสาขาประมงเป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่นของอนุภาคฯซึ่งอยู่ในกลุ่มปฐมภูมิ ในขณะที่สาขาการผลิตที่มีการเติบโตเร็วหรือกำลังมีการขยายตัวในระดับภาคส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทุติยภูมิและตติยภูมิ ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในอนุภาคชายฝั่งสำหรับสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทุติยภูมิและตติยภูมิที่กระจุกตัวอยู่ในอนุภาคชายฝั่งฯ มากกว่าในภาคตะวันออก ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน โดยมีสาขาบริการเป็นสาขาที่โดดเด่น ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน

พ.ศ.2532-2537 อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออกในช่วง 5 ปีหลังนี้ มีสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่นของอนุภาคฯซึ่งอยู่ในกลุ่มทุติยภูมิ ที่มีการเติบโตเร็วหรือกำลังมีการขยายตัวในระดับภาค ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในอนุภาคชายฝั่ง ในขณะที่สาขาการผลิตที่เคยเติบโตเร็วในช่วง พ.ศ.2527-2532 กลับลดการขยายตัวลงหลายสาขา สำหรับสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทุติยภูมิและตติยภูมิที่กระจุกตัวอยู่ในอนุภาคชายฝั่งฯ มากกว่าในภาคตะวันออก ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน สาขาประมงกลับเป็นสาขาที่โดดเด่น ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน

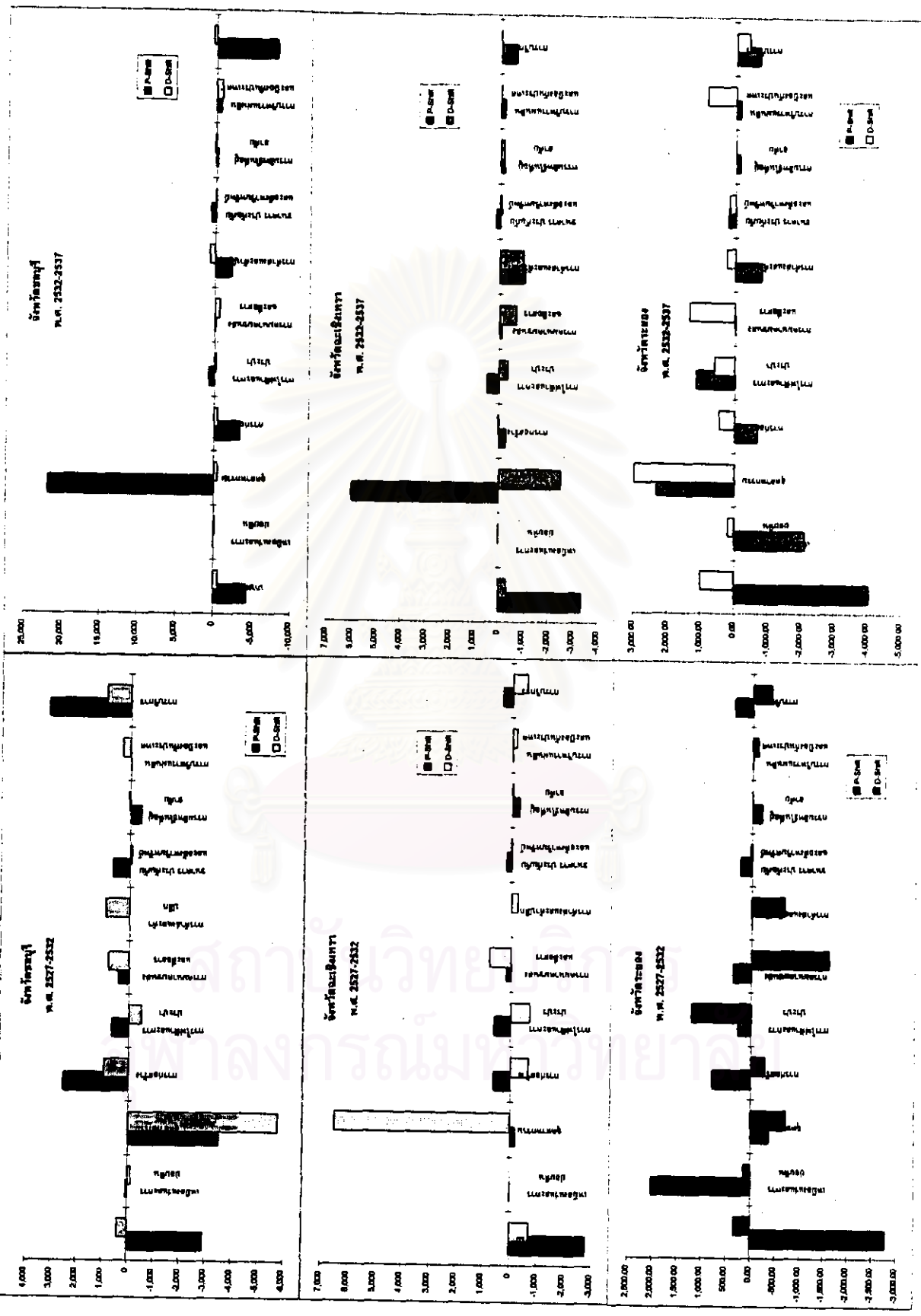
ภาพที่ 3.9 แสดงการวิเคราะห์ P-Share Analysis ของบริษัทต่าง ๆ ในภาคตะวันออก โดยเปรียบเทียบกันภาคตะวันออก พ.ศ.2527 พ.ศ.2532 และ พ.ศ.2537

1: ล้านบาท

สาขาการผลิต	จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2527-2532			จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2532-2537		
	Regional Share	P-Share	D-Share	Regional Share	P-Share	D-Share
เกษตรกรรม	3,807.36	-2,931.16	305.29	4,555.11	-4,295.48	-856.37
กลีกรวม	1,902.58	-1,706.77	83.36	1,910.86	-1,912.80	-865.10
ปศุสัตว์	863.55	-780.20	151.82	948.66	-1,057.45	-182.89
ประมง	740.28	-21.80	267.38	1,380.64	-1,085.73	283.75
ป่าไม้	0.00	0.00	0.00	14.51	-31.55	-2.92
บริการทางการเกษตร	229.88	-351.55	-45.81	85.08	-115.02	-12.22
แปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างง่าย	201.08	-80.61	-89.70	217.36	-96.51	-113.83
เหมืองแร่และการขุดหิน	139.71	89.71	-132.32	181.49	-47.69	-198.37
อุตสาหกรรม	18,297.37	-3,501.63	-5,784.00	22,918.09	21,880.56	-498.08
การก่อสร้าง	949.32	2,553.87	989.83	4,008.11	-3,356.68	-517.85
การไฟฟ้าและการประปา	487.82	670.70	-501.43	866.06	728.97	-244.98
การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	948.84	423.34	815.70	2,439.98	-179.19	-667.82
การค้าส่งและค้าปลีก	2,233.81	-9.75	938.79	4,301.74	-2,214.98	703.58
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	883.28	678.29	-78.01	1,381.35	572.25	-115.89
กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	688.89	-425.80	82.97	832.38	-300.01	186.88
การบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ	843.84	-28.42	303.80	1,082.59	-682.55	-841.24
การบริการ	7,117.71	3,189.07	936.13	14,853.04	-7,988.28	401.35
รวม	28,888	686	-2,873	57,228	4,135	-1,448
สาขาการผลิต	จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ. 2527-2532			จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ. 2532-2537		
	Regional Share	P-Share	D-Share	Regional Share	P-Share	D-Share
เกษตรกรรม	3,777.87	-2,812.29	-728.81	3,587.85	-3,384.50	-348.87
กลีกรวม	2,194.09	-1,970.98	44.05	2,165.85	-2,187.82	-228.71
ปศุสัตว์	1,063.50	-951.82	-133.32	923.79	-1,031.91	103.32
ประมง	273.42	-7.98	-307.19	215.43	-166.29	23.87
ป่าไม้	10.41	-8.01	-14.31	2.17	-4.72	-0.44
บริการทางการเกษตร	147.85	-226.11	81.18	134.98	-182.48	39.22
แปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างง่าย	98.40	-39.55	-7.55	125.84	-55.78	-41.24
เหมืองแร่และการขุดหิน	3.01	1.50	-5.16	0.08	-0.01	11.89
อุตสาหกรรม	1,069.55	-203.21	6,513.45	6,298.90	6,014.27	-2,526.09
การก่อสร้าง	233.06	626.93	-887.57	349.04	-286.06	53.68
การไฟฟ้าและการประปา	418.92	613.98	-712.25	609.10	512.89	-387.04
การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	438.20	191.06	796.03	1,410.86	-103.81	-890.25
การค้าส่งและค้าปลีก	1,368.70	-5.97	-249.67	2,037.52	-1,049.12	-988.41
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	187.71	194.46	45.50	448.47	184.98	-85.98
กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	482.44	-288.87	-85.13	495.85	-174.52	-180.52
การบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ	264.87	-13.84	-178.85	290.08	-182.89	-13.86
การบริการ	810.16	382.99	-542.43	1,185.83	-849.17	-15.83
รวม	8,894	-1,331	4,203	18,891	802	-5,887
สาขาการผลิต	จังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2527-2532			จังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2532-2537		
	Regional Share	P-Share	D-Share	Regional Share	P-Share	D-Share
เกษตรกรรม	3,754.61	-2,795.12	331.83	4,310.81	-4,065.11	1,003.04
กลีกรวม	1,998.42	-1,794.84	-127.41	1,851.16	-1,852.84	881.81
ปศุสัตว์	175.17	-158.28	-18.51	158.28	-174.54	59.37
ประมง	1,065.76	-31.88	39.82	1,769.35	-1,385.77	-307.42
ป่าไม้	74.74	-43.13	-5.89	85.95	-186.92	3.35
บริการทางการเกษตร	174.46	-266.80	-35.36	84.14	-88.71	-27.00
แปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างง่าย	245.08	-88.89	77.26	383.94	-170.47	155.07
เหมืองแร่และการขุดหิน	4,047.80	2,019.43	140.48	8,140.91	-2,136.99	186.88
อุตสาหกรรม	1,988.83	-361.44	-729.45	2,424.22	2,314.88	2,994.17
การก่อสร้าง	263.64	789.89	-302.26	630.68	-880.80	464.17
การไฟฟ้าและการประปา	183.38	268.74	1,213.87	1,373.28	1,155.91	612.03
การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	834.54	372.34	-1,810.73	458.97	-33.58	1,368.07
การค้าส่งและค้าปลีก	1,270.44	-5.54	-889.13	1,569.42	-802.95	262.83
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	201.14	233.21	32.51	519.48	215.19	181.87
กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	340.54	-211.70	2.16	401.51	-141.32	-5.36
การบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ	203.32	-10.83	-124.76	231.99	-148.27	885.10
การบริการ	815.25	368.28	-383.70	1,303.52	-713.72	-385.51
รวม	13,833	645	-2,138	21,853	-5,897	7,827

ที่มา : สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.4 ผลการวิเคราะห์การไหลของ Share Analysis ในอัตราของ การดำเนินงาน และ 22/04/2557

จังหวัดชลบุรี เมื่อเปรียบเทียบกับอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก สามารถวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ดังนี้

พ.ศ.2527-2532 จังหวัดชลบุรีมีสาขาการก่อสร้างเป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่นของจังหวัด ซึ่งอยู่ในกลุ่มทศนิยม สาขาการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทศนิยมและตติยภูมิที่มีการเติบโตเร็วหรือกำลังมีการขยายตัวในระดับภาค ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดชลบุรี สำหรับสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มปฐมภูมิและตติยภูมิที่กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดชลบุรี มากกว่าในอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน สาขาการก่อสร้างเป็นสาขาที่โดดเด่น ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน

พ.ศ.2532-2537 ในช่วง 5 ปีหลัง จังหวัดชลบุรี ยังมีสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือกำลังมีการขยายตัวในระดับภาค กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดชลบุรี ในขณะที่สาขาการผลิตที่เคยเติบโตเร็วในช่วง พ.ศ.2527-2532 กลับลดการขยายตัวลงหลายสาขา สำหรับสาขาการผลิตที่เติบโตเร็ว หรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทศนิยมและตติยภูมิที่กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดชลบุรี มากกว่าในอนุภาคชายฝั่งฯ ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน สาขาประมงกลับเป็นสาขาที่โดดเด่น ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน

จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อเปรียบเทียบกับอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออกสามารถวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ดังนี้

พ.ศ.2527-2532 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสาขาการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทศนิยม และตติยภูมิที่มีการเติบโตเร็วหรือกำลังมีการขยายตัวในระดับภาคซึ่งกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สำหรับสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มตติยภูมิที่กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มากกว่าในอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน สาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่โดดเด่น ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน

พ.ศ.2532-2537 ในช่วงปีนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่นของจังหวัดซึ่งอยู่ในกลุ่มทศนิยม ที่มีการเติบโตเร็วหรือกำลังมีการขยายตัวในระดับภาค ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทราในขณะที่สาขาการผลิตด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่เคยเติบโตเร็วหรือขยายตัวในช่วง พ.ศ.2527-2532 กลับลดการขยายตัวลงหลายสาขา สำหรับสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มปฐมภูมิที่กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มากกว่าในอนุภาคชายฝั่งฯ ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน สาขาอุตสาหกรรมกลับเป็นสาขาที่โดดเด่น ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกัน

พื้นที่ศึกษา ซึ่งมีอำเภอเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา และอำเภอบางปะกง เป็นอำเภอในพื้นที่ศึกษา จึงสามารถได้ผลวิเคราะห์การเติบโตทางเศรษฐกิจโดยวิธี Shift-Share เช่นเดียวกับภาพรวมของจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา คือ บริเวณอำเภอเมืองชลบุรี และอำเภอศรีราชา ในช่วง ปี พ.ศ. 2527-พ.ศ. 2532 มีสาขาการบริการ และสาขาการก่อสร้างเป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่น ซึ่งอยู่ใน

กลุ่มตติยภูมิ และทุติยภูมิ ความสำคัญ ในระหว่าง พ.ศ.2532 - พ.ศ. 2537 ในช่วง 5 ปี หลัง สาขาการผลิตด้านการก่อสร้าง และการบริการ กลับลดการขยายตัวลง ในขณะที่สาขาการผลิตด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สาขาอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่นของพื้นที่ศึกษาซึ่งอยู่ในกลุ่มทุติยภูมิ ส่วนอำเภอบางปะกง ซึ่งเป็นอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราจึงสามารถได้ผลวิเคราะห์การเติบโตทางเศรษฐกิจโดยวิธี Shift-Share เช่นเดียวกับภาพรวมของจังหวัด คือ ในช่วง ปี พ.ศ. 2527-พ.ศ. 2532 อำเภอบางปะกง มีสาขาการก่อสร้างและสาขาการไฟฟ้าและการประปา เป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่น ซึ่งอยู่ในกลุ่มทุติยภูมิ และในระหว่างปี พ.ศ. 2532- พ.ศ. 2537 สาขาอุตสาหกรรม และ สาขาการไฟฟ้าและการประปา ซึ่งอยู่ในกลุ่มทุติยภูมิ เป็นสาขาการผลิตที่โดดเด่นของพื้นที่ศึกษา สาขาการผลิตด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริการที่เคยเติบโตเร็วหรือขยายตัวในช่วง พ.ศ.2527-2532 กลับลดการขยายตัวลงหลายสาขาในช่วง 5 ปีหลัง

เราสามารถแบ่งกลุ่มของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ออกเป็นกลุ่ม ตามศักยภาพในการพัฒนา โดยจะวิเคราะห์เฉพาะจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สาขาการผลิตที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงที่สุด (Winners) เนื่องจากเป็นสาขาที่กำลังมีการขยายตัวในระดับภาค/ประเทศ ขณะเดียวกันภาค/ท้องถิ่นก็มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น คือ สาขาการผลิตที่มีค่า P-Shift และ D-Shift เป็นบวก

พ.ศ.2527-2532 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 1 ได้แก่ สาขาก่อสร้าง สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร และสาขาการบริการ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 1 ได้แก่ สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์

พ.ศ.2532-2537 จังหวัดชลบุรี และ จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 1 ในช่วงปีนี้

กลุ่มที่ 2 สาขาการผลิตที่ลดการขยายตัวลงในระดับภาค/ประเทศ แต่มีความสามารถในการแข่งขันของภาค/ท้องถิ่นสูงขึ้น (Mixed Winners) คือ สาขาการผลิตที่มีค่า P-Shift เป็นลบและ D-Shift เป็นบวก

พ.ศ.2527-2532 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 2 ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาสถาปัตยกรรม สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 2 ได้แก่ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย และสาขาการอุตสาหกรรม

พ.ศ.2532-2537 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 2 ได้แก่ สาขาประมง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาการบริการ จังหวัดฉะเชิงเทรา สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 2 ได้แก่ สาขาประมง สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน และสาขาการก่อสร้าง

แผนภูมิ 3.5 แสดงศักยภาพในการพัฒนาของสายการบิน ของจังหวัดในอนุภาคชายฝั่ง ระหว่าง พ.ศ.2527-2532 และ พ.ศ. 2532-2537
อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก พ.ศ.2527-2632

กลุ่มที่ 3 สาขาการผลิตที่กำลังขยายตัวในระดับภาค/ประเทศ แต่ความสามารถในการแข่งขันของภาค/ท้องถิ่นลดลง (Mixed Losers) คือ สาขาการผลิตที่มีค่า P-Shift เป็นบวกและ D-Shift เป็นลบ

พ.ศ.2527-2532 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 3 ได้แก่ สาขาการไฟฟ้า และการประปา และสาขานาคาร์ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 3 ได้แก่ สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาก่อสร้าง สาขาการไฟฟ้าและการประปา และสาขาการบริการ

พ.ศ.2532-2537 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 3 ได้แก่ สาขาการอุตสาหกรรม สาขาการไฟฟ้าและการประปา และสาขานาคาร์ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 3 ได้แก่ สาขาการอุตสาหกรรม สาขาการไฟฟ้าและการประปา และสาขานาคาร์ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์

กลุ่มที่ 4 สาขาการผลิตที่มีศักยภาพในการพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากกำลังขยายตัวในระดับภาค/ประเทศลดลง และความสามารถในการแข่งขันของภาค/ท้องถิ่นต่ำ (Losers) คือ สาขาการผลิตที่มีค่า P-Shift และ D-Shift เป็นลบ

พ.ศ.2527-2532 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 4 ได้แก่ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย และสาขาการอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 4 ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาป่าไม้ สาขาแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และสาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ

พ.ศ.2532-2537 จังหวัดชลบุรี มี สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 4 ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขากสิกรรม สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาก่อสร้าง สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร และสาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ จังหวัดฉะเชิงเทรา สาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 4 ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขากสิกรรม สาขาป่าไม้ สาขาแปรรูปผลผลิตอย่างง่าย สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย สาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ และสาขาการบริการ

จะเห็นว่า จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา ซึ่งเกี่ยวข้องกับ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา และอำเภอบางปะกง ในพื้นที่ศึกษา มีกลุ่มสาขาการผลิตที่อยู่ในกลุ่มที่ 1 คือ สาขาการผลิตที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงที่สุด ในระหว่าง พ.ศ. 2527-พ.ศ.2532 ได้แก่ สาขาก่อสร้าง สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร สาขาการบริการ และสาขานาคาร์ ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอยู่ในกลุ่มทุติยภูมิ และตติยภูมิ เท่านั้น พอในช่วง 5 ปีหลัง ในระหว่าง พ.ศ. 2532-พ.ศ.2537 กลับไม่มีสาขาการผลิตแบบกลุ่มที่ 1 เลย แสดงว่าการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเจริญในพื้นที่ได้ พัฒนาจนถึงจุดสูงสุดแล้ว ในระหว่าง พ.ศ.2527-2532 และค่อยๆลดความสำคัญลง ในช่วง 5 ปีหลัง ซึ่งจะพบว่าสาขาการผลิตในกลุ่มที่ 4 คือสาขาการผลิตที่มี

ศักยภาพในการพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากการขยายตัวในระดับภาค/ประเทศลดลง และความสามารถในการแข่งขันของภาค/ท้องถิ่นต่ำ ส่วนใหญ่เป็นส่วนที่อยู่ในกลุ่มทุติยภูมิและตติยภูมิ ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่อยู่ในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้แก่ สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร สาขาการบริหารแผ่นดินและป้องกันประเทศ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขากรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย

3.3 ลักษณะทางสังคมและการเปลี่ยนแปลง

3.3.1 กลุ่มชาติพันธุ์ ในพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยชาวไทยเชื้อสายกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ ชาวไทยภาคกลาง ชาวจีน เขมร ลาว มุสลิม และมอญ

ชาวจีน เป็นกลุ่มคนต่างชาติที่อพยพหนีจากแผ่นดินใหญ่จีน สมัยแมนจูรุกรานชาวจีนตอนใต้ โดยอพยพมาหลัง พ.ศ. 2188 กลุ่มแต่จิวเป็นกลุ่มที่อพยพมาตั้งรกรากที่ บ้านบางปลาสร้อย (อำเภอเมืองชลบุรี ปัจจุบัน) ตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาชาวจีนได้ขยายกิจการเกี่ยวกับท่าเรือตลาดปลา โรงงานน้ำปลา อุตสาหกรรมเลี้ยงเปิด อุตสาหกรรมน้ำตาล และอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง และอุตสาหกรรมอื่นๆ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา บริเวณชายฝั่งทะเล มีชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งรกรากมากมาย ส่วนใหญ่ดำเนินกิจการโรงสีและค้าขายเป็นส่วนใหญ่

ชาวเขมร มอญ กลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งรกรากดั้งเดิมในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก คือ ชาวเขมร และมอญ ปัจจุบัน พบชาวไทยเชื้อสายเขมรและมอญในบริเวณอำเภอบางปะกง ที่บ้านหัวสำโรง สระสองตอนและคอกยาว ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอแปลงยาว และอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ยังใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ และสืบทอดประเพณีของตน

ชาวลาว กลุ่มพวกลาวเวียง และพวน เป็นกลุ่มชาวลาวที่อพยพมาตั้งรกรากใกล้กับชาวเขมร และมอญ ในสมัยดั้งเดิม กลุ่มชาวลาวที่อพยพเข้ามาภายหลัง เป็นชาวไทยจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อพยพเข้ามารับจ้างทำงานเกษตรกรรม และเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันชาวไทยอีสานเป็นกลุ่มอพยพที่มีจำนวนมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา และภูมิภาคตะวันออก

ชาวมุสลิม ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอบางปะกงและบริเวณใกล้เคียง ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพวกชาวไทยมุสลิมที่อพยพมาจากหนองจอก มีนบุรี พวกนี้อพยพเข้ามาหลังกลุ่มชาวจีน และชาวไทยเชื้อสายลาว ได้เข้ามาครอบครองพื้นที่ทำกินที่เหลือจากสองกลุ่มแรก ชาวไทยมุสลิมจึงได้พื้นที่แห้งแล้ง จึงปลูกสวนมะพร้าว และสวนผลไม้

3.3.2 การศึกษา ในพื้นที่ศึกษา แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบโรงเรียน และระบบนอกโรงเรียน โดยจัดให้มีหลักสูตรการศึกษา ตั้งแต่ระดับ อนุบาล ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ถึงระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด(สพจ.) และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (สพอ.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ รับผิดชอบปฏิบัติงานแทนกรมต่างๆที่ไม่มีหน่วย

งานส่วนภูมิภาค ได้แก่ กรมวิชาการ กรมศิลปากร กรมฝึกหัดครู สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กรมอาชีวศึกษา รับผิดชอบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัด ทบวงมหาวิทยาลัย รับผิดชอบการศึกษาระดับวิทยาลัย อุดมศึกษา และบัณฑิตศึกษา ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด รับผิดชอบการศึกษานอกระบบโรงเรียนทุกประเภท เพื่อเสริมโอกาสทางการศึกษา ยกกระดับความรู้ เสริมทักษะอาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รับผิดชอบการศึกษาของโรงเรียนเอกชน โดยให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติหน้าที่แทน เทศบาล รับผิดชอบการศึกษา ในเขตเทศบาล กรมพลศึกษา นอกจากนี้ ยังมีห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สำหรับบริการแก่ประชากรทั่วไป

อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จัดเป็นเมืองศูนย์กลางการศึกษาของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มีความพร้อมในทุกด้าน เพราะมีสถาบันการศึกษา ที่มีจำนวนเพียงพอในการรองรับความต้องการของประชากรในวัยศึกษา เป็นจังหวัดที่มีมาตรฐานการศึกษาดีที่สุดในภูมิภาคตะวันออก และสามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้เป็นอย่างดี

3.3.3 ศาสนา ประเพณี และความเชื่อ

ก. ศาสนา ในพื้นที่ศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 91.20 ของประชากรทั้งพื้นที่ศึกษา รองลงมาเป็นศาสนาคริสต์ มีร้อยละ 3.72 ของประชากรพื้นที่ศึกษา นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 3.51 ของประชากรพื้นที่ศึกษา นับถือศาสนาซิกข์ร้อยละ 0.66 ของประชากรพื้นที่ศึกษา และ นับถือศาสนาอื่นๆ 0.91 ของประชากรพื้นที่ศึกษา

ข. ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยม ประชากรในพื้นที่ศึกษา ยังคงสืบทอดประเพณี และความเชื่อที่มีมาตั้งแต่โบราณกาล ไว้หลายอย่าง ที่สำคัญคือ ที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ยังคงประเพณีวิ่งควาย มาจนทุกวันนี้ และที่อำเภอศรีราชา ประชากรยังคงสืบทอดประเพณีกองข้าว ซึ่งเป็นประเพณีท้องถิ่นไว้ได้จนกระทั่งปัจจุบัน

สำหรับค่านิยมของประชากรในพื้นที่ศึกษา ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป มีสภาพเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อและค่านิยมของผู้คนที่อยู่ในสังคมเมือง ความเชื่อในเรื่องบุญกรรมเริ่มน้อยลง ความกตัญญูและความเคารพในระบอบอาวุโสมีน้อยลง เน้นความเป็นตัวเองและมุ่งหวังความสำเร็จมากขึ้น ความเชื่อทางศาสนาจะหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากสังคมเมืองมีประชากรหลากหลายวัฒนธรรมมารวมกันมากขึ้น ค่านิยมที่ประชากรเริ่มมีมากขึ้น คือ การอยู่ตามลำพัง ไม่สัมพันธ์กับญาติ พี่น้อง และเพื่อนบ้าน มากเท่าแต่ก่อน การรับรู้ข่าวสาร จะเป็นการรับรู้โดยผ่านสื่อมวลชน มากกว่าการรับรู้โดยตรงจากสื่อบุคคล ในอนาคต ค่านิยมของคนในชุมชนเมือง ในพื้นที่ศึกษา จะเป็นชุมชนที่มีการบริโภคสูง การเน้นความสำเร็จส่วนบุคคลจะสูงมาก เสรีภาพทางเพศมีมากขึ้น อัตราการหย่าร้างสูงขึ้น ปฏิเสธการใช้อำนาจบังคับ เนื่องจากประชากรมีการศึกษาในระดับสูงมากขึ้น

ในชุมชนชนบทของพื้นที่ศึกษา การเปลี่ยนแปลงค่านิยมมีน้อยกว่าในชุมชนเมือง แต่จะมีแนวโน้มบริโภคนิยมมากขึ้น อันมีผลกระทบจากภาวะทันสมัยที่ขยายโครงสร้างพื้นฐานไปสู่ชนบท ก็มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น เริ่มนิยมบริโภคอาหารสำเร็จรูป สำหรับค่านิยมระบอบอาวุโส

และความกตัญญู ยังคงอยู่เป็นส่วนใหญ่ ระบบเครือญาติยังมีความหมาย ความเชื่อในเรื่องบุญกรรมยังมีอิทธิพลสูง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังมีมาก และมีประสิทธิภาพดี ไม่แพ้สื่อมวลชน ยังรักสนุกชอบชีวิตที่สบายเรียบง่าย แต่อยากมีอยากใช้เหมือนคนในเมือง

3.3.4 การสาธารณสุข

ภาวะการเจ็บป่วยของประชากร ในพื้นที่ศึกษา จากการรวบรวมสถิติสาเหตุการตายของประชากร ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในปี พ.ศ. 2538 พบว่า ประชากรในพื้นที่ศึกษามีสาเหตุการตายที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และอุบัติเหตุจากการขนส่ง ซึ่งลักษณะเหล่านี้มักเกิดกับประชากรในสังคมอุตสาหกรรม หรือสังคมสมัยใหม่ ที่พัฒนาด้านเทคนิควิทยาการ ในระดับสูง พื้นที่ศึกษา ซึ่งปัจจุบันกำลังอยู่ในสภาพสังคมโรงงาน ประชากรที่ทำงานในโรงงานส่วนใหญ่เคยอยู่ในสังคมเกษตรกรรม อพยพมาจากชนบท ทั้งจากจังหวัดใกล้เคียง และห่างไกลมาทำงานในโรงงาน ต้องอยู่ในสังคมอุตสาหกรรม จึงเกิดความเครียดในอัตราสูง ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง และต้องเสี่ยงกับการได้รับสารพิษจากโรงงาน การประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน เป็นต้น

3.3.5 ปัญหาทางสังคม จากการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา ในอนาคตชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุให้ชุมชนเติบโตอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ประชากรมีรายได้ที่สูงขึ้น ทำให้นิสัยการอุปโภคบริโภค และการใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทางฟุ่มเฟือยขึ้น มีการอพยพ หลังไหลของแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามาทำงานในพื้นที่ ปัญหาผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นในอนาคตชายฝั่งฯ ที่ตามมา คือ ปัญหาชุมชนแออัด การขาดแคลนสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ปัญหายาเสพติด และปัญหาด้านการบริการสาธารณสุขที่ไม่เพียงพอ

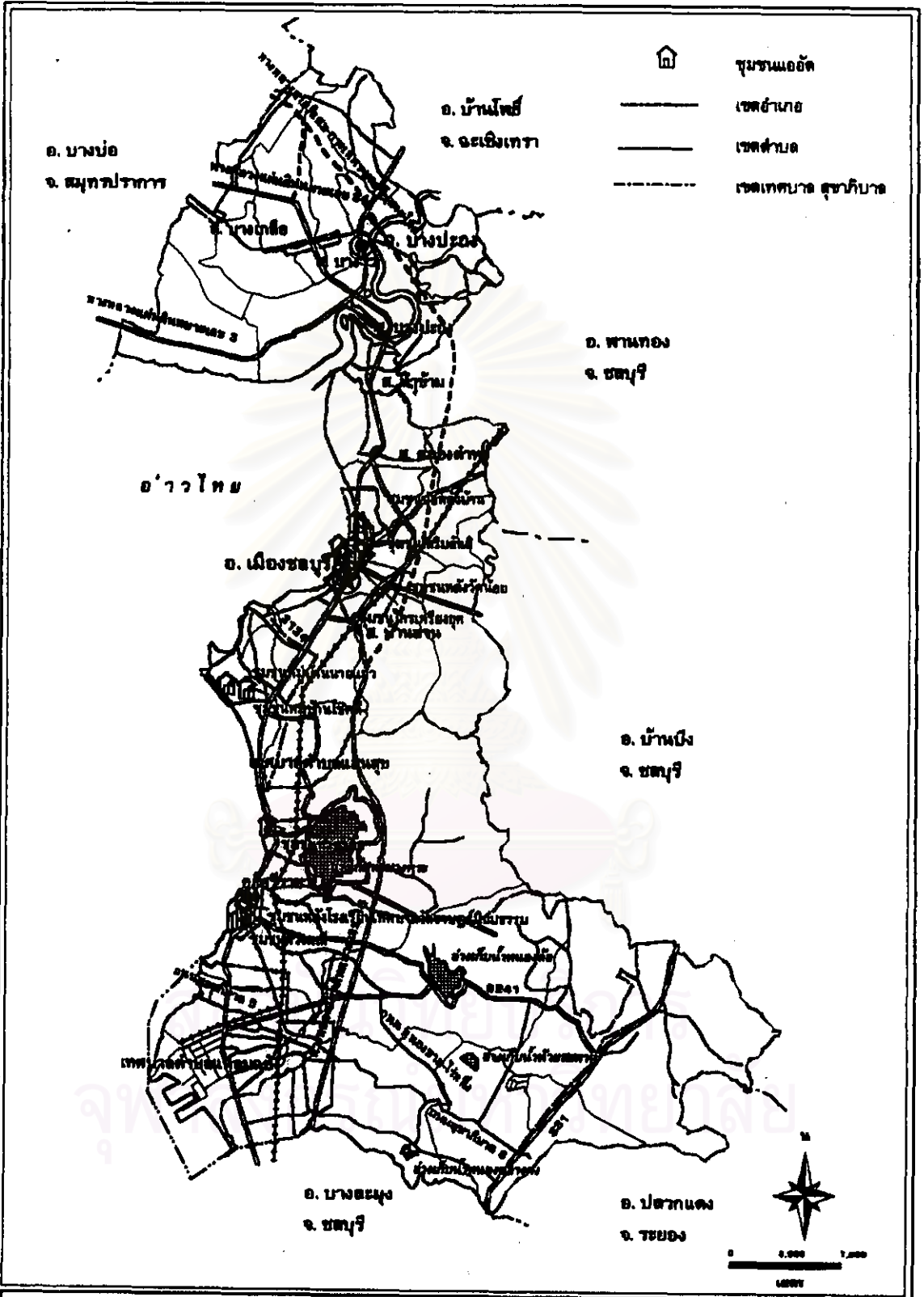
3.3.6 แหล่งเสื่อมโทรม และชุมชนแออัด การขยายตัวของชุมชนแออัดมีปฏิสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตและการขยายตัวของเมือง แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนแออัดมีมากในจังหวัดที่มีการพัฒนาเมืองและเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมดังนั้น จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง จึงพบชุมชนแออัดมาก และมีแนวโน้มการขยายตัวมากขึ้น หากไม่มีการควบคุม และป้องกันการขยายตัว

ในการสำรวจแหล่งเสื่อมโทรม และชุมชนแออัดในพื้นที่ศึกษา ของการเคหะแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2537 พบว่า มีชุมชนแออัดทั้งสิ้น 10 ชุมชน 1,650 หลังคาเรือน 1,880 ครอบครัว มีจำนวนประชากรในชุมชนแออัดทั้งสิ้น 9,425 คน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองชลบุรี โดยมีถึง 7 แห่ง ในเขตอำเภอศรีราชา มีจำนวน 3 แห่ง ชุมชนแออัดส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในบริเวณชุมชนหนาแน่นขนาดใหญ่ คือ บริเวณเทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองศรีราชา และเทศบาลตำบลแสนสุข ชุมชนแออัดขนาดใหญ่ที่สุด คือ ชุมชนบ้านบางทราย ในเขตตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี เป็นชุมชนริมทะเลดั้งเดิม ขนาดใหญ่ อายุประมาณ 25 ปี มีจำนวนบ้าน 700 หลัง มีประชากรชุมชน 3,500 คน 800 ครอบครัว อาศัยอยู่ สภาพชุมชนค่อนข้างทรุดโทรม ชุมชนแออัดส่วนใหญ่มีอายุชุมชน 10-25 ปี ชุมชนเพิ่งเกิดใหม่ ที่มีอายุ 4-6 ปี มีจำนวน 3 แห่ง คือชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแสนสุข 2 แห่ง และที่ตำบลบางพระ 1 แห่ง ชุมชนเหล่านี้ยังมีขนาดเล็ก มีประชากรชุมชน 200-700 คน จำนวน 30-150 ครอบครัว อาศัยอยู่

ตารางที่ 3.10 แสดงรายชื่อ และที่ตั้งชุมชนแออัด ของอำเภอต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2538

ชื่อชุมชนแออัด	ที่ตั้ง			จำนวน		ประชากรชุมชน (คน)	อายุชุมชน (ปี)	สภาพความทุทุโทรม
	ถนน	ตำบล	อำเภอ	บ้าน	ครอบครัว			
อ. เมืองชลบุรี								
1. หลังวัดน้อย	ไทยประชา	บ้านโหนด	เมืองชลบุรี	54	54	150	25	ค่อนข้าง
2. บ่อหลังบ้าน	ศิริน	บ้านโหนด	เมืองชลบุรี	150	170	765	10	ค่อนข้าง
3. หมู่บ้านโหนดดี	-	แสนสุข	เมืองชลบุรี	130	150	700	6	ไม่ค่อย
4. หมู่บ้านนายแก้ว	สุขุมวิท	แสนสุข	เมืองชลบุรี	25	30	200	6	ไม่ค่อย
5. ไกรภักขิงขุด	วิชัยราษฎร์	มะขามหย่ง	เมืองชลบุรี	154	169	1,200	15	ค่อนข้าง
6. เสริมต้นจี	วิชัยราษฎร์	บ้านโหนด	เมืองชลบุรี	248	300	1,800	15	ค่อนข้าง
7. บ้านบางทราย	พลเจริญ	บางทราย	เมืองชลบุรี	700	800	3,500	25	ค่อนข้าง
อ. ศรีราชา								
8. ดวงมณี	สุราษฎร์สงวน	เทศบาลเมือง	ศรีราชา	45	55	350	10	ไม่ค่อย
9. หลังโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรม	สุราษฎร์สงวน	เทศบาลเมือง	ศรีราชา	72	80	410	25	ค่อนข้าง
10. ท่าศาลัก	สุราษฎร์มาต	บางพระ	ศรีราชา	72	72	350	4	ไม่ค่อย
พื้นที่ศึกษา				1,650	1,880	8,426		

ที่มา : ฝ่ายปรับปรุงชุมชนแออัด การเคหะแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย

แผนพัฒนาการพัฒนามหานครที่อยุธยา เพื่อรองรับแผนพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
 อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
 แผนที่ ๑.๑ แสดงชุมชนแออัด ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๘

สัญลักษณ์ ⊕ ที่ตั้งจังหวัด ⊙ ที่ตั้งอำเภอ	----- ทางรถไฟ _____ ถนน	~~~~~~ คลอง (---) ฝายกั้นน้ำ	ภาคีวิชาการวางแผนพัฒนาเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
--	----------------------------	---------------------------------	---

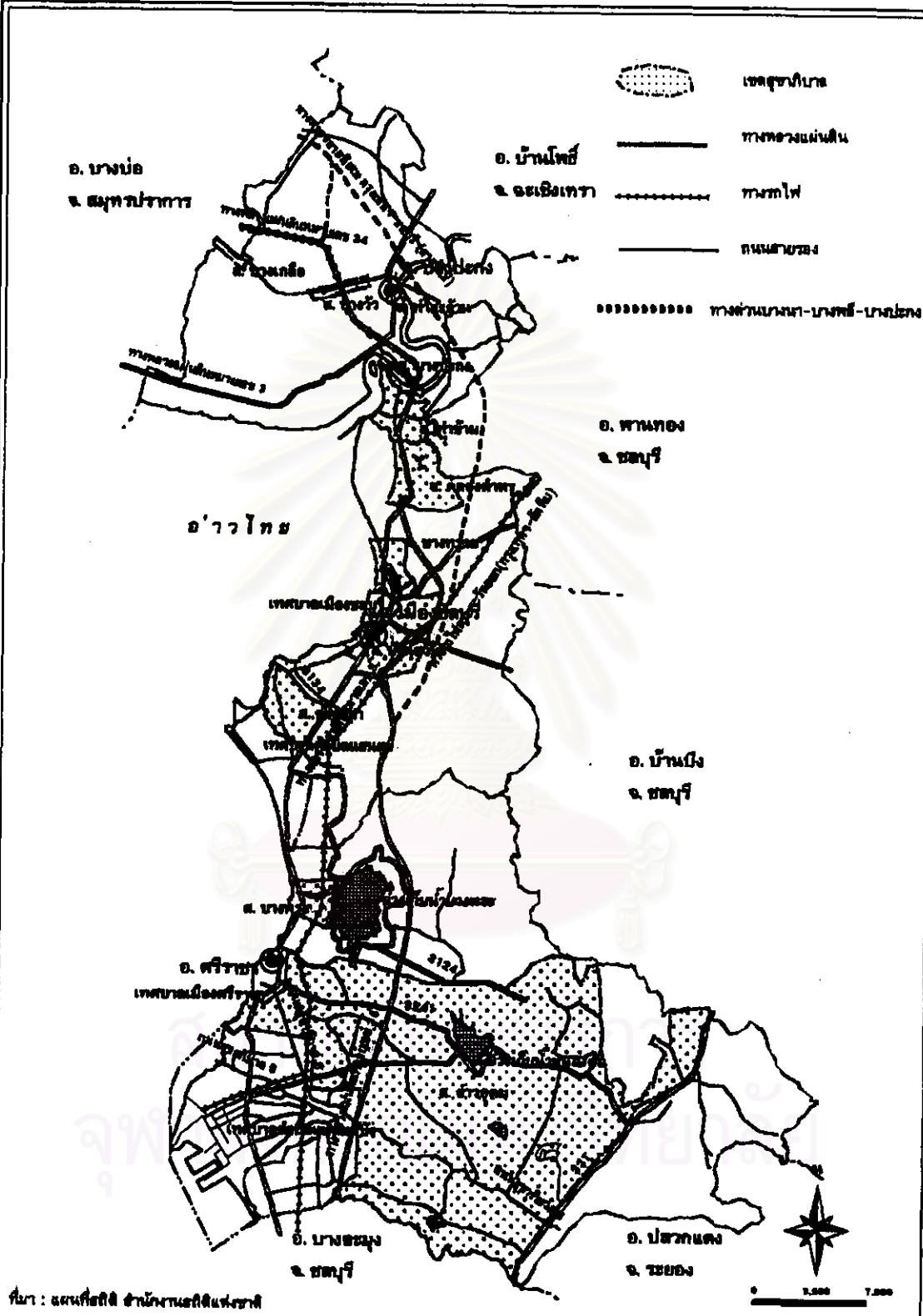
3.3.7 การตั้งถิ่นฐาน ในระยะเริ่มแรก การคมนาคมขนส่งโดยทางทะเล แม่น้ำ ลำคลอง มีบทบาทสำคัญ ประชากรในสมัยนั้นมีอาชีพทำการประมงเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการตั้งถิ่นฐานในบริเวณชายฝั่งทะเล และริมแม่น้ำบางปะกง การประมง และการเดินเรือเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของชุมชน ประชาชนนิยมสร้างบ้านเรือนบนหาดเลน โดยเรียงรายสองข้างสะพานไม้ที่ทอดขึ้นไปสู่ทะเล ชุมชนศูนย์กลางในสมัยนั้น ได้แก่ ชุมชนบางปะกง(บริเวณสุขาภิบาลบางปะกง ปัจจุบัน) ซึ่งเป็นย่านความเจริญสมัยเริ่มแรก ชุมชนบางปลาสร้อย(เขตเทศบาลเมืองชลบุรี ปัจจุบัน) ชุมชนแสนสุข และชุมชนศรีราชา ชุมชนเหล่านี้เป็นย่านศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่ให้บริการแก่กลุ่มหมู่บ้านชาวประมงทั้งสิ้น

เมื่อมีเส้นทางคมนาคมทางถนนตัดผ่าน การตั้งถิ่นฐานของประชากร เริ่มมีการกระจายตัวเกาะกลุ่มเป็นแนวยาวไปตามเส้นทาง ซึ่งสมัยนั้นมีถนนวิจิตรวาทการ เป็นเส้นทางสายแรกที่เลาะตามริมฝั่งทะเล แต่ย่านชุมชนหนาแน่นยังอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ต่อมาเมื่อถนนสุขุมวิทสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2480 การคมนาคมทางบกเริ่มมีบทบาทสำคัญกว่าทางเรือ ประชาชนเริ่มตั้งถิ่นฐานไกลจากทะเลเข้ามาในแผ่นดินตอนใน ชุมชนชายทะเลเริ่มลดความสำคัญลง ในขณะที่ชุมชนใหม่ริมสองข้างทางถนนสายหลัก คือ ถนนสุขุมวิท ได้กลายเป็นย่านธุรกิจการค้า การบริการ การตั้งถิ่นฐานของประชากร ประชากรส่วนใหญ่เริ่มกระจายตัว เกาะไปตามแนวถนนสายสำคัญ ได้แก่ ถนนสุขุมวิท ถนนวิจิตรวาทการ ถนนสุขประยูร และถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 344 (สายชลบุรี-บ้านบึง) เกิดชุมชนใหม่ บริเวณใกล้เคียง 2 ชุมชน มีลักษณะต่อเนื่องกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ คือ ชุมชนเทศบาลเมืองชลบุรี สุขาภิบาลบ้านสวน สุขาภิบาลบางทราย บริเวณศูนย์กลางความเจริญอีกแห่งหนึ่ง คือ ชุมชนแสนสุขซึ่งเป็นย่านชุมชนหนาแน่น มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว บริเวณริมถนนสุขุมวิท ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแสนสุข ส่วนบริเวณชุมชนศรีราชา ก็มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลศรีราชา เกิดชุมชนสุขาภิบาลบางพระ และสุขาภิบาลอ่าวอุดม ซึ่งเป็นชุมชนบริเวณริมถนนสุขุมวิทที่ขยายตัวออกมา สำหรับชุมชนบางปะกง ซึ่งเป็นย่านศูนย์กลางความเจริญเก่าแก่ บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง และชายฝั่งทะเล เมื่อมีถนนสุขุมวิทตัดผ่าน การตั้งถิ่นฐานของประชากร ก็เริ่มขยายตัวเกาะไปตามถนน ต่อมามีการย้ายที่ว่าการอำเภอบางปะกงไปอยู่ที่บริเวณริมแม่น้ำบางปะกง ในเขตชุมชนท่าสะพาน ก่อให้เกิดย่านศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เมื่อมีการตัดถนนสายหลักเพิ่มขึ้น คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (ถนน บางนา-ตราด) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 การขยายตัวของชุมชนจึงเกาะติดไปตามเส้นทางสายหลักอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะ บริเวณ สองฟากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 เกิดศูนย์กลางชุมชนเพิ่มขึ้น ได้แก่ ชุมชนสุขาภิบาลบางเกลือ ชุมชนสุขาภิบาลบางวัว และชุมชนสุขาภิบาลท่าข้าม

3.3.8 ระบบชุมชน

วิวัฒนาการระบบชุมชนเมือง จากการตั้งถิ่นฐานของประชากรในพื้นที่ศึกษา ก่อให้เกิดวิวัฒนาการระบบชุมชน ดังนี้

พ.ศ. 2528 พื้นที่ศึกษา มีชุมชนเมืองทั้งสิ้น 11 ชุมชน เป็นเขตเทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชลบุรี เขตเทศบาลตำบล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลศรีราชา เขตสุขาภิบาลมี 9 แห่ง มีประชากรเมืองทั้งสิ้น 273,213 คน คิดเป็นร้อยละ 71.21 ของประชากรพื้นที่ศึกษา สุขาภิบาล

ที่มา : แผนที่สถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริบทสายฝั่งทะเลตะวันออก
แผนที่ 3.0 แสดงเขตชุมชนเมืองในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2538

สัญลักษณ์	⊕ ที่ตั้งวัด	--- เขตอำเภอ	⊖ ท่าสินค้าน้ำ	ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	⊙ ที่ตั้งอำเภอ	- - - - เขตเทศบาล, เขตชุมชนเก่า		

อำเภอชุมชมเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากรมากกว่า 70,000 คน สำหรับชุมชนขนาดเล็ก ที่มีขนาดประชากรน้อยกว่า 5,000 คน มีอยู่ 1 ชุมชน คือ สุขาภิบาลบางเกลือ

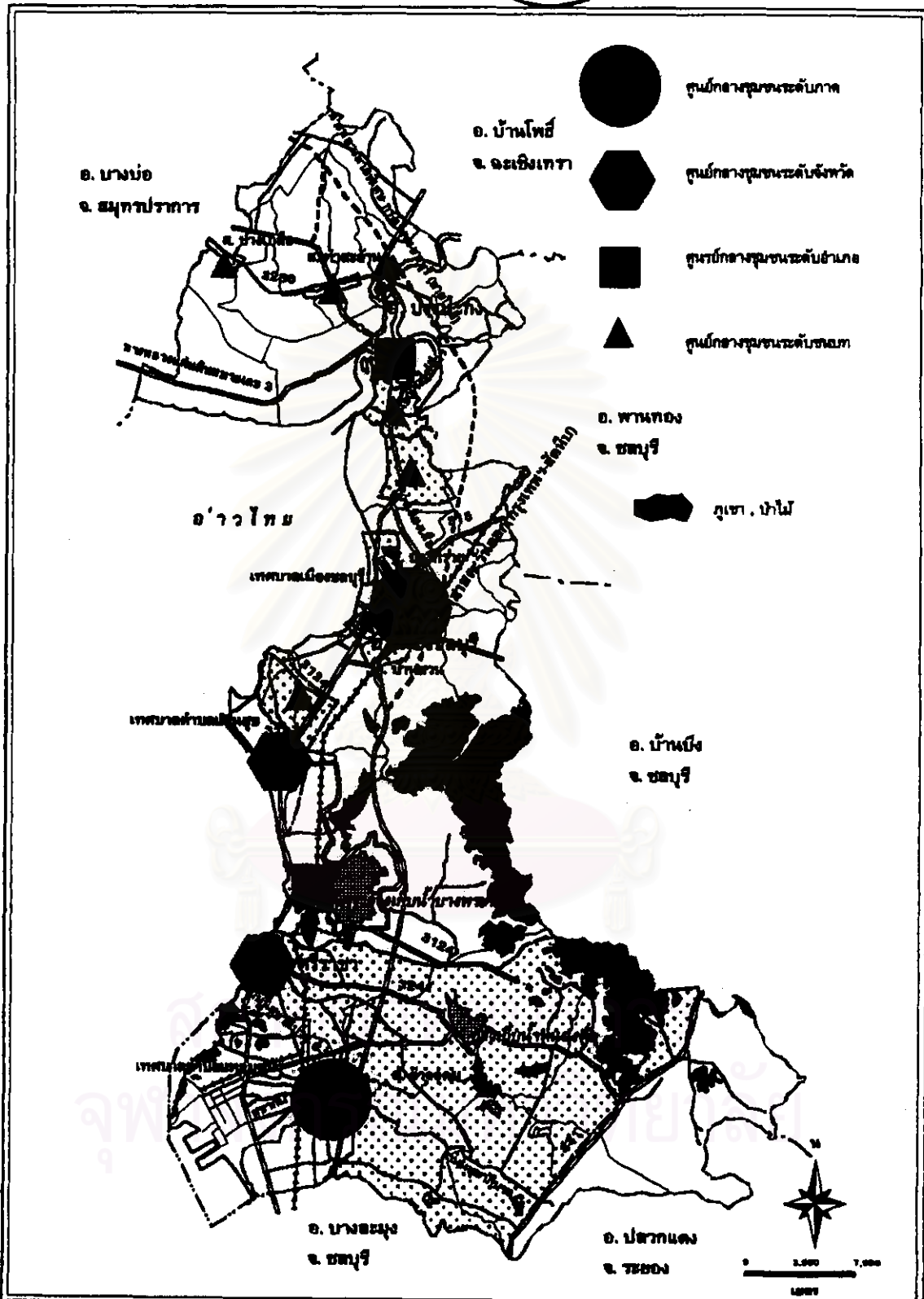
พ.ศ. 2533 พื้นที่ศึกษามีชุมชนเมืองเพิ่มขึ้นเป็น 12 ชุมชน เป็นเขตเทศบาลเมือง 1 แห่งเท่าเดิม เขตเทศบาลตำบลเพิ่มเป็น 2 แห่ง โดยเพิ่มเทศบาลตำบลแสนสุข อีก 1 แห่ง (สุขาภิบาลแสนสุข เลื่อนฐานะเป็นเทศบาลตำบล) เขตสุขาภิบาลยังคงมี 9 แห่ง มีประชากรเมืองทั้งสิ้น 300,451 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 ของประชากรพื้นที่ศึกษา สุขาภิบาลอำเภอชุมชมยังคงเป็นชุมชนเมืองที่มีขนาดประชากรมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือเป็นชุมชนเมืองที่มีประชากรมากกว่า 80,000 คน ในปีนี้มีชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากรมากกว่า 50,000 คน มี 3 ชุมชนเมือง คือ สุขาภิบาลอำเภอชุมชม และสุขาภิบาลบ้านสวน สำหรับชุมชนที่มีขนาดประชากรน้อยกว่า 5,000 คน มีอยู่ 2 ชุมชน คือ สุขาภิบาลท่าสะพาน และสุขาภิบาลบางเกลือ

พ.ศ. 2538 พื้นที่ศึกษามีชุมชนเมืองเพิ่มขึ้นเป็น 15 ชุมชน เป็นเขตเทศบาลเมือง 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองชลบุรี และเทศบาลเมืองศรีราชา (เทศบาลตำบลศรีราชา ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองศรีราชา เมื่อ พ.ศ. 2538) เขตเทศบาลตำบล 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลแสนสุข เทศบาลตำบลแหลมฉบัง (เทศบาลตำบลแหลมฉบังเป็นเทศบาลตำบลแห่งใหม่ ของ อำเภอศรีราชา ที่ได้รับการจัดตั้ง ในปี พ.ศ. 2535) เขตสุขาภิบาลมี 11 แห่ง (มีสุขาภิบาลแห่งใหม่เพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง คือ สุขาภิบาลคลองตำหรุ และสุขาภิบาลท่าข้าม) มีประชากรเมืองทั้งสิ้น 356,919 คน คิดเป็นร้อยละ 76.21 ของประชากรพื้นที่ศึกษา ในปี พ.ศ.2538 สุขาภิบาลบ้านสวน เป็นชุมชนเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในพื้นที่ศึกษาที่มีประชากรถึง 68,866 คน ในปีนี้ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ในพื้นที่ศึกษาที่มีประชากรมากกว่า 50,000 คน มีอยู่ 5 ชุมชน ได้แก่ เทศบาลเมืองชลบุรี สุขาภิบาลบ้านสวน และสุขาภิบาลอำเภอชุมชม สำหรับชุมชนเมืองที่มีขนาดประชากรน้อยกว่า 5,000 คน มีอยู่ 2 ชุมชนคือ สุขาภิบาลคลองตำหรุ และสุขาภิบาลบางเกลือ

ศูนย์กลางชุมชน เนื่องจากระบบชุมชนและการตั้งถิ่นฐานชุมชนในพื้นที่ศึกษา มีการขยายตัวตามแนวชายฝั่งทะเล ทำให้ศูนย์กลางการพัฒนาของจังหวัดเน้นในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นสำคัญ จากการศึกษาวิเคราะห์จัดลำดับระบบชุมชนของกรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย สามารถนำมาสรุปวิเคราะห์ ประเภท ลักษณะ และหน้าที่ของชุมชนเมืองในพื้นที่ศึกษา สามารถจัดลำดับความสำคัญของชุมชน ได้ดังนี้

1) ชุมชนเมืองหลัก/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 1 เป็นศูนย์กลางชุมชนระดับภาค มีขอบเขตการให้บริการครอบคลุมทั้งภาค ประกอบด้วย 2 ชุมชน คือ ชุมชนเมืองชลบุรีซึ่งประกอบด้วย เทศบาลเมืองชลบุรี สุขาภิบาลบ้านสวน และสุขาภิบาลบางทราย ซึ่งเป็นชุมชนที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกัน เป็นชุมชนขนาดใหญ่ และหนาแน่นมาก ชุมชนที่ 2 เป็นชุมชนท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังและชุมชนสุขาภิบาลอำเภอชุมชม ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลตำบลแหลมฉบัง และสุขาภิบาลอำเภอชุมชม ชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนเมืองที่ให้บริการในพื้นที่ภาคตะวันออก มีฐานะเป็นศูนย์กลางของภาค

- ชุมชนเมืองชลบุรี ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านการบริหารราชการ การพาณิชย์กรรมและบริการ การเงิน การธนาคาร เป็นศูนย์กลางตลาดกลางเพื่อการเกษตรและ

แผนภาพการกระจายที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในภาคอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
 อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.10 แสดงระดับชุมชนในพื้นที่ปีพ.ศ. 2538

๑. ที่ตั้งจังหวัด ๒. ที่ตั้งอำเภอ	๓. ทางรถไฟ ๔. ถนน	๕. ทุ่งน้ำ, คลอง ๖. อ่างเก็บน้ำ	๗. ภาพวิสัยทัศน์แผนภาคเหนือ ๘. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ๙. ภาควิชาการนิเทศศาสตร์
--------------------------------------	----------------------	------------------------------------	--

ตารางที่ 3.11 แสดงบทบาท หน้าที่ของชุมชนเมืองในพื้นที่ศึกษา

ประเภทชุมชน	ชุมชน	ลักษณะชุมชน	หน้าที่ของชุมชน
1. ชุมชนเมืองหลัก/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 1	1.1 เทศบาลเมืองชลบุรี สุขาภิบาลบ้านสวน สุขาภิบาลบางทราย 1.2 สุขาภิบาลอ่าวอุดม ชุมชนท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง	เป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางระดับภาค มีขอบเขตการให้บริการครอบคลุมทั้งภาค	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นศูนย์กลางบริการด้านต่างๆ ได้แก่ การบริหารราชการ พาณิชย์กรรมและบริการ การเงินการธนาคาร ตลาดกลางการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร - การประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องการประมง อุตสาหกรรมบริการ บริการสังคม - การคมนาคมขนส่งทางระดับอนุภาค - เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม และการส่งออกทางทะเล
2. ชุมชนระดับจังหวัด/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 2	2.1 เทศบาลเมืองศรีราชา 2.2 เทศบาลตำบลแสนสุข	เป็นชุมชนระดับขนาดกลางที่มีขอบเขตการให้บริการในเขตอำเภอที่ตั้งอยู่ และพื้นที่อำเภอใกล้เคียง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นศูนย์กลางบริการด้านต่างๆ ได้แก่ พาณิชย์กรรม และบริการ ตลาดกลางการเกษตร การคมนาคมขนส่งทางระดับจังหวัด บริการสังคม - เป็นศูนย์กลางบริการทางการศึกษา พาณิชย์กรรมและบริการ และการท่องเที่ยวของอนุภาค
3. ชุมชนระดับอำเภอขนาดใหญ่/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 3	3.1 สุขาภิบาลบางพระ 3.2 สุขาภิบาลบางปะกง	เป็นชุมชนระดับสุขาภิบาลที่ทำหน้าที่เป็นชุมชนขนาดกลาง มีขอบเขตการให้บริการในเขตอำเภอที่ตั้งอยู่	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์กรรมและบริการ ด้านการบริการสังคม - เป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการ ศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการเกษตร
4. ชุมชนระดับศูนย์กลางอำเภอ/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 4	4.1 สุขาภิบาลท่าตะพาน 4.2 สุขาภิบาลบางวัว 4.3 สุขาภิบาลอำเภอดง 4.4 สุขาภิบาลท่าข้าม	เป็นตลาดกลางทางการเกษตร หรือมีบทบาทหลักในการให้บริการขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่เป็นชุมชนขนาดกลาง ที่มีขอบเขตการให้บริการเฉพาะท้องถิ่นที่ชุมชนตั้งอยู่ หรือพื้นที่เกษตรกรรมในบริเวณใกล้เคียง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม ด้านที่พักอาศัย - เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชย์กรรมและบริการ ด้านที่พักอาศัย - เป็นศูนย์กลางด้านที่พักอาศัย

ที่มา: ผังโครงสร้างจังหวัดชลบุรี และผังโครงสร้างจังหวัดฉะเชิงเทรา กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2534

อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร การประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องการประมง อุตสาหกรรมบริการ บริการสังคม การคมนาคมขนส่งทางบกระดับอนุภาค เป็นต้น

- ชุมชนท่าเรือน้ำลึกแหลมอัมบังและชุมชนสุขาภิบาลอ่าวอุดม ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางอุตสาหกรรมเบา และการส่งออกทางทะเล

ชุมชนทั้งสองแห่งมีความสำคัญ และเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเมืองหลักของภาค โดยเฉพาะ ชุมชนท่าเรือน้ำลึกแหลมอัมบังและชุมชนสุขาภิบาลอ่าวอุดมจัดเป็นเมืองศูนย์กลางการส่งออก ทางทะเลแห่งใหม่ แทนท่าเรือกรุงเทพ เนื่องจากอยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร และย่าน อุตสาหกรรมต่างๆ ในเขตปริมณฑลต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบกับมีความพร้อม ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในพัฒนาอุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมเพื่อ การส่งออก ได้เป็นอย่างดี

2) ชุมชนระดับจังหวัด/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 2 เป็นศูนย์กลางชุมชนระดับขนาด กลางที่มีขอบเขตการให้บริการในเขตจังหวัด คืออำเภอที่ตั้งอยู่ และพื้นที่อำเภอใกล้เคียง ประกอบด้วยชุมชน 3 ชุมชน ได้แก่ เทศบาลเมืองศรีราชา และเทศบาลตำบลแสนสุข บทบาทหน้าที่ของชุมชน เหล่านี้ คือ

- เทศบาลเมืองศรีราชา เป็นศูนย์กลางการพาณิชย์กรรมและการบริการ ตลาดกลางทางการเกษตร ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางบกระดับจังหวัด การบริการสังคม มีความสำคัญในฐานะศูนย์กลางการบริการด้านต่างๆให้กับชุมชนในพื้นที่ อำเภอศรีราชา อำเภอบางละ มุง ในขณะที่ชุมชนท่าเรือน้ำลึกแหลมอัมบังยังไม่เติบโต

- เทศบาลตำบลแสนสุข เป็นศูนย์กลางบริการทางการศึกษา การ พาณิชยกรรมและบริการ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก เนื่องจากเป็นที่ ตั้งของมหาวิทยาลัยบูรพา และสถาบันการศึกษาต่างๆ มากมาย ประกอบกับเป็นศูนย์กลางการบริการ ด้านการท่องเที่ยวในกลุ่ม บางแสน-เขาเขียว-บางพระ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตของชุมชนเป็นอย่างมาก

3) ชุมชนระดับอำเภอ/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 3 เป็นศูนย์กลางชุมชนระดับ สุขาภิบาลที่ทำหน้าที่เป็นชุมชนขนาดกลาง มีขอบเขตการให้บริการในเขตอำเภอที่ตั้งอยู่ มี 2 ชุมชน เดียว คือสุขาภิบาลบางพระ และสุขาภิบาลบางปะกง บทบาทหน้าที่ของชุมชน คือ

- สุขาภิบาลบางพระ เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรมและบริการ ด้านบริการ สังคม มีวิสัยการให้บริการแก่พื้นที่อำเภอศรีราชาตอนบน

- สุขาภิบาลบางปะกง เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรมและบริการ และเป็น ศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการเกษตร มีความสำคัญในฐานะศูนย์กลางการบริการด้าน ต่างๆให้กับชุมชนในพื้นที่อำเภอบางปะกง และอำเภอเมืองชลบุรีรอบนอกด้านติดต่ออำเภอบางปะกง

4) ชุมชนระดับศูนย์กลาง/ศูนย์กลางชุมชนอันดับที่ 4 เป็นศูนย์กลางชุมชนขนาดเล็ก มีบทบาทในการให้บริการขั้นพื้นฐาน เป็นตลาดกลางทางการเกษตรในระดับชุมชนชนบท มีขอบเขต การให้บริการเฉพาะท้องถิ่นที่ชุมชนตั้งอยู่ และพื้นที่เกษตรกรรมในบริเวณใกล้เคียง ประกอบด้วย ชุมชน 6 ชุมชน ได้แก่ สุขาภิบาลบางวัว สุขาภิบาลท่าสะอ้าน สุขาภิบาลบางเกลือ โดย สุขาภิบาล

บางวัว สุขาภิบาลท่าสะพาน เป็นชุมชนศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม และด้านที่พักอาศัย ชุมชนเหล่านี้ เป็นชุมชนดั้งเดิม สำหรับชุมชนสุขาภิบาลอ่างศิลา ซึ่งเป็นย่านศูนย์กลางที่พักอาศัย ชุมชนสุขาภิบาล คลองตำหรุ และชุมชนสุขาภิบาลท่าข้าม เป็นชุมชนที่เสนอแนะเพิ่มเติม ให้เป็นศูนย์กลางชุมชนแห่ง ใหม่ เพื่อเสริมการให้บริการแก่พื้นที่ที่ยังขาดอยู่ โดยพิจารณาจากชุมชนชนบทที่มีความหนาแน่นของ บ้านเรือน และมีจำนวนประชากรสูงพอสมควร มีย่านการค้าและสถานเอนกนันทรมัยในชุมชน ซึ่งมีความ สามารถให้บริการขั้นพื้นฐานได้

ความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนศูนย์กลางต่างดังกล่าว โดยอาศัยเส้นทางคมนาคมสาย หลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (ถนนสาย บางนา - ตราด) เป็นสำคัญ

3.3.9 การอพยพย้ายถิ่น จากสำมะโนประชากรและการเคหะ พ.ศ.2533 พบว่าการย้ายถิ่น ของประชากรในอนุภาคชายฝั่งทะเลฯ มีการย้ายถิ่นจากภูมิภาคอื่นเข้าสู่อนุภาคชายฝั่งฯ ดังนี้

การย้ายถิ่นจากภูมิภาคอื่นเข้าสู่อนุภาคชายฝั่งฯ

พ.ศ. 2533 อนุภาคชายฝั่งฯมีผู้ย้ายถิ่นอายุ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 167,534 คน โดยมีการย้ายถิ่น ดังนี้

ย้ายภายในจังหวัด จำนวน 55,713 คน คิดเป็นร้อยละ 33.26ของผู้ย้ายถิ่น (ย้ายภายในอำเภอ 34,936 คน ย้ายต่างอำเภอ 16,071 คน และไม่ทราบอำเภอ 4,706 คน)

ย้ายมาจากต่างภูมิภาค จำนวน 111,323 คน คิดเป็นร้อยละ 66.45 ของผู้ ย้ายถิ่น ส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถึง 27,601 คน รองลงมาเป็นผู้ที่ย้ายมาจากภาค ตะวันออกจำนวน 22,915 คน มาจากกรุงเทพและปริมณฑล 20,068 คน มาจากภาคกลาง 10,561คน มาจากภาคเหนือ 9,069 คน จากภาคใต้ 4,424 คน นอกนั้นเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจังหวัดที่มา จำนวน 16,685 คน

ย้ายมาจากต่างประเทศ จำนวน 498 คน คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของผู้ย้าย ถิ่น เป็นชาวยุโรป 218 คน อเมริกากลาง-ใต้ และแอฟริกา 58 คน จากเอเชีย 149 คน ชาติอื่นๆ 73 คน

จะเห็นว่า ในปี พ.ศ.2533 ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาค เหนือ นิยมย้ายเข้าสู่อนุภาคชายฝั่งฯ เพิ่มจำนวนสูงขึ้นๆ รวมทั้งมีชาวดังชาติย้ายถิ่นเข้ามาพักใน อนุภาคชายฝั่งฯจำนวนสูงขึ้นกว่าในอดีต ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นผู้ที่มาจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในขณะที่ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกลดลง น้อยลง ส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และระยอง ในปี พ.ศ.2533 มีผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้ามาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นผู้ที่ย้ายมาจากภาคตะวันออก

การย้ายถิ่นสุทธิของพื้นที่ศึกษา วิวัฒนาการย้ายถิ่น ในพื้นที่ศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2534-2538 เป็นการย้ายเข้ามามากกว่าย้ายออก โดยเฉพาะปี พ.ศ.2535 และ พ.ศ.2537 มีจำนวนผู้ อพยพย้ายถิ่นเข้ามาสู่พื้นที่ศึกษาสูงมาก

ประชากรในเขตอำเภอเมืองชลบุรี บริเวณนอกเขตเมือง และประชากรในเขต เทศบาลเมืองศรีราชา มีการย้ายถิ่นออกนอกพื้นที่เป็นจำนวนมาก ในทุกๆปี ของช่วงปี พ.ศ.2534- 2538 ในขณะที่ มีประชากรจากถิ่นอื่น อพยพเข้าสู่พื้นที่อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชาบริเวณนอก

เขตเมือง เขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง เทศบาลตำบลแสนสุข และเทศบาลเมืองพัทยา เพิ่มมากขึ้นทุกปี

สาเหตุในการย้ายถิ่น

จากการสำรวจสำมะโนประชากรและการเคหะ ของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี พ.ศ. 2533 ผู้ที่ย้ายถิ่นเข้าสู่ภูมิภาคชายฝั่งฯ ส่วนใหญ่ยังคงมีสาเหตุมาจากการย้ายตามบุคคลในครัวเรือน โดยมีจำนวน 59,086 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04 ของผู้ย้ายถิ่น รองลงมาคือเพื่อหางานทำ จำนวน 45,902 คน คิดเป็นร้อยละ 26.44 ของผู้ย้ายถิ่น รองอันดับสามย้ายตามหน้าที่การงาน จำนวน 11,316 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 ของผู้ย้ายถิ่น สำหรับสาเหตุในการย้ายถิ่น น้อยที่สุด คือย้ายเนื่องจากงานไม่ทราบสาเหตุ และเพื่อกลับบ้าน

โครงสร้างอายุและเพศของผู้ย้ายถิ่น

ในปี พ.ศ. 2533 ทุกจังหวัดในอนุภาคขมีผู้ย้ายถิ่นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี รองลงมา คือ ช่วงอายุ 25-29 ปี และ 30-39 ปี ตามลำดับ ผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุ 5 ปีขึ้นไป ซึ่งย้ายเข้าสู่ภูมิภาคชายฝั่งทะเลฯ เป็นชาย คิดเป็น 51.71% และเป็นหญิง คิดเป็น 48.29% ผู้ที่ย้ายถิ่นเข้ามา ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-24 ปี คิดเป็น 26.33% กลุ่มที่มีการย้ายถิ่นน้อยที่สุด คือคนชราผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็น 2.81% จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดในอนุภาคชายฝั่งฯที่มีผู้ย้ายถิ่นเข้าสู่จังหวัดมากที่สุดถึง 49.68% รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีจำนวนผู้ย้ายถิ่น 26.42% ส่วนจังหวัดระยองมีจำนวนผู้ย้ายถิ่น คิดเป็น 23.90%

3.4. ลักษณะประชากร และแรงงาน ในพื้นที่ศึกษา

3.4.1. ลักษณะประชากร

ก. ขนาดประชากร ในปี พ.ศ.2538 พื้นที่ศึกษา มีประชากร 468,346 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 ของประชากรอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก (ประชากรอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออกมี 2,067,101 คน) อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีเป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากร 231,971 คน คิดเป็นร้อยละ 49.53 ของประชากรพื้นที่ศึกษา รองลงมา คือ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมีประชากร 160,532 คน คิดเป็นร้อยละ 34.28 ของประชากรพื้นที่ศึกษา สำหรับอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประชากรน้อยที่สุด โดยมีจำนวน 75,843 คน คิดเป็นร้อยละ 16.19 ของประชากรพื้นที่ศึกษา

จากการลำดับขนาดประชากรรายตำบลในปี พ.ศ.2538 ของพื้นที่ศึกษา พบว่า

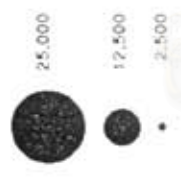
- ตำบลที่มีขนาดประชากร มากกว่า 50,000 คน ขึ้นไป มี 1 ตำบล คือ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี ประกอบด้วยชุมชนเมืองขนาดใหญ่ คือ สุขาภิบาลบ้านสวน

- ตำบลที่มีขนาดประชากร 10,001-40,000 คน มี 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลสุรศักดิ์ บางพระ หนองขาม บึง อำเภอศรีราชา ตำบลเสม็ด บางทราย นาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลเหล่านี้ ประกอบด้วยชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ สุขาภิบาล 3 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลบางพระ สุขาภิบาลบางทราย และสุขาภิบาลบางปะกง

สถานการณ์ความรุนแรงในปี พ.ศ.2543

สถานการณ์ความรุนแรง พ.ศ.2539

แผนที่ 3.11 แสดงการเปรียบเทียบขนาดประชากร (พ.ศ.2539) และขนาดประชากรที่คาดการณ์ในปี พ.ศ. 2543 ในพื้นที่ศึกษา

ตารางที่ 3.12 แสดง ขยะที่ฝัง掩 ทั่วประเทศ และ ความหนาแน่น ขยะที่ฝัง掩ในพื้นที่ศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2530-2538

เขตปกครอง	พื้นที่ (ตร.กม.)		ประชากร (คน)			ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)		
	พ.ศ.2530-2534	พ.ศ.2534-2538	2530	2534	2538	2530	2534	2538
จังหวัดชลบุรี								
อ. เมืองชลบุรี	228,791	228,791	207,843	208,568	231,971	908	912	1,014
อ. เมืองชลบุรี(นอกเขตเทศบาล)	224,224	203,958	159,661	129,958	148,804	712	637	729
- อ. แสมสาร*	4,700		47,078			10,017	-	-
- อ. บ้านฉาง	17,240	17,240	43,718	53,879	58,488	2,536	3,125	3,393
- อ. ทนบุรี	35,400	35,400	7,723	7,470	9,512	218	211	269
- อ. นาป่า	17,500	17,500	7,019	9,189	11,538	401	525	659
- อ. ท้องช้างคอก	25,860	25,860	4,333	4,927	5,323	168	191	206
- อ. ลอนหัวทอง	17,700	17,700	2,793	3,035	3,307	158	171	187
- อ. ท้องไม้แดง	6,400	6,400	6,219	7,067	8,157	972	1,104	1,275
- อ. บางทราย	3,800	3,800	10,689	11,835	12,292	2,813	3,114	3,235
- อ. ท้องฟ้าหญิง	23,940	23,940	2,971	3,662	3,850	124	153	161
- อ. เหมือง	20,724	13,440	4,402	3,348	7,318	212	249	98
- อ. บ้านบึง	4,100	4,100	2,503	2,866	3,488	610	699	851
- อ. หัวกระโถ	25,044	16,760	6,682	5,701	9,353	267	340	558
- อ. เสม็ด	11,970	11,970	8,043	10,889	15,257	672	910	1,275
- อ. ช่างสีดา	3,640	3,640	3,661	4,135	4,631	1,003	1,136	1,245
- อ. สำนักบก	6,206	6,206	1,837	1,957	2,190	296	315	353
เทศบาลเมืองชลบุรี	4,567	4,567	47,982	45,763	50,327	10,506	10,020	11,020
เทศบาลตำบล แสมสาร		20,268		32,837	33,040		1,620	1,630
อ. ศรีราชา(รวม อ.บางละมุงบางส่วน)	816,434	632,464	123,873	137,126	180,532	201	217	254
อ. ศรีราชา (นอกเขตเทศบาล)	612,376	518,756	103,306	123,368	95,687	169	238	184
- อ. สุรศักดิ์	63,756	53,305	21,883	27,498	30,524	343	516	579
- อ. ห้วยสุพรรณ	60,752		17,202	19,057		283	314	-
- อ. นิคม	79,573	68,765	10,662	12,469	10,393	134	181	151
- อ. ท้องสนาม	93,767	82,217	16,132	22,967	15,398	172	279	187
- อ. เขาคันทรง	94,897	94,877	8,394	8,768	7,636	86	92	80
- อ. บางพระ	153,495	153,475	23,186	26,181	25,172	151	171	164
- อ. บ่อวิน	66,137	66,117	5,937	6,416	6,444	90	97	97
เทศบาลเมือง ศรีราชา	4,058	4,058	20,577	13,770	31,539	5,071	3,393	7,772
เทศบาลตำบล แหลมฉบัง**		109,650			33,428			306
จังหวัดฉะเชิงเทรา								
อ. บางปะกง	257,893	257,893	71,377	74,724	75,843	277	290	294
- อ. บางปะกง	36,100	36,100	14,380	13,564	14,289	398	375	396
- อ. ท่าตะพาน	19,200	19,200	5,918	6,756	6,512	308	352	495
- อ. บางบัว	23,110	23,110	8,408	9,168	9,988	364	397	389
- อ. บางฉัตร	13,803	13,803	5,307	5,512	5,101	384	399	370
- อ. บางฝาง	33,740	14,470	5,066	5,108	2,209	150	353	153
- อ. บางกอกน้อย	39,040	12,980	10,677	11,120	5,224	273	857	402
- อ. ชลลพบุรี	27,920	27,920	9,131	9,717	9,384	327	348	336
- อ. ท้องถอก	24,940	24,940	3,857	4,060	3,524	155	163	141
- อ. นิคม	16,820	16,820	2,125	2,362	2,243	126	140	133
- อ. ท่าข้าม	23,220	23,220	6,506	7,357	7,438	250	317	320
- อ. ทอนสีด***		26,060		-	5,375			206
- อ. เขาคันทรง****		19,270		-	2,556			133
พื้นที่ศึกษา	1,103,118	1,119,148	402,893	420,408	468,348	366	376	418

ที่มา : ส่วนระบบการปกครองท้องถิ่น สำนักงานบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

- หมายเหตุ :
- * อ. แสมสาร ย้ายไปอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแสมสาร เมื่อ พ.ศ.2532
 - ** เทศบาลตำบลแหลมฉบัง ตั้งขึ้น พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย อ.ห้วยสุพรรณ และบางส่วนของ อ.บางฉัตร อ.ทอนสีด อ.สุรศักดิ์และอ.นิคม
 - *** อ.ทอนสีด เป็นตำบลที่ตั้งขึ้น เมื่อ พ.ศ.2536 โดยแยกจาก อ.บางกอกน้อย
 - **** อ.เขาคันทรง เป็นตำบลที่ตั้งขึ้น เมื่อ พ.ศ.2536 โดยแยกจาก อ.บางฝาง

- ตำบลที่มีขนาดประชากร 6,001-10,000 คน มี 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองรี ห้วยกะปิ หนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี ตำบลเขาคันทรง บ่อวิน อำเภอศรีราชา ตำบลท่าสะพาน สองคลอง บางวัว และท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลเหล่านี้ ส่วนใหญ่ประกอบด้วยชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ สุขาภิบาล 4 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลอ่าวอุดม สุขาภิบาลท่าข้าม สุขาภิบาลท่าสะพาน และสุขาภิบาลบางวัว ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยีเป็นอย่างสูง เป็นสิ่งดึงดูดให้ประชากรจากภูมิภาคต่างๆ หลังไหลเข้าสู่พื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

- ตำบลที่มีขนาดประชากร 3,001-6,000 คน มี 10 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองข้างคอก อ่างศิลา คลองคำหู่ บ้านปึก ดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี ตำบลเขาคันทรง บ่อวิน ศรีราชา อำเภอศรีราชา หอมศีล บางเกลือ บางสมัคร และหนองจอก อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลเหล่านี้ประกอบด้วยชุมชนเมืองขนาดเล็ก เป็นสุขาภิบาล 3 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลอ่างศิลา สุขาภิบาลคลองคำหู่ และสุขาภิบาลบางเกลือ

- ตำบลที่มีขนาดประชากร 1,000-3,000 คน มี 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลสำนักบกเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ตำบลเขาดิน พิมพา บางฝั่ง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข. การกระจายตัว และความหนาแน่น

การกระจายตัว ตำบลที่มีประชากรจำนวนมาก และมีความหนาแน่นของประชากรสูง มักกระจายตัวขนานไปกับชายฝั่งทะเล ตามเส้นทางคมนาคมสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ตามบริเวณแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งได้รับการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ และชลประทาน ส่วนตำบลที่มีจำนวนประชากรน้อย และมีความหนาแน่นต่ำ ส่วนใหญ่เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตอนในของแผ่นดิน ห่างจากฝั่งทะเลเข้าไป ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา ที่สูง ไม่เหมาะสำหรับการเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ความหนาแน่น พื้นที่ศึกษามีความหนาแน่นของประชากร เพิ่มขึ้นโดยลำดับ ในปี พ.ศ.2530 พื้นที่ศึกษามีความหนาแน่นของประชากร 365 คน/ตร.กม. พ.ศ.2534 มีความหนาแน่นของประชากร 376 คน/ตร.กม. และในปี พ.ศ.2538 ความหนาแน่นของประชากรเพิ่มเป็น 418 คน/ตร.กม. ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุด คือ 3,393 คน/ตร.กม. ในปี พ.ศ.2538 รองลงมาคือ ตำบลบางทราย ซึ่งมีความหนาแน่นประชากร 3,235 คน/ตร.กม. ตำบลเขาคันทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นตำบลที่มีประชากรเบาบางที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ 80 คน/ตร.กม.

เมื่อจำแนกกลุ่มความหนาแน่นของประชากรรายตำบล ของพื้นที่ศึกษา ในปี พ.ศ.2538 สามารถแบ่งได้เป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์สูงมาก มากกว่า 11,000 คน/ตร.กม. ขึ้นไป คือ ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์สูง คือ 3,201-11,000 คน/ตร.กม. มี 2 ตำบลและเทศบาลเมือง 1 แห่ง ได้แก่ ตำบลบ้านสวน ตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี และในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง คือ 1,201-3,200 คน/ตร.กม. มี 3 ตำบลและ 1 เทศบาลตำบล ได้แก่ ตำบลหนองไม้แดง ตำบลเสม็ด ตำบลอ่างศิลา และในเขตเทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์ปานกลาง คือ 501-1,200 คน/ตร.กม. มี 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลนาป่า ตำบลห้วยกะปิ ตำบลบ้านปึก อำเภอเมืองชลบุรีและตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ 301-500 คน/ตร.กม. มี 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางสมัคร ตำบลบางวัว ตำบลท่าสะพาน ตำบลบางปะกง ตำบลบางเกลือ ตำบลสองคลอง และตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลสำนักบก อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์ต่ำ คือ 100-300 คน/ตร.กม. มี 12 ตำบล ได้แก่ ตำบลคลองตำหรุ ตำบลหนองข้างคอก ตำบลดอนหัวฬ่อ ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี ตำบลบางพระ ตำบลหนองขาม และตำบลบึง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตำบลพิมพา ตำบลหนองจอก ตำบลหอมศีล ตำบลบางผึ้ง ตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

- กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรในเกณฑ์ต่ำมาก คือ น้อยกว่า 100 คน/ตร.กม. มี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี ตำบลปอวิน และตำบลเขาตันหยง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ค.การเปลี่ยนแปลงประชากรและอัตราการเจริญเติบโต พื้นที่ศึกษามีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในช่วงปี พ.ศ.2530-2534 มีประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,354 คน/ปี โดยมีอัตราการเติบโตของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 1.063 ต่อปี และในปี พ.ศ.2534-2538 มีประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 11,985 คน/ปี และมีอัตราการเติบโตของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2.736 ต่อปี อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรในรอบ 10 ปี เพิ่มขึ้นสูงสุดและเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยในช่วง พ.ศ.2530-2534 อำเภอศรีราชา มีประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,288 คน/ปี และมีอัตราการเติบโตของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2.553 ต่อปี และในช่วง พ.ศ.2534-2538 มีประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,852 คน/ปี อัตราการเติบโตของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 4.018 ต่อปี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในช่วง พ.ศ.2530-2534 โดยมีอัตราการเติบโตประชากรเฉลี่ยร้อยละ 0.110 ต่อปี แต่พอถึง ช่วง พ.ศ.2534-2538 กลับมีประชากรเพิ่มขึ้นมาก โดยมีอัตราการเติบโตประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2.696 ต่อปี ส่วนอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นอำเภอที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรน้อยลงกว่าในช่วง พ.ศ.2530-2534 โดยในช่วง พ.ศ.2534-2538 มีอัตราการเติบโตประชากรลดลง คือเหลือเพียงเฉลี่ยร้อยละ 1.038 ต่อปี

ในระหว่าง พ.ศ.2530-2534 ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา เป็นตำบลที่มีประชากรเพิ่มสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,709 คน/ปี อัตราการเติบโตของ

ตารางที่ 1.13 แสดงส่วนประกอบของรายได้และกำไรสุทธิของ บริษัทมหาชน จำกัด มหาชน และส่วนประกอบของกำไรสุทธิของ บริษัทมหาชน จำกัด มหาชน ประจำปี 2530-2534 และ 2534-2538

หมวดหมู่	ปีงบประมาณ (บาท)			กำไรสุทธิรวม/ปี		Relative Change (%)				Absolute Change (฿)		ส่วนประกอบ/ปี	
	2530	2534	2538	ร. 2530-2534	ร. 2534-2538	ร. 2530-2534	ร. 2534-2538	ร. 2530-2534	ร. 2534-2538	2530-34	2534-38		
						+	-	+	-				
กำไรสุทธิ													
อ. กำไรสุทธิ	207,643	208,858	231,871	228	8,823	0.110	2.807	5,254	48,840	0.110	2.896		
อ. ค่าใช้จ่าย/หักลดผลกำไรสุทธิ	189,881	128,958	148,804	-7,428	4,882	-4.891	2.557	-170,890	38,896	-8.016	3.409		
- อ. ค่าเช่า	47,078												
- อ. ค่าขนส่ง	43,718	53,879	58,488	2,540	1,182	5.811	2.199	58,546	9,618	5.383	2.078		
- อ. ค่าจ้าง	7,723	7,470	8,812	-83	811	-0.819	8.834	-1,483	4,390	-0.829	8.829		
- อ. ค่าใช้สอย	7,019	8,189	11,838	848	887	7.729	8.991	12,481	4,900	6.987	5.856		
- อ. ค่าวัสดุ	4,533	4,927	5,223	149	99	8.427	2.009	3,411	0,828	2,964	1.951		
- อ. ค่าดอกเบี้ย	2,793	3,038	3,307	81	68	2.168	2.241	1,890	0,887	2,099	2.149		
- อ. ค่าภาษีเงินได้	6,319	7,087	8,157	212	273	8.408	3.856	4,689	2,274	5,247	3.811		
- อ. ค่าภาษีอากร	10,489	11,858	12,292	287	114	2.880	8.885	8,841	0,953	2,878	0.932		
- อ. ค่าเบี้ยประกันภัย	2,071	3,882	3,850	178	47	8.818	1.283	3,988	0,392	5,867	1.289		
- อ. ค่าเบี้ย	4,402	3,348	1,818	-264	-807	-8.997	-18.182	-8,064	-4,239	-8.828	-20.778		
- อ. ค่าบริการ	2,803	2,868	2,488	91	188	2.828	5.428	2,084	1,298	3,444	5.833		
- อ. ค่าโฆษณา	6,682	5,701	8,353	-245	918	-3.870	18.018	-5,433	7,818	-3.892	19.175		
- อ. ค่าอื่น	8,043	10,889	15,257	712	1,092	8.848	10.028	18,342	8,112	7,898	8.798		
- อ. ค่าสินค้า	3,881	4,185	4,831	121	89	3.814	2.394	2,779	0,828	3,181	2.313		
- อ. ค่าอื่น	1,837	1,857	2,198	80	68	1.833	2.878	0,889	0,488	1,898	2.832		
กำไรสุทธิรวม	47,882	48,783	30,327	-885	1,141	-1.188	2.482	-18,742	8,821	-1.177	2.405		
กำไรสุทธิรวม ค่าใช้จ่าย		82,837	83,040	-3,800	81								
อ. ค่าเช่า	123,973	127,128	160,832	3,288	8,882	2.892	4.287	81,774	48,828	0.423	8.813		
อ. ค่าใช้จ่าย (หักลดผลกำไรสุทธิ)	103,388	123,388	88,887	4,980	-8,847	4.828	-5.832	114,814	-87,888	4.812	-8.182		
- อ. ค่าเช่า	21,883	27,488	30,824	1,404	787	6.418	2.781	82,242	8,812	8,878	2.844		
- อ. ค่าขนส่ง	17,802	18,857	-	484	-	2.898	-	10,882	-	2,898	-		
- อ. ค่าจ้าง	10,882	13,489	10,889	482	-818	4.287	-	10,878	-	3,892	-4.481		
- อ. ค่าวัสดุ	14,132	22,867	18,898	1,709	-1,892	10.892	-8.238	89,248	-18,789	9,238	-8.812		
- อ. ค่าดอกเบี้ย	8,394	8,788	7,889	84	-283	1.114	-3.228	2,148	-2,881	1,098	-3.297		
- อ. ค่าภาษี	23,188	26,181	25,172	748	-252	8.228	-0.983	17,188	-2,188	3,084	-0.878		
- อ. ค่าอื่น	5,937	6,416	6,444	120	7	2.017	0.108	2,781	0,088	1,888	0.109		
กำไรสุทธิรวม ค่าใช้จ่าย	20,877	13,770	31,838	-1,702	4,442	-8.270	22.280	-38,087	37,087	-8.834	29.021		
กำไรสุทธิรวม ค่าใช้จ่าย**			23,428		8,287				88,728				
กำไรสุทธิรวม													
อ. ค่าเช่า	71,877	74,724	78,843	837	280	1.172	0.374	18,219	2,234	1.182	0.372		
- อ. ค่าขนส่ง	14,880	12,884	14,288	-204	181	-1.418	1.888	-4,888	1,812	-1.480	1.810		
- อ. ค่าจ้าง	8,818	8,788	8,812	210	889	3.540	10.198	4,812	5,749	3.888	8.830		
- อ. ค่าใช้สอย	8,408	8,188	8,988	180	-45	2.280	-0.481	4,884	-0,375	2,187	-0.484		
- อ. ค่าโฆษณา	5,807	5,812	5,101	51	-103	0.888	-1.884	1,177	-0,887	0,952	-1.819		
- อ. ค่าภาษี	5,088	5,108	2,209	11	-725	0.207	-14.188	0,241	-8,047	0,207	-18,808		
- อ. ค่าวัสดุ	10,877	11,120	5,224	111	-1,474	1.087	-12.255	2,844	-12,299	1,022	-17,211		
- อ. ค่าดอกเบี้ย	8,131	8,717	8,884	147	-83	1.804	-0,887	3,885	-0,885	1,847	-0,888		
- อ. ค่าภาษีอากร	8,887	4,080	3,824	51	-134	1.318	-3.300	1,188	-1,118	1,891	-3,478		
- อ. ค่าสินค้า	2,128	2,382	2,243	89	-80	2.788	-1.280	1,881	-0,248	2,878	-1,284		
- อ. ค่าอื่น	8,888	7,887	7,438	212	20	3.281	0.375	4,875	0,189	3,113	0.274		
- อ. ค่าใช้จ่าย***	-	-	8,375	-	-								
- อ. ค่าใช้จ่าย****	-	-	2,858	-	-								
กำไรสุทธิรวม	402,883	420,408	488,348	4,354	11,883	1.080	2.831	100,000	100,000	1.083	2.738		

ที่มา: ฝ่ายบริหารการเงินของบริษัทมหาชน จำกัด มหาชน และส่วนประกอบของกำไรสุทธิของ บริษัทมหาชน จำกัด มหาชน ประจำปี 2530-2534 และ 2534-2538

ประชากรเฉลี่ยร้อยละ 9.233 ต่อปี เทศบาลเมืองศรีราชา เป็นพื้นที่ในพื้นที่ศึกษาที่มีอัตราการเติบโตของประชากรต่ำที่สุด คือ เฉลี่ยร้อยละ -9.554 ต่อปี มีประชากรลดลงเฉลี่ย 1,702 คน/ปี สำหรับตำบลเหมือง และตำบลห้วยกะปิ ในช่วงปีนี้มีการแยกเขตปกครองบางส่วนไปรวมเข้ากับ เทศบาลตำบลแสนสุข ในขณะที่พื้นที่นอกเขตเทศบาลส่วนใหญ่มีประชากรเพิ่มขึ้น แต่ในเขตเทศบาลทั้งหมดในพื้นที่ศึกษากลับมีจำนวนประชากรลดลง

ในระหว่าง พ.ศ.2534-2538 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นตำบลที่มีประชากรเพิ่มสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีอัตราการเติบโตของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 13.175 ต่อปี ประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 913 คน/ปี ตำบลเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี มีจำนวนประชากรลดลงเนื่องจากการแยกพื้นที่บางส่วนของตำบลไปเข้ากับเขตเทศบาลตำบลแสนสุข ส่วนตำบลบางฝั่ง อำเภอบางปะกง มีประชากรลดลงเนื่องจากการแยกพื้นที่บางส่วนไปตั้งเป็นตำบลเขาหิน และตำบลบางเกลือแยกพื้นที่บางส่วนไปตั้งเป็นตำบลหอมศีล ส่วนพื้นที่ตำบลทุ่งสุขลา และบางส่วนของตำบลบึง ตำบลหนองขาม ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา และบางส่วนของตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง รวมตัวจัดตั้งเป็นเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ในช่วงปีนี้ในพื้นที่หลายตำบลของอำเภอบางปะกง มีประชากรลดลง สำหรับตำบลในพื้นที่ศึกษาที่มีการลดลงของประชากรมากที่สุด โดยไม่มีสาเหตุจากการแยกเขตปกครอง คือตำบลหนองจอก อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีอัตราการเติบโตของประชากรต่ำที่สุด เฉลี่ยร้อยละ -3.478 ต่อปี มีประชากรลดลงเฉลี่ย 134 คน/ปี

ง. ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงประชากรจากเดิมต่อปี(Relative Change)

พื้นที่ศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเฉลี่ยในปี พ.ศ.2534 โดยเพิ่มจากปี พ.ศ.2530 ร้อยละ 1.080 และในปี พ.ศ.2538 มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มจาก พ.ศ.2534 ร้อยละ 2.851 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีค่า Relative Change เพิ่มขึ้นสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีค่า 2.652% ในระหว่างปี พ.ศ.2530-2534 และมีค่า 4.267% ในช่วงปี พ.ศ.2534-2538

ในช่วง พ.ศ.2530-2534 ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีเป็นตำบลที่มีค่า Relative Change เพิ่มสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือมีค่า 10.592% รองลงมา คือ ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี มีค่า Relative Change 8.846% เทศบาลเมืองศรีราชา มีค่า Relative Change ต่ำที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ -6.270%

ในช่วง พ.ศ.2534-2538 เทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา เป็นตำบลที่มีค่า Relative Change เพิ่มสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือมีค่า 32.260% รองลงมา คือ ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี มีค่า Relative Change 16.015% ตำบลหนองจอก อำเภอบางปะกง มีค่า Relative Change ต่ำที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ -3.300% ในกรณีที่ไม่อยู่ในฐานะถูกแบ่งเขตตำบล

จ. ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงประชากรจากยอดรวมต่อปี(Absolute Change)

การเปลี่ยนแปลงประชากรจากยอดรวมต่อปีในพื้นที่ศึกษาในช่วง พ.ศ.2530-2534 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีการเปลี่ยนแปลงประชากรจากยอดรวมต่อปีสูงที่สุด โดยมีการเปลี่ยนแปลงประชากรจากยอดรวมเฉลี่ยต่อปี (Absolute Change) 75.527% รองลงมาคือ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีค่า Absolute Change 19.219% สำหรับอำเภอเมืองชลบุรีมีค่า

Absolute Change 5.254% ในระหว่าง พ.ศ.2534-2538 อำเภอเมืองชลบุรี มีการเปลี่ยนแปลงประชากรจากยอดรวมต่อปีสูงที่สุด โดยมีค่า Absolute Change 48.840% รองลงมาคือ อำเภอศรีราชา มีค่า Absolute Change 48.826% สำหรับอำเภอบางปะกง กลับมีค่า Absolute Change เพียง 2.334%

ในระหว่าง พ.ศ.2530-2534 ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นตำบลที่มีค่า Absolute Change เพิ่มสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือมีค่า 58.346% รองลงมา คือ ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา มีค่า Absolute Change 39.248% เทศบาลเมืองศรีราชา มีค่า Absolute Change ต่ำที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ -39.087%

ในระหว่าง พ.ศ.2534-2538 เทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา กลับเป็นตำบลที่มีค่า Absolute Change เพิ่มสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือมีค่า 37.067% รองลงมา คือ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี มีค่า Absolute Change 9.615% ตำบลเขาหินทราย อำเภอศรีราชา มีค่า Absolute Change ต่ำที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ -2.361% ในกรณีที่ไม้อยู่ในฐานะถูกแบ่งเขตตำบล

จ. การคาดการณ์ประชากร ในการคาดการณ์ประชากรในอนาคต ของพื้นที่ศึกษา ได้ใช้แบบจำลองเชิงเส้นตรง (Linear Model) เนื่องจากการเพิ่มของประชากรในอดีต มีลักษณะเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเป็นจำนวนค่อนข้างคงที่ และมีแนวโน้มว่ารูปแบบดังกล่าวจะยังคงดำเนินต่อไปในอนาคต ในการคาดการณ์ใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรงอย่างง่าย (Simple Linear Regression) ซึ่งมีรูปแบบ ดังนี้

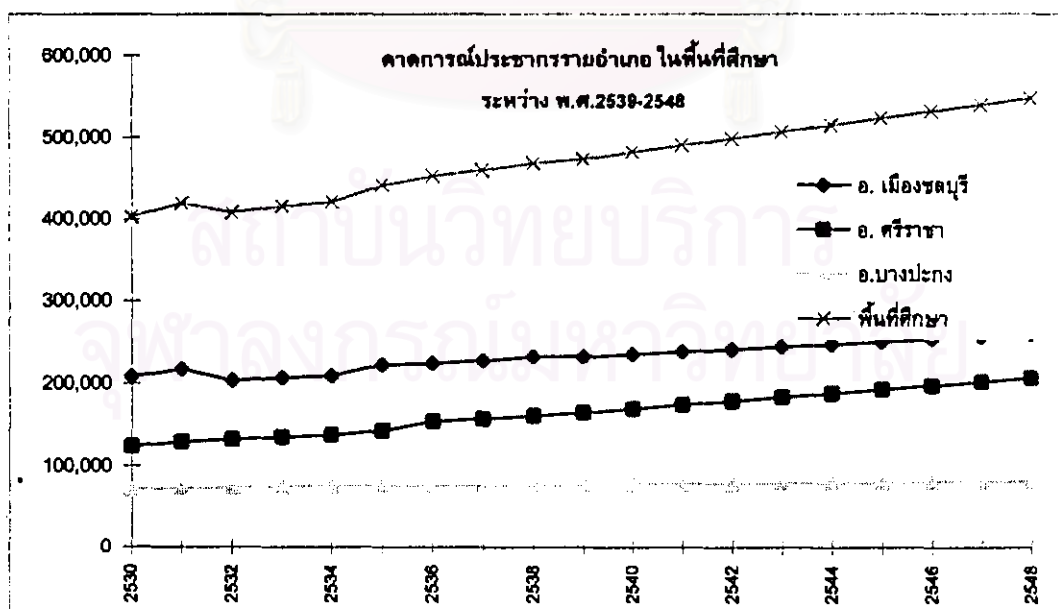
$$Y_c = a + bX$$

- โดยที่ : Y_c = ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งในที่นี้ ได้แก่ จำนวนประชากรที่คาดการณ์ได้เมื่อตัวแปรอิสระหรือช่วงเวลา (Time Index) = X
- X = ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งในที่นี้ ได้แก่ ช่วงเวลา
- a = ค่าตัวตัด (Y-intercept) หรือค่าของ Y_c เมื่อ $X = 0$
- b = ค่าความชันของเส้นสมการ (Slope) หรือค่า Y_c ที่เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ซึ่งในที่นี้ คือ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น หรือ ลดลงต่อหน่วยเวลา(ต่อปี) นั่นเอง

จากการคาดการณ์ประชากร พบว่าประชากรในพื้นที่ศึกษา ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 1.063% ในระหว่าง พ.ศ.2530-2534 และมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 2.736% ในระหว่าง พ.ศ.2534-2538 ในอีก 10 ปีข้างหน้า คือ ในปี พ.ศ. 2548 พื้นที่ศึกษาจะมีประชากรประมาณ 548,072 คน โดยมีประชากรเพิ่มจากปี พ.ศ. 2538 อยู่ 82,873 คน สำหรับอำเภอเมืองชลบุรี คาดว่าในอนาคตยังคงเป็นเมืองที่มีประชากรสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา ส่วนอำเภอบางปะกง จะมีการเพิ่มขึ้นของประชากรในอนาคตน้อยที่สุด ในการคาดการณ์ประชากรรายตำบล พบว่า ในอีก 10 ปีข้างหน้า คือ พ.ศ.2548 ตำบลที่มีประชากรสูงที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะมีประชากรประมาณ 77,382 คน รองลงมาคือ เทศบาลเมืองชลบุรี จะมีประชากร

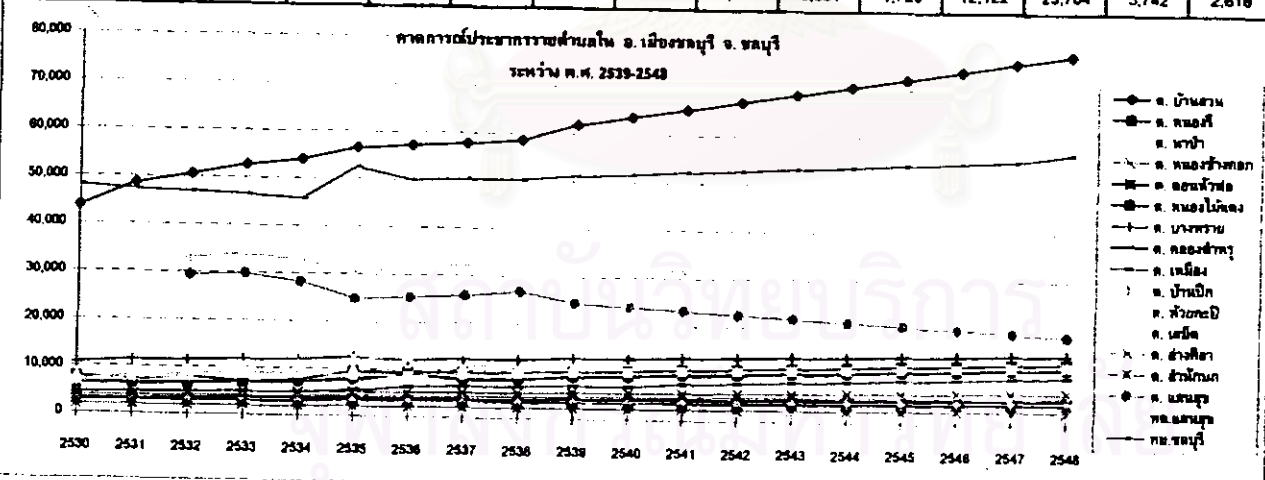
ตารางที่ 3.14 แสดงการคาดการณ์ประชากรในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2548

พ.ศ.	อ. เมืองชลบุรี	อ. ศรีราชา	อ.บางปะกง	พื้นที่ศึกษา
2530	207,643	123,973	71,377	402,993
2531	217,146	129,109	73,099	419,354
2532	202,824	132,195	73,430	408,449
2533	206,668	134,489	74,177	415,334
2534	208,558	137,126	74,724	420,408
2535	222,325	142,435	76,339	441,099
2536	224,015	153,646	74,712	452,373
2537	227,346	157,024	75,722	460,092
2538	231,971	160,532	75,843	468,346
2539	231,995	164,572	76,919	473,486
2540	235,095	169,253	77,426	481,774
2541	238,194	173,933	77,934	490,061
2542	241,293	178,614	78,442	498,348
2543	244,392	183,294	78,949	506,636
2544	247,491	187,975	79,457	514,923
2545	250,591	192,655	79,964	523,210
2546	253,690	197,336	80,472	531,498
2547	256,789	202,016	80,980	539,785
2548	259,888	206,697	81,487	548,072

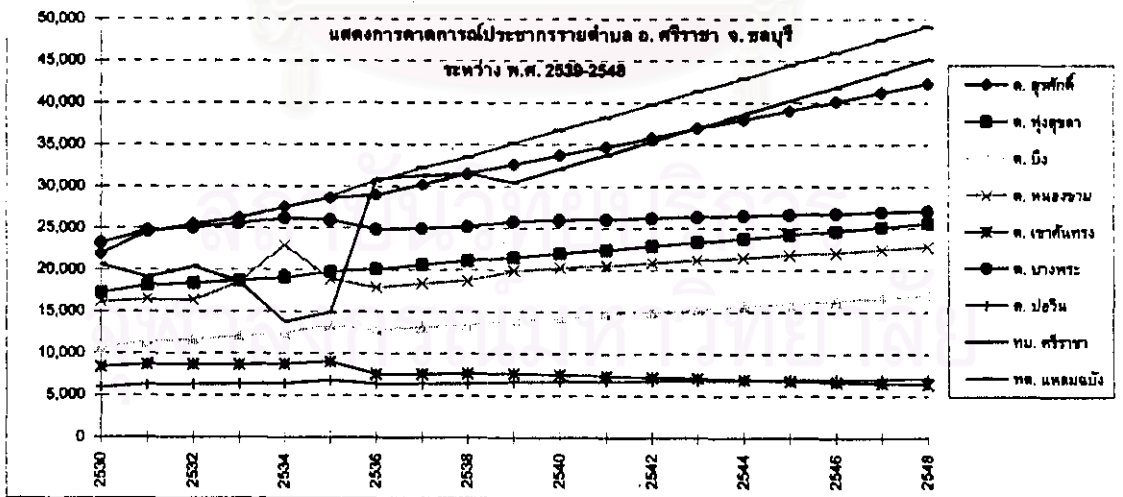
ตารางที่ 3.15 แสดงการคาดการณ์ประชากรรวมตำบล ในเขต อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2558

เขตปกครอง พ.ศ.	คาดการณ์ประชากร																
	ค. บ้านสวน	ค. ท้องถื่น	ค. นาป่า	ทองช้างผด	ต.ทองหว้า	ทองโหล่ง	ค. บางทราย	ค.ทองสำโรง	ค. เหมือง	ค. บ้านบึง	ค. ห้วยกะปิ	ค. เสนี	ค. อ่างศิลา	ค. ส่วนิมภา	ค. แสนสุข	ค.ค.แสนสุข	ท.ม.ชลบุรี
2530	43,718	7,723	7,019	4,333	2,793	6,219	10,889	2,971	4,402	2,503	8,682	8,043	3,651	1,837			47,982
2531	48,583	7,223	7,886	4,662	2,868	6,353	11,241	3,135	4,613	2,629	7,518	8,782	3,839	1,899			47,286
2532	50,519	7,683	8,400	4,822	3,064	6,628	11,405	3,295	4,717	2,675	7,853	9,311	3,934	1,917	29,436	32,997	46,968
2533	52,616	6,878	8,727	4,893	2,978	6,902	11,597	3,703	4,879	2,757	8,388	10,106	3,999	1,851	29,813	33,983	46,483
2534	53,879	7,470	9,189	4,927	3,035	7,067	11,835	3,662	4,941	2,668	8,706	10,889	4,135	1,857	28,237	32,837	45,763
2535	56,483	9,344	10,077	5,211	3,300	7,748	12,378	3,823	5,452	3,195	8,528	11,895	4,440	2,067	24,913	30,555	52,471
2536	57,121	9,352	10,339	5,185	3,361	8,959	11,968	3,787	6,440	3,257	8,642	12,837	4,421	2,108	25,281	31,515	49,947
2537	57,697	9,485	10,848	5,254	3,374	8,039	12,351	3,838	6,586	3,304	8,869	14,023	4,459	2,135	25,618	32,163	50,231
2538	56,488	9,512	11,538	5,323	3,307	8,157	12,292	3,850	6,655	3,488	9,353	15,257	4,531	2,190	26,796	33,040	50,327
2539	61,858	9,831	12,018	5,522	3,494	8,868	12,721	4,123	6,889	3,594	9,653	15,891	4,723	2,225	24,490	31,751	51,120
2540	63,583	10,253	12,565	5,635	3,569	8,173	12,918	4,238	7,034	3,720	9,928	18,581	4,838	2,269	23,816	31,578	51,623
2541	65,308	10,576	13,091	5,748	3,644	9,478	13,110	4,348	7,620	3,847	10,202	17,471	4,949	2,312	23,142	31,406	52,125
2542	67,033	10,898	13,628	5,861	3,719	9,784	13,304	4,460	7,836	3,973	10,476	18,362	5,063	2,356	22,468	31,233	52,628
2543	68,758	11,221	14,164	5,974	3,794	10,089	13,498	4,572	8,252	4,099	10,750	19,252	5,176	2,399	21,795	31,061	53,131
2544	70,483	11,543	14,701	6,087	3,868	10,394	13,692	4,684	8,568	4,225	11,025	20,143	5,289	2,443	21,121	30,888	53,633
2545	72,207	11,866	15,237	6,200	3,943	10,700	13,886	4,796	8,884	4,351	11,299	21,033	5,402	2,487	20,447	30,715	54,136
2546	73,932	12,188	15,774	6,313	4,018	11,005	14,080	4,908	9,199	4,477	11,573	21,924	5,516	2,530	19,773	30,543	54,639
2547	75,657	12,511	16,310	6,426	4,093	11,310	14,275	5,021	9,515	4,603	11,847	22,814	5,629	2,574	19,099	30,370	55,141
2548	77,382	12,833	16,847	6,539	4,168	11,616	14,469	5,133	9,831	4,729	12,122	23,704	5,742	2,618	18,426	30,198	56,649

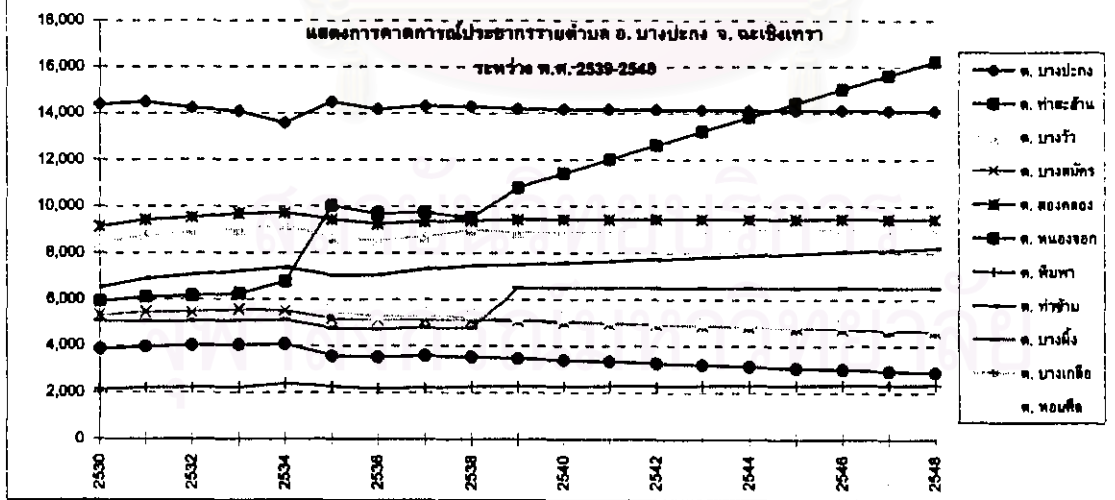
ตารางที่ 3.16 แสดงการคาดการณ์ประชากรรวมตำบล โขด อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2558

เขตปกครอง พ.ศ.	คาดการณ์ประชากร								
	ต. สุรศักดิ์	ต. พังสุธาดา	ต. บึง	หนองขา	เขาคันทรง	ต. บางพระ	ต. ปออิน	ทต. ศรีราชา	ทต. แหลมฉบัง
2530	21,883	17,202	10,662	18,132	8,394	23,186	5,937	20,577	
2531	24,496	18,144	11,348	18,430	8,844	24,703	6,236	19,108	
2532	25,486	18,376	11,642	18,320	8,670	25,066	6,278	20,357	
2533	26,212	18,681	12,061	18,525	8,635	25,515	6,305	18,555	
2534	27,498	19,057	12,489	22,967	8,768	26,181	6,416	13,770	
2535	28,602	19,755	13,373	18,896	9,024	25,928	6,783	14,884	28,816
2536	28,936	20,044	12,807	17,862	7,487	24,840	6,362	30,875	30,619
2537	30,167	20,574	13,114	18,364	7,546	24,952	6,388	31,247	32,235
2538	31,472	21,111	13,438	18,694	7,636	25,172	6,444	31,539	33,426
2539	32,583	21,494	13,994	19,869	7,820	25,781	6,607	30,458	35,136
2540	33,661	21,950	14,328	20,194	7,481	25,926	6,659	32,082	36,680
2541	34,738	22,405	14,662	20,519	7,343	26,070	6,711	33,709	38,225
2542	35,816	22,861	14,996	20,844	7,204	26,214	6,762	35,336	39,769
2543	36,894	23,316	15,330	21,169	7,066	26,358	6,814	36,963	41,314
2544	37,971	23,772	15,664	21,494	6,928	26,502	6,866	38,590	42,859
2545	39,049	24,228	15,999	21,819	6,789	26,647	6,918	40,217	44,403
2546	40,126	24,683	16,333	22,144	6,651	26,791	6,970	41,843	45,948
2547	41,204	25,139	16,667	22,469	6,513	26,935	7,022	43,470	47,492
2548	42,282	25,594	17,001	22,795	6,374	27,079	7,073	45,097	49,037

ตารางที่ 3.17 แสดงการคาดการณ์ประชากรรายตำบล ในเขต อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2558

เขตปกครอง พ.ศ.	คาดการณ์ประชากร										
	อ. บางปะกง	ต. ท่าตะพาน	ต. บางวัว	ต. บางสมัคร	ต. สองคลอง	ต. พนมจอก	ต. พินคา	ต. ท่าข้าม	ต. บางฝั่ง	ต. บางเกลือ	ต. หอมศีล
2530	14,380	5,918	8,408	5,307	9,131	3,857	2,125	6,508	5,066		
2531	14,487	6,099	8,763	5,451	9,403	3,954	2,183	6,889	5,038		
2532	14,230	6,148	8,870	5,473	9,516	4,007	2,188	7,054	5,058		
2533	14,076	6,236	9,015	5,548	9,688	4,030	2,210	7,212	5,092		
2534	13,564	6,756	9,168	5,512	9,717	4,060	2,362	7,357	5,108		
2535	14,490	10,017	8,637	5,149	9,431	3,567	2,247	7,020	4,757	5,447	5,577
2536	14,161	9,878	8,541	5,101	9,248	3,511	2,147	7,041	4,713	5,255	5,318
2537	14,314	9,736	8,687	5,132	9,334	3,555	2,196	7,295	4,776	5,287	5,410
2538	14,289	9,512	8,988	5,101	9,384	3,524	2,243	7,436	4,765	5,224	5,375
2539	14,171	10,800	8,874	5,065	9,429	3,453	2,250	7,484	6,481	5,144	5,291
2540	14,161	11,402	8,892	5,016	9,429	3,387	2,258	7,562	6,481	5,080	5,240
2541	14,150	12,004	8,910	4,987	9,429	3,320	2,288	7,641	6,481	5,017	5,189
2542	14,140	12,606	8,927	4,918	9,430	3,254	2,274	7,720	6,481	4,953	5,138
2543	14,130	13,208	8,945	4,870	9,430	3,187	2,282	7,798	6,481	4,889	5,087
2544	14,120	13,811	8,962	4,821	9,430	3,121	2,289	7,877	6,481	4,826	5,035
2545	14,110	14,413	8,980	4,772	9,430	3,055	2,297	7,956	6,481	4,762	4,984
2546	14,100	15,015	8,998	4,723	9,430	2,988	2,305	8,034	6,481	4,698	4,933
2547	14,090	15,617	9,015	4,675	9,431	2,922	2,313	8,113	6,481	4,634	4,882
2548	14,080	16,219	9,033	4,626	9,431	2,855	2,321	8,192	6,481	4,571	4,831

ประมาณ 55,644 คน อันดับสาม คือ เทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จะมีประชากรประมาณ 49,037 คน ประชากรในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง เขตเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี และตำบลท่าเสา อำเภอบางปะกง มีแนวโน้มเพิ่มสูงกว่าประชากรในเขตอื่นๆของพื้นที่ศึกษา ในขณะที่ประชากรในเขตเทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ตำบลเขาตันหยง อำเภอศรีราชา ตำบลบางปะกง ตำบลบางสมัคร ตำบลหนองจอก ตำบลบางเกลือ และตำบลหอมศีล อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา กลับมีแนวโน้มลดลง

จะเห็นว่าเทศบาลตำบลแหลมฉบัง และเทศบาลเมืองศรีราชา มีแนวโน้มเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ในอนาคต โดยเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบังมีสิ่งดึงดูดให้มีการเพิ่มขึ้นของประชากรในหลายด้าน ที่สำคัญ คือเป็นที่ตั้งท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรือน้ำลึกสี่ขังทอง เป็นย่านอุตสาหกรรมหลักของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก มีนิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง และสวนอุตสาหกรรม 1 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมบึงทอง และสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ฯ สิ่งเหล่านี้เป็นแหล่งการจ้างงาน ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเขตพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก มีการสร้างชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบังของการเคหะแห่งชาติ เพื่อเป็นที่รองรับความต้องการที่อยู่อาศัยของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก

ข. โครงสร้างประชากร จากการจำแนกโครงสร้างประชากรในพื้นที่ศึกษาตามหมวดอายุ และเพศ พบว่า

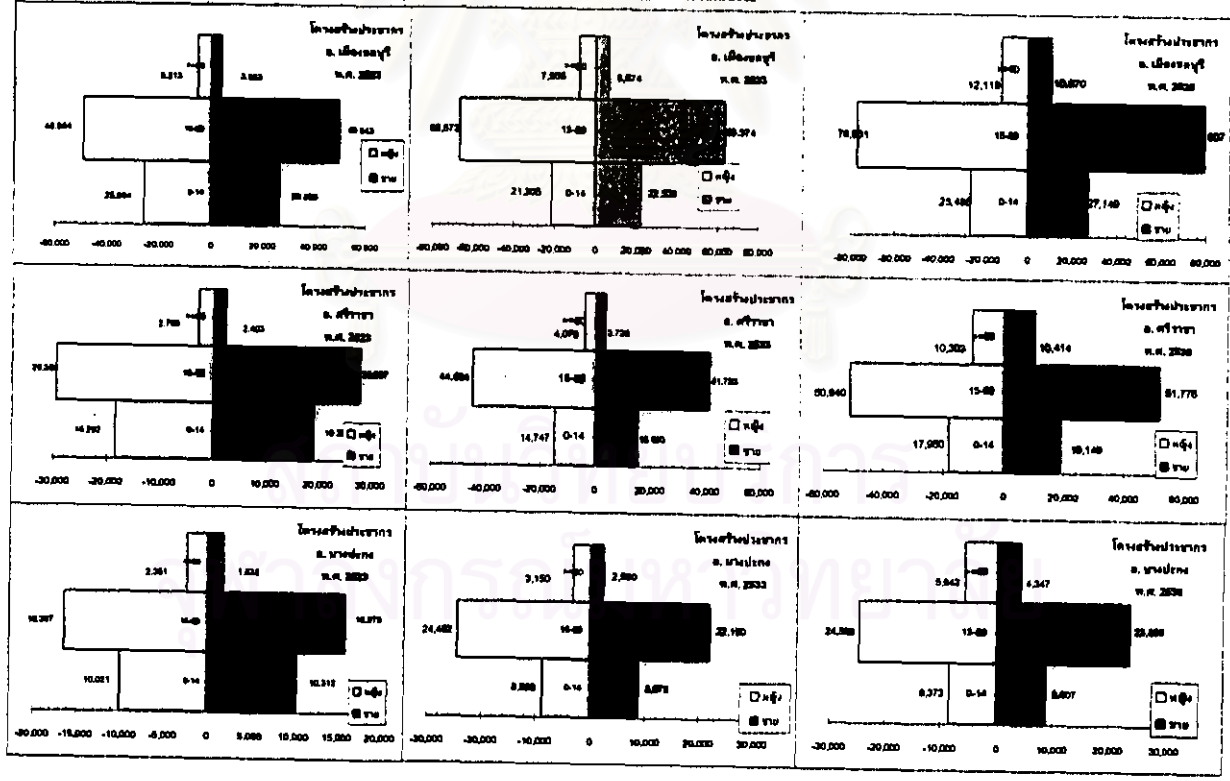
พ.ศ. 2523 ใน พื้นที่ศึกษา มีประชากรทั้งสิ้น 317,492 คน เป็นเพศชาย จำนวน 158,506 คน คิดเป็นร้อยละ 49.92 ของประชากรรวมในพื้นที่ศึกษา และเป็นเพศหญิง จำนวน 158,986 คน คิดเป็นร้อยละ 50.08 ของประชากรรวมในพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากรในวัยแรงงาน (ประชากรในช่วงอายุ 15-59 ปี) 188,628 คน คิดเป็นร้อยละ 59.41 ของประชากรรวม และเป็นประชากรในวัยพึ่งพิง(ประชากรในช่วงอายุ 0-14 ปี และ 60-75 ปีขึ้นไป) 128,864 คน คิดเป็นร้อยละ 40.59 ของประชากรรวม เมื่อเทียบสัดส่วนแล้ว พบว่า ประชากรในวัยแรงงาน 1 คน ต้องรับภาระประชากรในวัยพึ่งพิง 0.68 คน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด โดยมีประชากรชายมากกว่าหญิง ประชากรในวัยแรงงานมีจำนวน 98,827 คน คิดเป็นร้อยละ 61.59 ส่วนประชากรในวัยพึ่งพิง มีจำนวน 61,645 คิดเป็นร้อยละ 38.41 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นอำเภอที่มีประชากรมากรองจากอำเภอเมืองชลบุรี โดยมีประชากรหญิงมากกว่าชาย ประชากรในวัยแรงงานมีจำนวน 57,426 คิดเป็นร้อยละ 57.35 ส่วนประชากรในวัยพึ่งพิง มีร้อยละ 42.65 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประชากรหญิงมากกว่าชาย ประชากรในวัยแรงงานมีร้อยละ 56.91 ของประชากรอำเภอ ส่วนประชากรในวัยพึ่งพิง มีร้อยละ 43.09 ของประชากรอำเภอ ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากสัดส่วน จะเห็นว่า อำเภอเมืองชลบุรี มีประชากรในวัยแรงงานสูงกว่าอำเภออื่นๆในพื้นที่ศึกษา ส่วนอำเภอบางปะกงมีประชากรในวัยพึ่งพิง สูงกว่าอำเภออื่นๆในพื้นที่ศึกษา

พ.ศ. 2533 พื้นที่ศึกษา มีประชากรทั้งสิ้น 383,152 คน เป็นเพศชาย จำนวน 187,498 คน คิดเป็นร้อยละ 48.94 ของประชากรรวมในพื้นที่ศึกษา และเป็นเพศหญิง จำนวน 195,654 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 ของประชากรรวมในพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากรในวัยแรงงาน

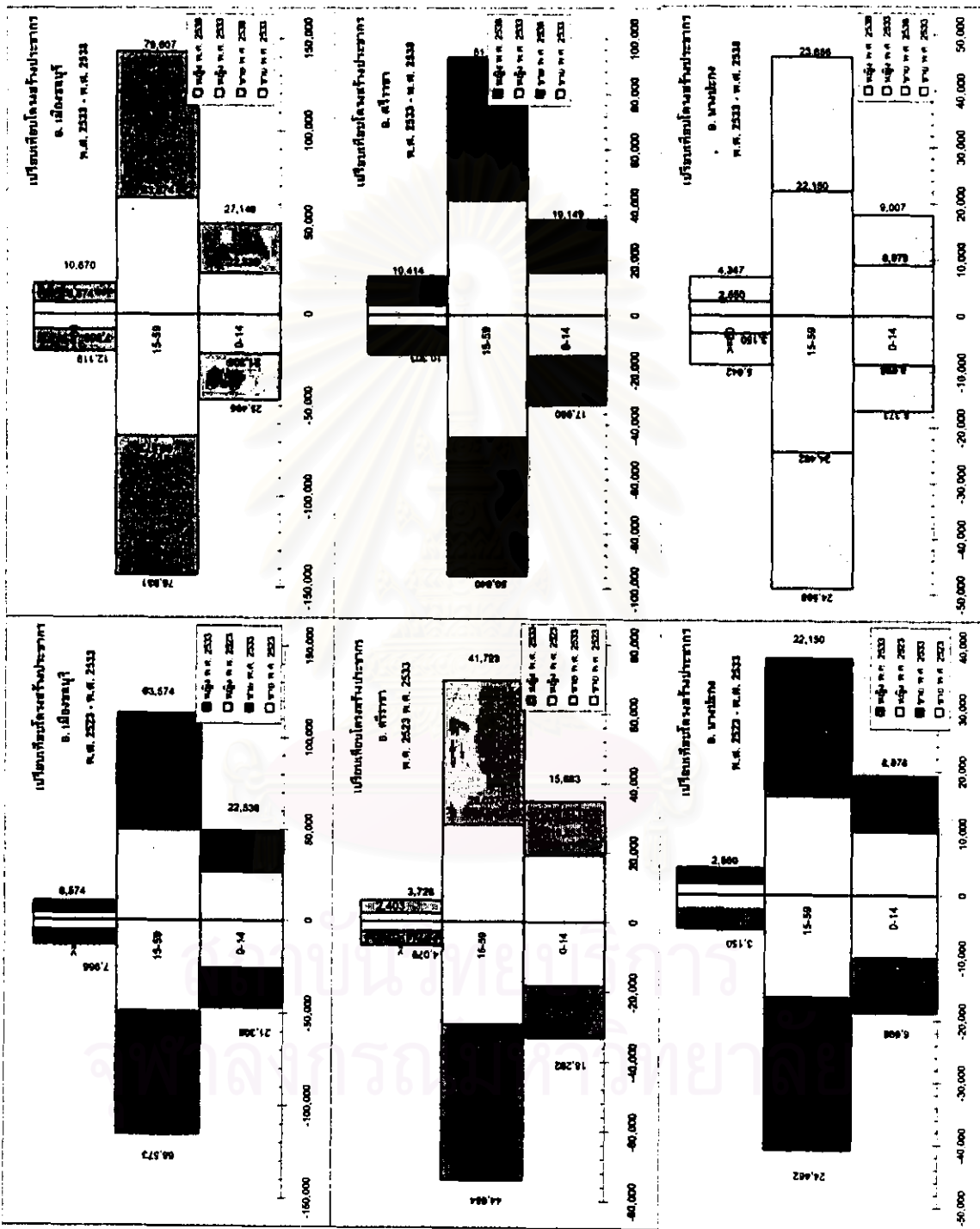
តារាង 3.18 លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃស្ថានភាពសង្គមសេដ្ឋកិច្ចស្រុកស្រះស្រីស្រី ឆ្នាំ 2523 រ.ស. 2533 និង រ.ស. 2538

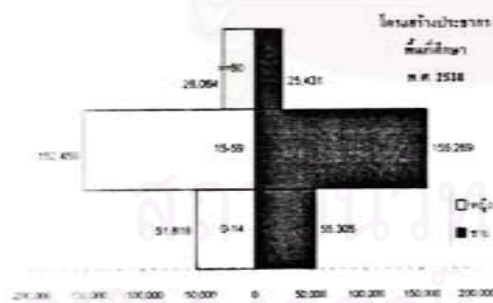
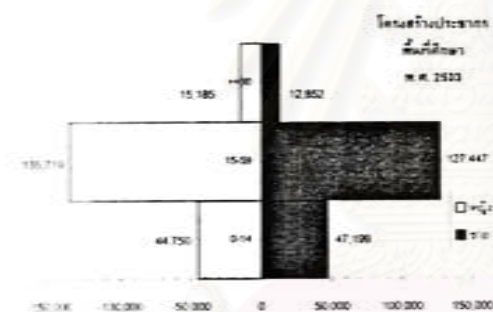
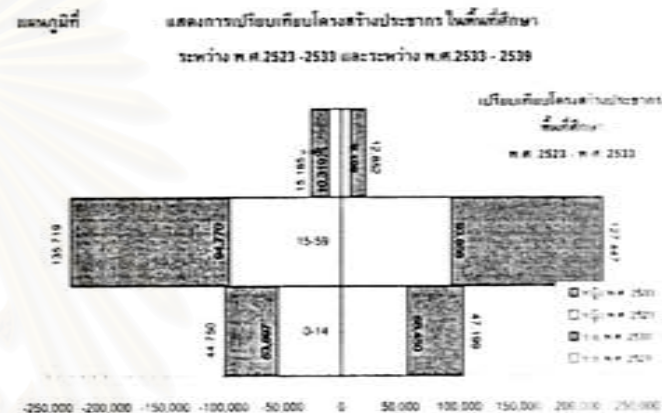
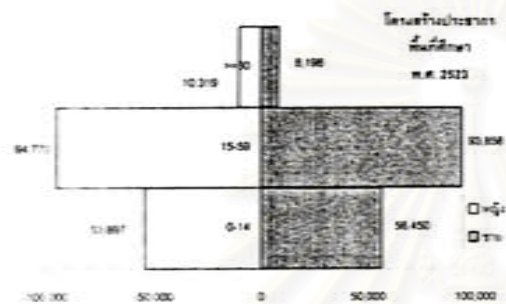
ឆ្នាំវាយតម្លៃ	ឧបទ្វីបស្រះស្រីស្រី			រដ្ឋស្រះស្រីស្រី			សហរដ្ឋស្រះស្រីស្រី			សរុបស្រះស្រីស្រី		
	ទ្រព្យ	អចិន្ត្រៃយ៍	សរុប	ទ្រព្យ	អចិន្ត្រៃយ៍	សរុប	ទ្រព្យ	អចិន្ត្រៃយ៍	សរុប	ទ្រព្យ	អចិន្ត្រៃយ៍	សរុប
រ.ស. 2523												
0-14	28,886	28,884	57,770	18,293	18,292	36,585	10,812	10,021	20,833	58,460	53,887	112,347
15-50	48,843	48,884	97,727	28,037	28,389	56,426	18,978	18,367	37,345	93,868	94,770	188,638
>=50	3,983	5,213	9,196	2,403	2,785	5,188	1,832	2,361	4,193	8,198	10,319	18,517
សរុប	80,712	82,981	163,693	48,733	49,466	98,199	31,622	30,749	62,371	160,526	158,976	319,502
រ.ស. 2533												
0-14	22,538	21,306	43,844	15,883	14,747	30,630	8,978	8,898	17,876	47,199	44,750	91,949
15-50	83,574	88,573	172,147	41,723	44,884	86,607	22,150	24,482	46,632	127,447	138,719	266,166
>=50	8,974	7,988	16,962	3,738	4,078	7,816	2,880	2,130	5,010	12,882	15,188	28,070
សរុប	115,086	117,867	232,953	61,344	63,713	125,057	34,008	35,510	69,518	187,528	198,657	386,185
រ.ស. 2538												
0-14	27,148	28,438	55,586	18,148	17,880	36,028	9,807	8,273	18,080	56,363	51,816	108,179
15-50	78,807	78,831	157,638	51,778	50,940	102,718	23,888	24,588	48,476	156,288	152,458	308,746
>=50	10,870	12,118	22,988	18,414	18,303	36,717	4,247	8,842	9,889	25,431	28,084	53,515
សរុប	116,825	119,387	236,212	88,340	87,123	175,463	37,942	39,703	77,645	238,082	232,358	470,440

តារាង 3.6 លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃស្ថានភាពសង្គមសេដ្ឋកិច្ចស្រុកស្រះស្រីស្រី ឆ្នាំ 2523 រ.ស. 2533 និង រ.ស. 2538

แผนภูมิ 3.7 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างประชากร ของอำเภอต่างๆ ในพื้นที่ศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2523 -2533 และระหว่าง พ.ศ.2533 - 2538

ศูนย์ปฏิบัติการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ประชากรในช่วงอายุ 15-59 ปี) 263,166 คน คิดเป็นร้อยละ 68.69 ของประชากรรวม และเป็นประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อ(ประชากรในช่วงอายุ 0-14 ปี และ 60-75 ปีขึ้นไป) 119,986 คน คิดเป็นร้อยละ 31.31 ของประชากรรวม เมื่อเทียบสัดส่วนแล้ว พบว่า ประชากรในวัยแรงงาน 1 คน ต้องรับภาระประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อ 0.46 คน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2533 ยังคงเป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด โดยมีประชากรหญิงมากกว่าชาย ประชากรในวัยแรงงานมีจำนวน 130,147 คน คิดเป็นร้อยละ 69.04 ส่วนประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อมีจำนวน 58,373 คิดเป็นร้อยละ 30.96 อำเภอศรีราชา เป็นอำเภอที่มีประชากรมากกว่าอำเภอเมืองชลบุรี โดยมีประชากรหญิงมากกว่าชาย ประชากรในวัยแรงงาน มีจำนวน 86,407 คน คิดเป็นร้อยละ 69.32 ส่วนประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อมีจำนวน 38,237 คน คิดเป็นร้อยละ 30.68 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประชากรหญิงมากกว่าชาย ประชากรในวัยแรงงาน มีจำนวน 46,612 คิดเป็นร้อยละ 66.60 ส่วนประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อมีจำนวน 23,376 คน คิดเป็นร้อยละ 33.40 ของประชากรอำเภอ จะเห็นว่าในปีนี้ ทุกอำเภอในพื้นที่ศึกษามีประชากรหญิงมากกว่าชาย สัดส่วนในวัยแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่วัยฟุ้งเฟ้อลดลง อำเภอศรีราชากลับเป็นเมืองที่มีสัดส่วนจำนวนแรงงานสูงที่สุด ในขณะที่ อำเภอบางปะกงยังคงเป็นเมืองที่มีสัดส่วนแรงงานน้อยที่สุด

พ.ศ. 2538 พื้นที่ศึกษา มีประชากรทั้งสิ้น 468,346 คน เป็นเพศชาย จำนวน 236,005 คน คิดเป็นร้อยละ 50.39 และเป็นเพศหญิง จำนวน 232,341 คน คิดเป็นร้อยละ 49.61 โดยมีประชากรในวัยแรงงาน (ประชากรในช่วงอายุ 15-59 ปี) 307,728 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 ของประชากรรวม และเป็นประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อ(ประชากรในช่วงอายุ 0-14 ปี และ 60-75 ปีขึ้นไป) 160,618 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 ของประชากรรวม เมื่อเทียบสัดส่วนแล้ว พบว่า ประชากรในวัยแรงงาน 1 คน ต้องรับภาระประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อ 0.52 คน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ยังคงเป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด โดยมีประชากรชายมากกว่าหญิง ประชากรในวัยแรงงาน มีจำนวน 156,538 คิดเป็นร้อยละ 67.48 ส่วนประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อมีจำนวน 75,433 คน คิดเป็นร้อยละ 32.52 สำหรับ อำเภอศรีราชา เป็นอำเภอที่มีประชากรมากกว่าอำเภอเมืองชลบุรี โดยมีประชากรชายมากกว่าหญิง ประชากรในวัยแรงงาน มีจำนวน 102,716 คน คิดเป็นร้อยละ 63.99 ส่วนประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อมีจำนวน 57,816 คน คิดเป็นร้อยละ 38.01 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประชากรหญิงมากกว่าชาย ประชากรในวัยแรงงาน มีจำนวน 48,474 คน คิดเป็นร้อยละ 63.91 ส่วนประชากรในวัยฟุ้งเฟ้อมีจำนวน 27,369 คน คิดเป็นร้อยละ 36.09 จะเห็นว่าในปีนี้ ทุกอำเภอในพื้นที่ศึกษามีสัดส่วนของวัยแรงงานน้อยกว่า เมื่อ พ.ศ.2533 และมีสัดส่วนในวัยฟุ้งเฟ้อเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยชราที่มีจำนวนสูงขึ้นมาก เนื่องจากผลของการพัฒนาด้านสุขอนามัย ทำให้คนมีอายุยืนยาวขึ้นและอันเนื่องมาจากผลของการคุมกำเนิด ทำให้ประชากรในวัยเด็กเล็กลง อำเภอเมืองชลบุรีเป็นเมืองที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานสูงที่สุด ส่วนอำเภอบางปะกงยังคงเป็นเมืองที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานน้อยที่สุด

3.4.2 แรงงาน

ก. วิวัฒนาการจำนวนแรงงานในพื้นที่ศึกษา ในช่วง 5 ปี พ.ศ. 2533 - 2538 พื้นที่ศึกษา มีจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อปี พ.ศ. 2533 พื้นที่ศึกษามีจำนวนแรงงานนอกเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม 35,920 คน ในปี พ.ศ. 2538 พื้นที่ศึกษามีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 59,370 คน โดยเฉพาะในระยะหลังรัฐมีการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เพื่อผลักดันอนุภาคชายฝั่งให้เป็นเขตเศรษฐกิจใหม่ มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันมี 5 แห่ง คือนิคมอุตสาหกรรมบางปะกง นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี(บ่อวิน) นิคมอุตสาหกรรมบึงทอง และนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ ทำให้ความต้องการจำนวนแรงงานในพื้นที่ศึกษามีสูงขึ้นๆ ดังนั้นเมื่อรวมจำนวนแรงงานในเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรมแล้ว ในปี พ.ศ. 2538 พื้นที่ศึกษามีจำนวนแรงงานทั้งสิ้นประมาณ 146,640 คน อำเภอศรีราชาเป็นอำเภอในพื้นที่ศึกษาที่มีการผลิตแรงงานเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด เนื่องจากมีนิคมอุตสาหกรรมถึง 3 แห่ง และสวนอุตสาหกรรม อีก 1 แห่ง แรงงานในเขตอำเภอศรีราชามีทั้งสิ้น 56,396 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ของแรงงานในพื้นที่ศึกษา รองลงมาคือแรงงานในเขตอำเภอบางปะกง มี 56,249 คน คิดเป็นร้อยละ 38.36 สำหรับแรงงานในเขตอำเภอเมืองชลบุรี มีน้อยที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ 33,995 คน คิดเป็นร้อยละ 23.18

ข. การเปลี่ยนแปลง และอัตราการเติบโตของแรงงาน พบว่าจำนวนแรงงานในพื้นที่ศึกษา ในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2533 - 2538) แรงงานนอกเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2538 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2533 เฉลี่ย 5,074 คน ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 14.92 ต่อปี อัตราการเติบโตของแรงงานเฉลี่ย 11.79% ต่อปี โดยมีอำเภอศรีราชา เป็นอำเภอที่มีอัตราการเติบโตของแรงงานมากที่สุด ถึง 27.70% ต่อปี เมื่อรวมจำนวนแรงงานในเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2538 พบว่าแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 146,640 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2533 เฉลี่ย 19,348 คน ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 38.77 ต่อปี อัตราการเติบโตของแรงงานเฉลี่ย 24.06% ต่อปี อำเภอเมืองชลบุรี มีอัตราการเติบโตแรงงานมากที่สุด ถึง 34.66% ต่อปี

ตารางที่ 3.19 แสดงวิวัฒนาการจำนวนแรงงาน (รวมเขตนิคมอุตสาหกรรม)ในพื้นที่ศึกษา

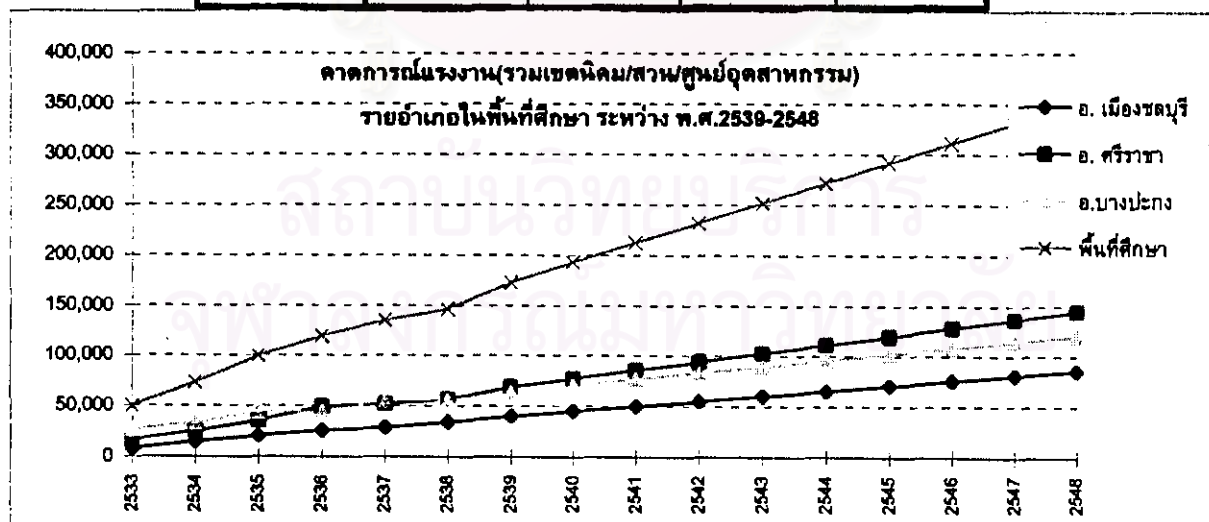
เขตปกครอง	จำนวนแรงงาน					
	พ.ศ.2533	พ.ศ.2534	พ.ศ.2535	พ.ศ.2536	พ.ศ.2537	พ.ศ.2538
อ. เมืองชลบุรี	7,877	14,782	20,500	25,789	28,500	33,995
อ. ศรีราชา	16,063	25,060	35,500	49,000	52,100	58,398
อ. บางปะกง	26,160	33,099	43,430	44,177	54,724	56,249
พื้นที่ศึกษา	49,900	72,941	99,430	118,946	135,324	146,640

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2533 - 2538

ค. การคาดการณ์แรงงานในอนาคต จากการคำนวณการคาดการณ์แรงงานในพื้นที่ศึกษาโดย วิธี Simple Linear Regression พบว่า ในอีก 10 ปี ข้างหน้า คือ พ.ศ. 2548 แรงงาน

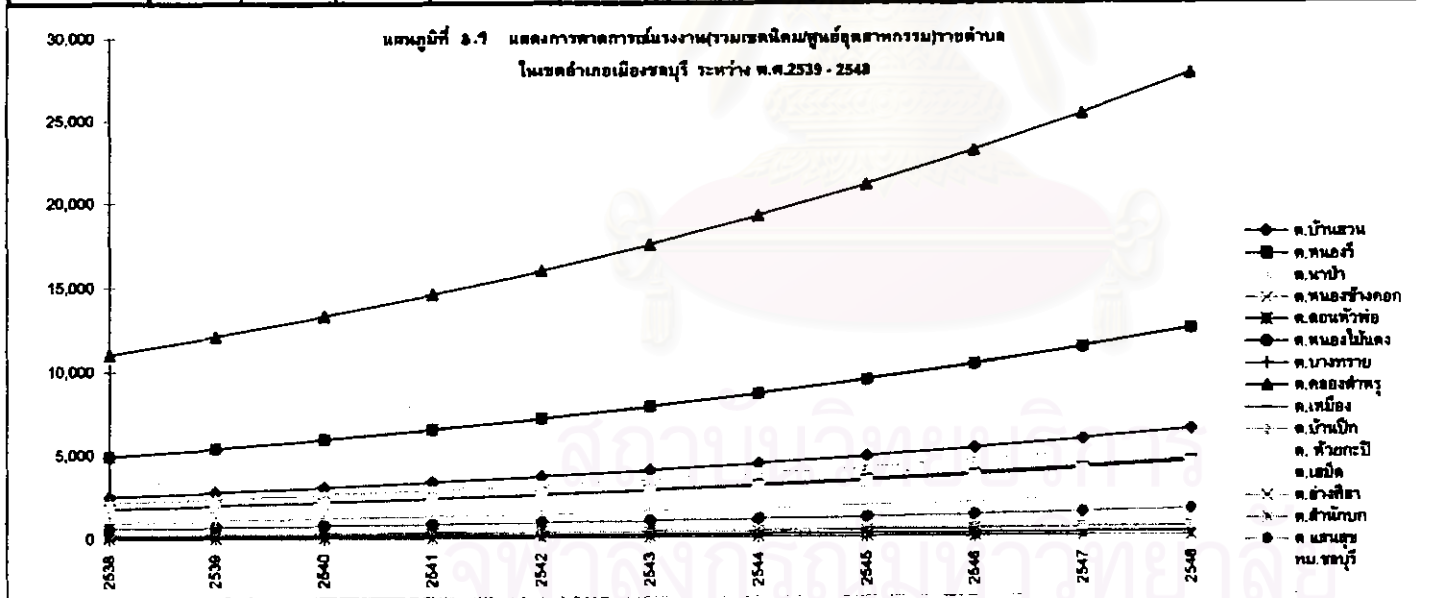
ตารางที่ 3.20 แสดงการคาดการณ์แรงงาน(รวมเขตนิคมอุตสาหกรรม)
ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2548

พ.ศ.	อ. เมืองชลบุรี	อ. ศรีราชา	อ.บางปะกง	พื้นที่ศึกษา
2533	7,877	16,063	26,160	49,900
2534	14,782	25,060	33,099	72,941
2535	20,500	35,500	43,430	99,430
2536	25,769	49,000	44,177	118,946
2537	28,500	52,100	54,724	135,324
2538	33,995	56,396	56,249	146,640
2539	39,672	68,648	64,580	172,900
2540	44,758	77,114	70,753	192,625
2541	49,844	85,579	76,927	212,349
2542	54,930	94,044	83,100	232,074
2543	80,016	102,509	89,273	251,799
2544	65,102	110,975	95,447	271,524
2545	70,168	119,440	101,620	291,248
2546	75,274	127,905	107,793	310,973
2547	80,360	136,371	113,967	330,698
2548	85,447	144,836	120,140	350,422

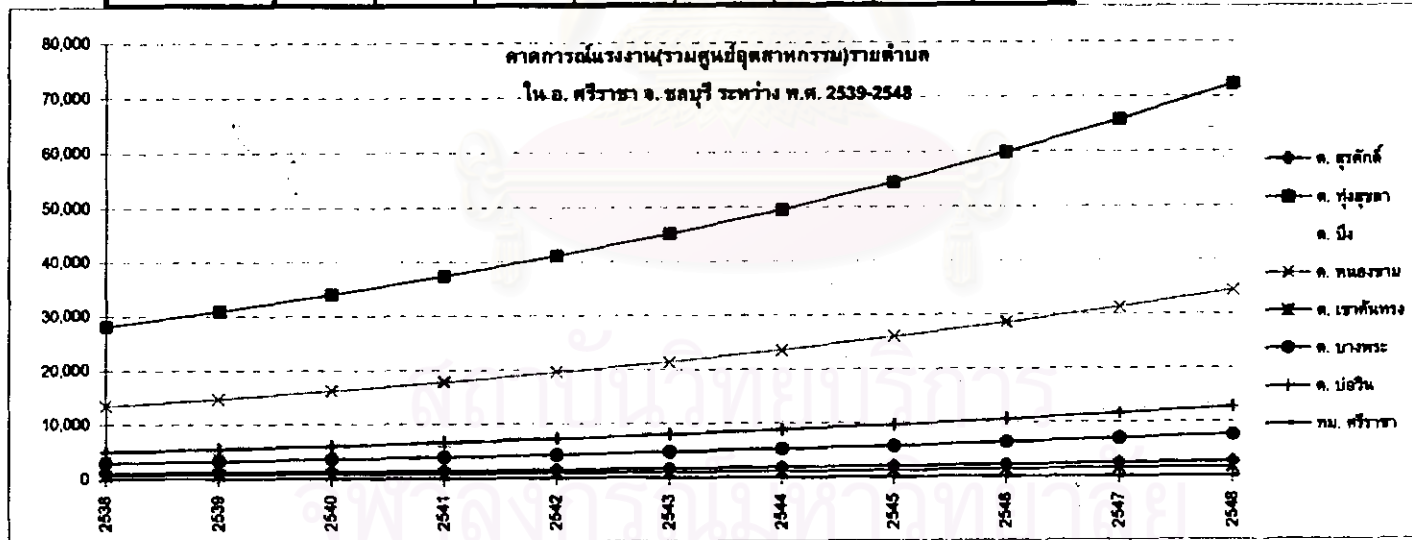
ตารางที่ 3.21 แสดงการคาดการณ์แรงงานรายตำบล(รวมเขตนิคมสวนกิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม)ในเขต อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2548

ปี/ตำบล	คาดการณ์ประชากร															
	ต.บ้านสวน	ต.หนองรี	ต.นาป่า	ต.หนองช้างคอก	ต.ดอนหัวฬ่อ	ต.หนองไม้แดง	ต.บางทราย	ต.คลองสำโรง	ต.เหมือง	ต.บ้านบึง	ต. ห้วยกระปี	ต.เสม็ด	ต.อ่างศิลา	ต.ตำหนักบก	ต.แสนสุข	ทม.ชลบุรี
2538	2,532	1,757	2,162	213	4,942	4,822	97	11,027	1,816	248	1,709	925	5	1	624	995
2539	2,777	1,927	2,393	234	5,419	5,397	106	12,092	1,991	272	1,874	1,014	5	1	684	1,091
2540	3,045	2,113	2,624	256	5,943	5,919	117	13,260	2,164	298	2,055	1,112	6	1	750	1,197
2541	3,339	2,317	2,877	281	6,517	6,491	128	14,541	2,395	327	2,254	1,220	7	1	823	1,312
2542	3,661	2,541	3,155	308	7,147	7,118	140	15,946	2,626	359	2,471	1,338	7	1	902	1,439
2543	4,015	2,786	3,460	338	7,837	7,805	154	17,486	2,880	393	2,710	1,467	8	2	990	1,578
2544	4,403	3,055	3,794	370	8,594	8,559	169	19,176	3,158	431	2,972	1,609	9	2	1,085	1,730
2545	4,828	3,350	4,161	406	9,424	9,386	185	21,028	3,463	473	3,259	1,764	10	2	1,190	1,897
2546	5,295	3,674	4,563	445	10,334	10,293	203	23,059	3,798	519	3,574	1,934	10	2	1,305	2,081
2547	5,806	4,029	5,004	488	11,333	11,287	222	25,287	4,164	569	3,919	2,121	11	2	1,431	2,282
2548	6,367	4,418	5,487	536	12,428	12,377	244	27,729	4,587	624	4,298	2,326	13	3	1,569	2,502

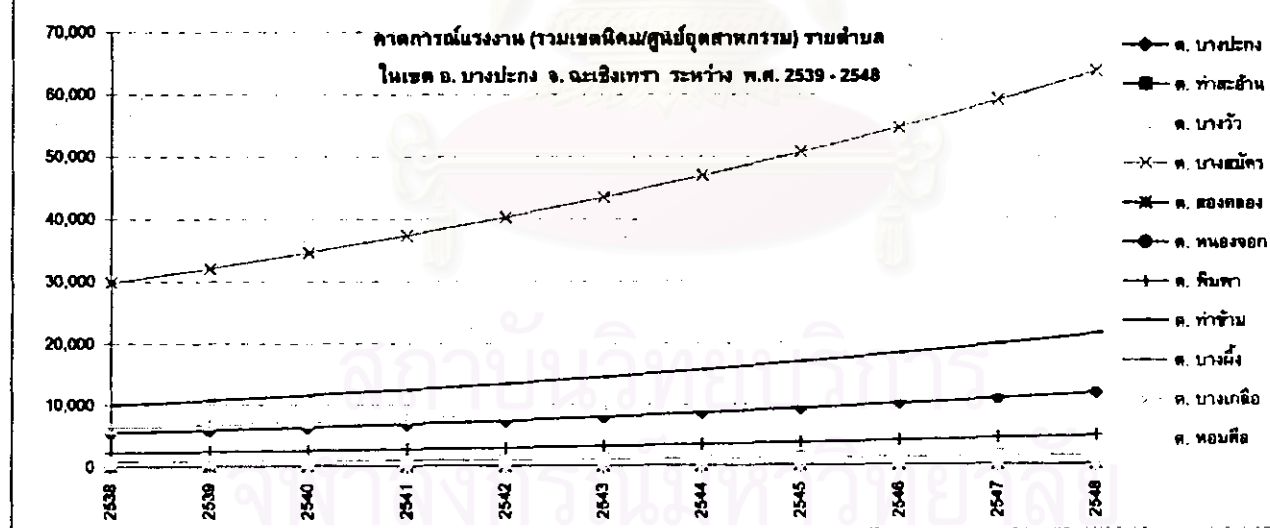
ตารางที่ 3.22 แสดงการคาดการณ์แรงงานรายตำบล(รวมเขตนิคมสวนกิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม)
ในเขต อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2559

เขตปกครอง พ.ศ.	คาดการณ์ประชากร							
	ต. ศรีศักดิ์	ต. ห้วยสุทธา	ต. บึง	ต. ทนองรา	จ. เขาคันทรง	ต. บางพระ	ต. บ่อวิน	ทม. ศรีราชา
2538	1,061	28,127	5,216	13,369	675	2,968	4,947	33
2539	1,166	30,909	5,732	14,691	742	3,262	5,438	36
2540	1,281	33,968	6,299	16,144	815	3,584	5,974	40
2541	1,408	37,325	6,922	17,741	896	3,939	6,565	44
2542	1,547	41,018	7,606	19,495	984	4,328	7,214	48
2543	1,700	45,073	8,359	21,423	1,082	4,756	7,927	53
2544	1,868	49,530	9,185	23,542	1,189	5,227	8,711	58
2545	2,053	54,429	10,094	25,871	1,306	5,743	9,573	64
2546	2,256	59,812	11,092	28,429	1,435	6,311	10,520	70
2547	2,479	65,727	12,189	31,241	1,577	6,936	11,560	77
2548	2,725	72,228	13,394	34,331	1,733	7,622	12,704	85

ตารางที่ 3.23 แสดงการคาดการณ์แรงงานรายตำบล(รวมเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม)
ในเขต อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2548

เขตปกครอง พ.ศ.	คาดการณ์ประชากร										
	ต. บางปะกง	ต. ท่าตะเภา	ต. บางวัว	ต. บางสมัคร	ต. สองคลอง	ต. หนองจอก	ต. พินตา	ต. ท่าข้าม	ต. บางฝั่ง	ต. บางเกลือ	ต. หอมศีล
2538	5,508	763	6,275	29,768	112	764	2,284	9,968	19	50	742
2539	5,940	823	6,769	32,114	121	824	2,484	10,751	20	54	800
2540	6,408	888	7,303	34,644	130	889	2,658	11,599	22	58	864
2541	6,913	958	7,878	37,374	141	959	2,868	12,512	24	63	932
2542	7,458	1,033	8,499	40,319	152	1,035	3,094	13,498	26	68	1,005
2543	8,045	1,115	9,169	43,497	164	1,116	3,337	14,562	28	73	1,084
2544	8,679	1,203	9,891	46,924	177	1,204	3,600	15,710	30	79	1,170
2545	9,363	1,298	10,671	50,622	190	1,299	3,884	16,948	32	85	1,262
2546	10,101	1,400	11,512	54,611	205	1,402	4,190	18,283	35	92	1,361
2547	10,897	1,510	12,419	58,914	222	1,512	4,520	19,724	38	99	1,468
2548	11,758	1,629	13,397	63,556	239	1,631	4,876	21,278	41	107	1,584

นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมจะมีจำนวน 108,498 คน และเมื่อรวมแรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมด้วยแล้ว ในอีก 10 ปีข้างหน้าแรงงานในพื้นที่ศึกษาจะมีจำนวน 350,422 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2538 เฉลี่ย 20,378 คน/ปี ในอนาคต พ.ศ. 2548 คาดว่าอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จะเป็นอำเภอที่มีแรงงานในพื้นที่มากที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยจะมีจำนวนแรงงาน 144,836 คน คิดเป็นร้อยละ 41.33 ของแรงงานในพื้นที่ศึกษา รองลงมาคืออำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จะมีแรงงานในพื้นที่ 120,140 คนคิดเป็นร้อยละ 34.28 ของแรงงานในพื้นที่ศึกษา และ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จะมีแรงงาน 85,447 คน คิดเป็นร้อยละ 24.38 ของแรงงานในพื้นที่ศึกษา สำหรับแรงงานที่อยู่นอกเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม คาดว่าในปี พ.ศ. 2548 จะมีแรงงานในพื้นที่อำเภอบางปะกงมากที่สุด ประมาณ 45,854 คน คิดเป็นร้อยละ 42.26 ของแรงงานในพื้นที่ศึกษา อำเภอศรีราชา จะมีแรงงานนอกเขตนิคม/สวน/กิจการคล้ายนิคมอุตสาหกรรม น้อยที่สุด คือ มีเพียง 26,760 คน คิดเป็นร้อยละ 24.66

3.5 พัฒนาการความเป็นเมือง (Urbanization) ของพื้นที่ศึกษา

3.5.1. ประชากรเมืองและชนบท ในปี พ.ศ.2538 พื้นที่ศึกษามีประชากรทั้งสิ้น 468,346 คน ในจำนวนนี้เป็นประชากรในชุมชนเมือง 356,919 คน คิดเป็นร้อยละ 76.21 ของประชากรพื้นที่ศึกษา และเป็นประชากรนอกเขตเมือง หรือในชนบท จำนวน 111,427 คน คิดเป็นร้อยละ 23.79 ของประชากรพื้นที่ศึกษา ชุมชนเมืองในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2538 มีทั้งสิ้น 15 ชุมชน โดยเป็น ชุมชนเทศบาล จำนวน 4 เทศบาล และชุมชนสุขาภิบาล จำนวน 11 แห่ง

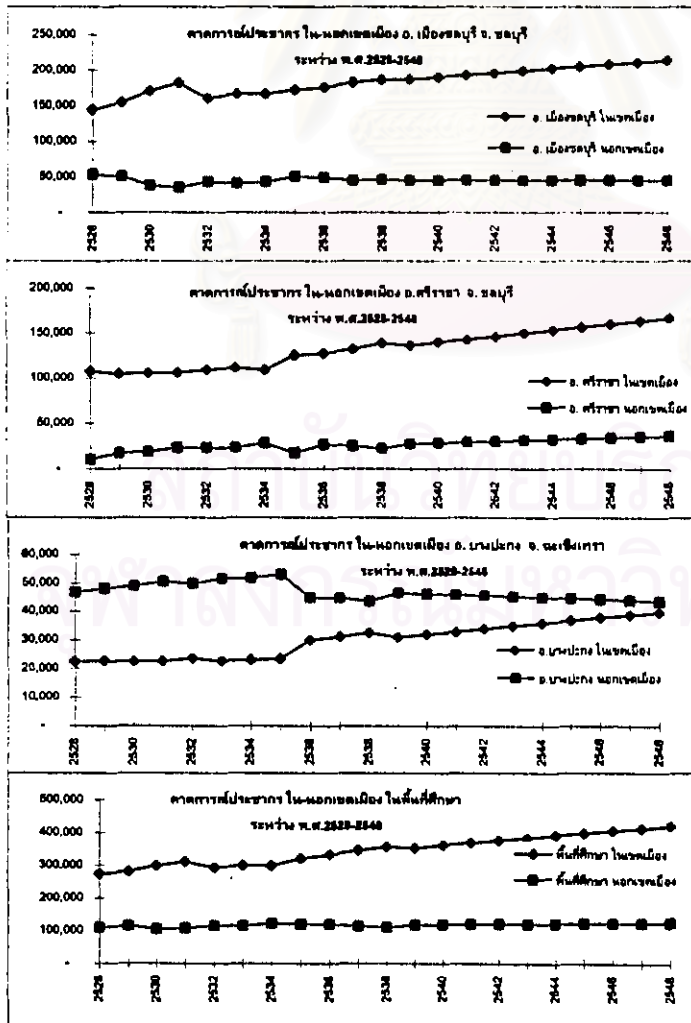
3.5.2. วิวัฒนาการของประชากรเมืองและชนบท ในพื้นที่ศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2528-2538 ประชากรในชุมชนเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นๆ ในช่วง 5 ปีแรก พ.ศ.2528-2533 อัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 1.919 ต่อปีพ.ศ.2533 พื้นที่ศึกษามีจำนวนประชากรเมืองเป็น 2.6 เท่า ของประชากรนอกเขตเมือง และในช่วง 5 ปีหลัง พ.ศ.2533-2538 มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 3.504 ต่อปี จะเห็นว่าในช่วง 5 ปีหลัง ประชากรเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ประชากรนอกเขตชุมชนเมืองมีแนวโน้มลดลง จะเห็นได้จาก ในช่วง พ.ศ.2528-2533 ประชากรนอกเขตชุมชนเมืองมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 0.792 ต่อปี และในระหว่าง พ.ศ.2533-2538 อัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ -0.609 ต่อปี ในช่วง 5 ปีหลังประชากรนอกเขตเมืองมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยลดน้อยลง ซึ่งในปี พ.ศ.2538 พื้นที่ศึกษามีจำนวนประชากรเมืองเป็น 3.2 เท่าของประชากรนอกเขตเมือง

อำเภอเมืองชลบุรี เป็นอำเภอที่มีประชากรในเขตชุมชนเมืองมากกว่านอกเขตชุมชนเมืองมาก ในช่วง พ.ศ.2528-2523 ประชากรเมืองของอำเภอเมืองชลบุรี เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย และเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ.2533 ประชากรในเมืองมีเป็น 4 เท่า ของประชากรนอกเขตเมืองในช่วง พ.ศ.2533-2523 ประชากรเมืองของอำเภอเมืองชลบุรี ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ในปี พ.ศ.2538 ประชากรในเมืองเป็น 4.1 เท่า ของนอกเขตเมือง อำเภอศรีราชาก็เป็นอำเภอหนึ่งที่มีจำนวนประชากรในเขตเมืองสูงมากและมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วง 5 ปีหลัง ระหว่าง พ.ศ.2533-2538 ประชากรในเมืองของอำเภอศรีราชาเพิ่มสูงมาก ในปี พ.ศ.2533 อำเภอศรีราชาที่มีประชากรในเขตเมือง 4.8 เท่า ของประชากรนอกเขตเมือง แต่เมื่อถึง พ.ศ.2538

ตารางที่ 3.24 แสดงการคาดการณ์ประชากรวัยอายุในเขตเมือง-นอกเขตเมือง ของพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2548

พ.ศ.	อ. เมืองชลบุรี		อ.บางปะกง		อ. ศรีราชา		พื้นที่ศึกษา	
	ในเขตเมือง	นอกเขตเมือง	ในเขตเมือง	นอกเขตเมือง	ในเขตเมือง	นอกเขตเมือง	ในเขตเมือง	นอกเขตเมือง
2528	143,479	53,529	22,378	46,827	107,358	10,085	273,213	110,441
2529	154,635	50,205	22,812	48,066	104,537	17,040	281,784	115,311
2530	170,176	37,467	22,469	48,918	105,237	18,736	297,872	105,121
2531	182,210	34,936	22,577	50,522	106,189	22,920	310,976	108,378
2532	159,965	42,859	23,557	49,873	109,329	22,868	292,851	115,598
2533	188,512	40,156	22,822	51,555	111,317	23,172	300,451	114,883
2534	188,152	42,408	23,015	51,709	109,004	28,122	298,171	122,237
2535	172,089	50,236	23,396	52,943	125,278	17,157	320,763	120,336
2536	175,089	48,926	29,929	44,783	127,218	26,428	332,236	120,137
2537	183,154	44,192	31,039	44,683	132,087	24,957	346,260	113,832
2538	188,019	48,952	32,466	43,377	138,434	22,090	358,919	111,427
2539	188,905	44,785	30,987	46,486	136,141	27,155	354,013	118,408
2540	189,882	44,789	31,946	46,155	139,498	28,142	361,326	119,085
2541	192,859	44,812	32,925	45,823	142,856	29,126	368,639	119,763
2542	195,836	44,836	33,904	45,491	146,213	30,115	375,952	120,441
2543	198,813	44,859	34,882	45,159	149,570	31,102	383,265	121,120
2544	201,790	44,883	35,861	44,827	152,928	32,089	390,578	121,798
2545	204,767	44,906	36,840	44,495	156,285	33,075	397,891	122,476
2546	207,743	44,930	37,818	44,163	159,642	34,062	405,204	123,155
2547	210,720	44,953	38,797	43,831	162,999	35,049	412,517	123,833
2548	213,697	44,977	39,776	43,499	166,357	36,035	419,830	124,512

แผนภูมิที่ 3.9 แสดงวิวัฒนาการ และการคาดการณ์ประชากรในเขตเมืองและนอกเขตเมือง ในพื้นที่ศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2528-2548

ประชากรเมืองเพิ่มเป็น 6.27 เท่า ของประชากรนอกเขตเมือง สำหรับประชากรเมืองของอำเภอ บางปะกง มีจำนวนน้อยกว่านอกเขตเมือง แต่ในช่วง 5 ปีหลัง พ.ศ.2533-2538 ประชากรเมืองเพิ่มขึ้น สูงมาก ในปี พ.ศ.2533 อำเภอบางปะกงมีประชากรนอกเขตเมืองเป็น 2.28 เท่า ของประชากรเมือง และเมื่อถึง ปี พ.ศ.2538 ประชากรนอกเขตเมืองเป็น 1.34 เท่าของประชากรเมือง

3.5.3. การคาดการณ์ประชากรเมืองและชนบท

ในการคาดการณ์ประชากรเมืองและชนบทของพื้นที่ศึกษา ได้ใช้วิธี Simple Linear Regression โดยนำปัจจัย เงื่อนไขต่างๆ ที่มีผลต่อการ ขยายตัวของประชากรในอนาคต มาประกอบการพิจารณา ในการคาดประมาณการครั้งนี้

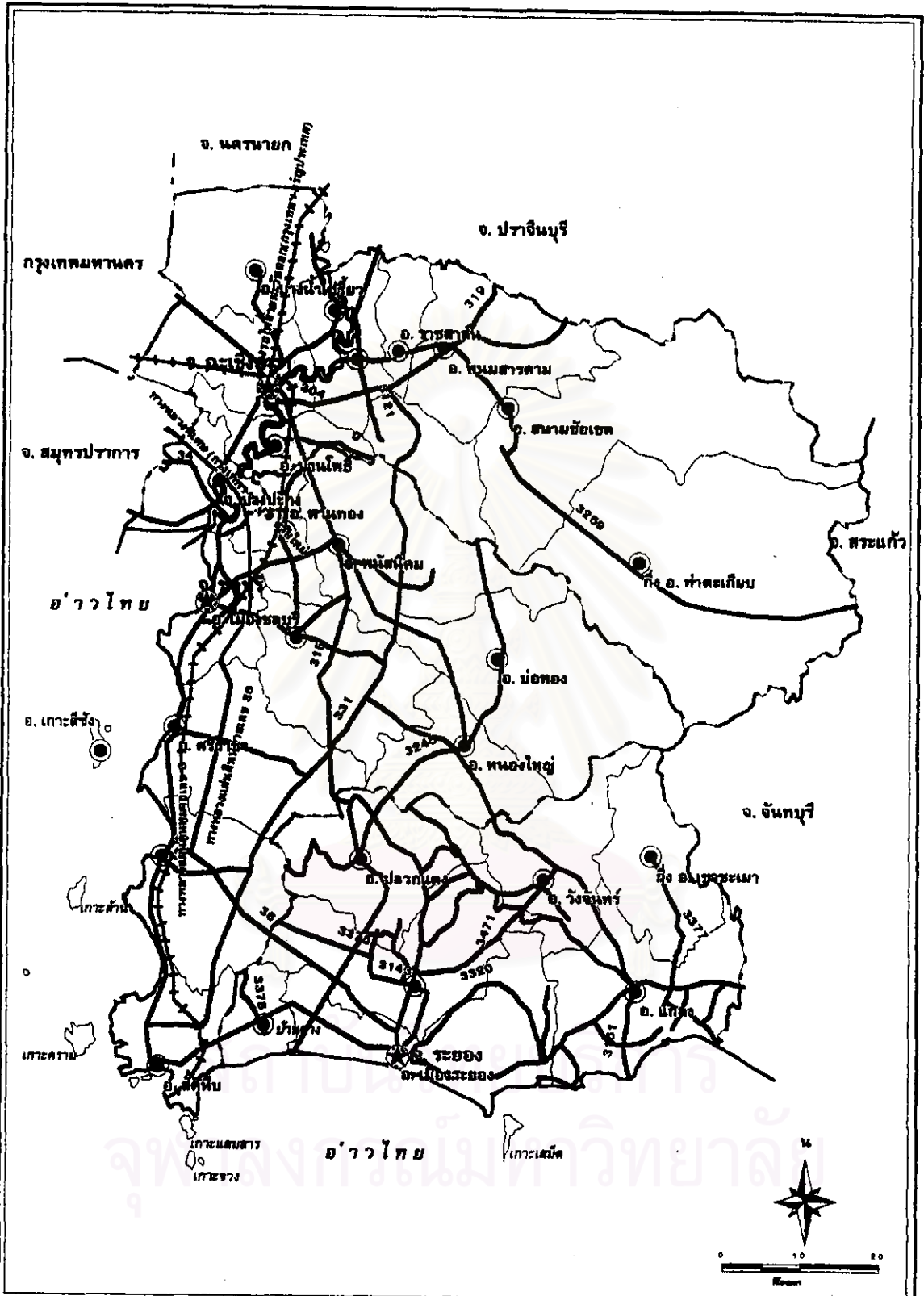
จากการคำนวณการคาดการณ์ประชากรในเขตชุมชนเมืองในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2538 คาดว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า พ.ศ.2548 จะมีประชากรในเขตชุมชนเมือง จำนวน 419,830 คน ซึ่งมากกว่าประชากรในเขตชุมชนเมือง พ.ศ.2538 จำนวน 73,129 คน การคาดการณ์ประชากรนอกเขตเมือง ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2538 คาดว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า พ.ศ.2548 จะมีประชากรนอกเขตเมือง จำนวน 124,512 คน ซึ่งมากกว่าประชากรนอกเขตเมือง พ.ศ.2538 จำนวน 6,784 คน

ในอนาคต พ.ศ. 2548 คาดว่า อำเภอเมืองชลบุรี จะมีประชากรเมืองมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากรเมืองประมาณ 213,697 คน คิดเป็น 50.90% ของประชากรเมืองพื้นที่ศึกษา และมีประชากรนอกเขตเมืองประมาณ 44,977 คน คิดเป็น 36.12% ของประชากรนอกเขตเมืองพื้นที่ศึกษา อำเภอศรีราชา จะมีประชากรเมืองประมาณ 188,357 คน คิดเป็น 39.63% ของประชากรเมืองพื้นที่ศึกษา และมีประชากรนอกเขตเมืองประมาณ 36,035 คน คิดเป็น 28.94% ของประชากรนอกเขตเมืองพื้นที่ศึกษา อำเภอบางปะกง จะมีประชากรเมืองประมาณ 39,776 คน คิดเป็น 9.47% ของประชากรเมืองพื้นที่ศึกษา และมีประชากรนอกเขตเมืองประมาณ 43,499 คน คิดเป็น 34.93% ของประชากรนอกเขตเมืองพื้นที่ศึกษา จะเห็นว่าอำเภอศรีราชามีประชากรเมืองสูงที่สุด พื้นที่นอกเขตชุมชนเมืองมีประชากรน้อยที่สุด ในขณะที่อำเภอบางปะกงมีประชากรเมืองน้อยที่สุด

3.5.4 ความเป็นเมืองของพื้นที่ศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี มีความเป็นเมืองสูงที่สุด เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรมและการบริการ เมืองศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีสถาบันราชการและรัฐวิสาหกิจ และสถาบันการศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก และมีโรงงานอุตสาหกรรมกระจุกตัวสูงมาก ดังนั้น ปัจจัยเหล่านี้ เป็นสิ่งดึงดูด ประชากรและแรงงานจากต่างถิ่น เข้ามาตั้งรกราก และเข้ามาประกอบอาชีพ ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้เมืองเติบโตขึ้น

3.6 โครงสร้างพื้นฐาน : โครงข่ายสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการบริการ

3.6.1 ความเชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่น ๆ พื้นที่ศึกษา สามารถเชื่อมโยงกับภูมิภาคใกล้เคียง และต่างประเทศ ด้วยระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ซึ่งประกอบด้วย ระบบถนน เส้นทางรถไฟ และเส้นทางเดินเรือ ดังนี้

แนวทางการศึกษาที่ดูอาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา-อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีและ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.12 แสดงเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงพื้นที่ศึกษากับศูนย์กลางชายฝั่งทะเลตะวันออก

สัญลักษณ์	⊙	ที่ตั้งจังหวัด	-----	เขตจังหวัด	=====	ทางหลวง	ภาคีวิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	●	ที่ตั้งอำเภอ	—————	เขตอำเภอ	⚡⚡⚡⚡	ทางรถไฟ	

พื้นที่ศึกษา-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ประกอบด้วย จังหวัด หนองบัวลำภู และ ตราด) สามารถเชื่อมโยงกัน ด้วย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 344

พื้นที่ศึกษา-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ประกอบด้วย จังหวัด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถเชื่อมโยงกัน ด้วย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 319 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 และทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพฯ-อรัญประเทศ และสามารถเชื่อมไปสู่ดินแดนภาคอีสาน ด้วยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304

พื้นที่ศึกษา-กรุงเทพมหานคร สามารถเชื่อมโยงได้หลายเส้นทาง ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 ทางหลวงสายพิเศษ กรุงเทพฯ-ชลบุรี ทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ (กรุงเทพฯ-สัททโธป) และทางเรือ โดยอาศัยคลองที่เชื่อมถึง ที่สำคัญ คือ คลองประเวศบุรีรมย์ ส่วนทางทะเล มีท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง และท่าเรือเอกชนมากมาย ที่สามารถให้บริการการสัญจรทางน้ำเพื่อมุ่งไปสู่กรุงเทพมหานครได้

พื้นที่ศึกษา-ภาคกลางและภาคกลางตอนบน และไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถเชื่อมโยงโดยผ่านกรุงเทพมหานครเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 ถนนวงแหวนรอบนอกด้านตะวันตก และด้านตะวันออกเฉียงเหนือ และเชื่อมโยงไปสู่ภาคอีสาน โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 และโดยเส้นทางรถไฟสาย ตะวันออกเฉียงเหนือ

พื้นที่ศึกษา - นานาชาติ สามารถเชื่อมโยงได้โดย ทางทะเล มีท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ที่สามารถให้บริการการสัญจรทางน้ำเพื่อมุ่งไปสู่นานาชาติได้

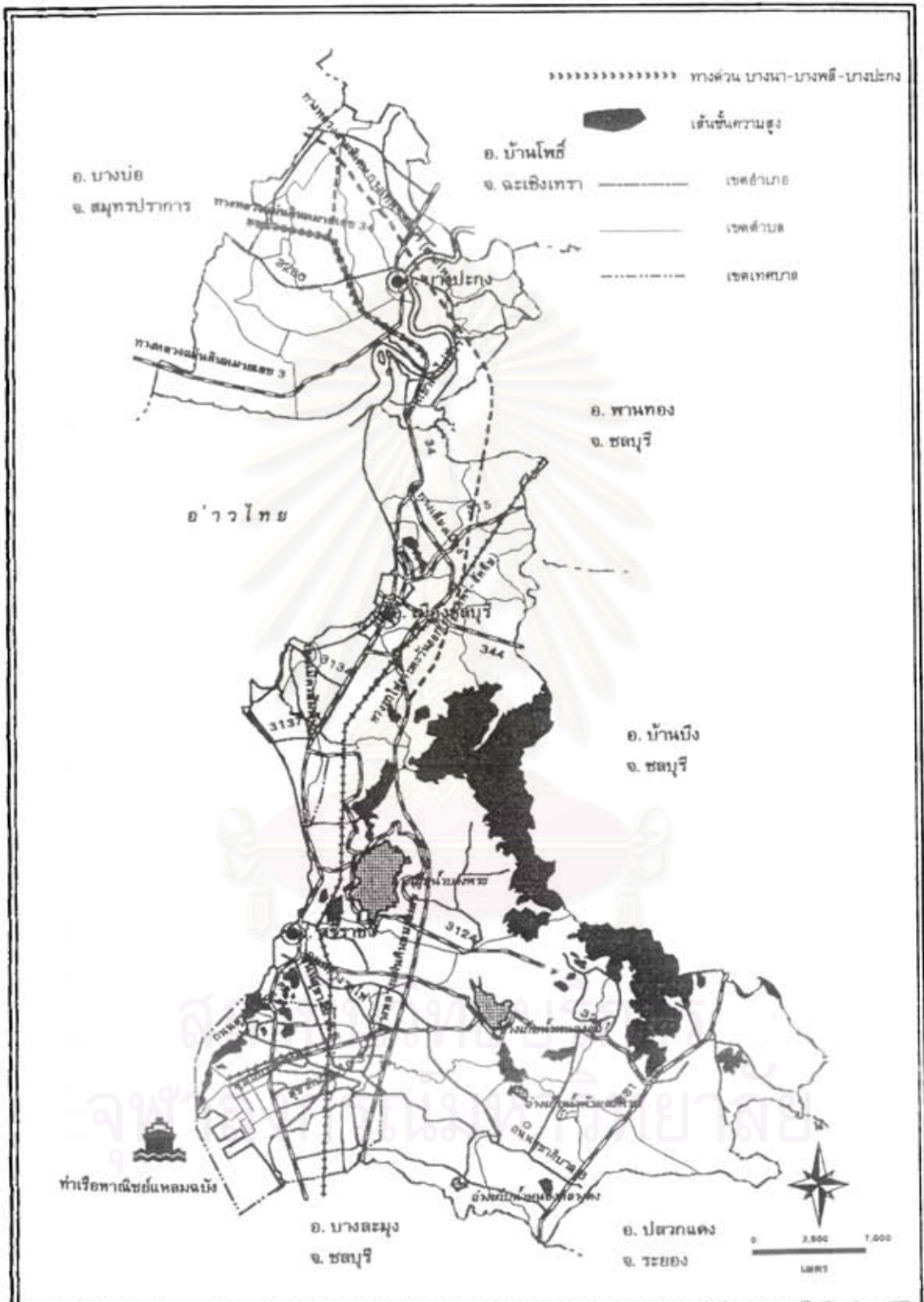
จะเห็นว่า เส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่ศึกษาไปสู่ดินแดนภาคอีสานโดยตรง ยังไม่มี

3.6.2 ระบบสาธารณูปโภค

1. ระบบถนน การคมนาคมทางบกที่ได้รับความนิยม และมีบทบาทมากที่สุด คือ ทางรถยนต์ เนื่องจากสะดวก และรวดเร็วในการเข้าถึง ระบบถนนในพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงท้องถิ่น ฯลฯ ดังนี้

(ก) ทางหลวงสายประธานหลัก เป็นเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ ในการติดต่อระหว่างจังหวัดต่างๆ ทางหลวงแผ่นดินสายประธานหลัก เชื่อมระหว่าง กรุงเทพมหานคร กับพื้นที่ศึกษา คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนน สุขุมวิท) ซึ่งเป็นถนนสายแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานคร ผ่าน จังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ไปสิ้นสุดที่ จังหวัด ตราด

(ข) ทางหลวงประธานสายรอง เป็นทางหลวงที่ตัดขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มความสะดวก และประสิทธิภาพ ในการคมนาคมขนส่ง เป็นการลดปริมาณการจราจรในเส้นทางสายประธานหลัก ทางหลวงแผ่นดินประธานสายรอง ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 34 และ หมายเลข 36 ทางหลวงพิเศษ กรุงเทพฯ-ชลบุรี-พัทยา-มาบตาพุด(สายใหม่)

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย ที่เชื่อมโยงระบบงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.13 แสดงเส้นทางคมนาคม ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2538

สัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ⊕ ที่ตั้งสถานี ⊙ ที่ตั้งตำบล 	<ul style="list-style-type: none"> ———— ทางรถไฟ ———— ถนน 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ หัวน้ำ, คลอง ☞ ลำเก็บน้ำ, พนอง, บึง 	ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
-----------	---	--	--	--

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 34 (ถนน บางนา-ตราด) เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 ที่ แขวงบางนา เขตพระโขนง ผ่านจังหวัด สมุทรปราการ จังหวัด ฉะเชิงเทรา ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 ที่อำเภอ บางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา

- ทางหลวงพิเศษ กรุงเทพฯ-ชลบุรี (สายใหม่) เป็นเส้นทางในโครงการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ระหว่าง กรุงเทพมหานคร กับ พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อรองรับปริมาณจราจร และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ช่วยแก้ไขปัญหาการจราจรที่คับคั่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการอำนวยความสะดวก และรวดเร็ว ในการเดินทางไปสู่ภาคตะวันออก เส้นทางเริ่มต้นจาก ถนนศรีนครินทร์ ไปบรรจบทางหลวงพิเศษ สายชลบุรี-พัทยา (สายใหม่) ระยะทาง 82 กิโลเมตร ขนาด 4 ช่องจราจร ช่วงถนน ศรีนครินทร์-ลาดกระบัง ระยะทาง 20.4 กิโลเมตร ได้ก่อสร้างทางขนาน เพิ่มข้างละ 2 ช่องจราจร รวมเป็น 8 ช่องจราจร คาดว่าจะแล้วเสร็จ เปิดการจราจรได้ ในปี พ.ศ. 2540

- ทางหลวงพิเศษ ชลบุรี-พัทยา (สายใหม่) เริ่มจากทางเลี้ยวเมืองชลบุรี ไปบรรจบ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 36 ระยะทาง 42 กิโลเมตร รวมทางแยก เข้าแหลมฉบัง ระยะทาง 7 กิโลเมตร (ทางแยกเข้าแหลมฉบัง แยกจากทางหลวง 4 สาย ชลบุรี-พัทยา ที่ กม. 24 ไปบรรจบ ถนนสุขุมวิท)และแยกเข้าท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง จาก กม. 24 ถึง กม. 42 ซึ่งกรมทางหลวงได้ปรับปรุง ช่วงกม. 24 ถึง กม. 42 เป็นทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เป็นทาง 6 ช่องจราจร เพื่อให้การจราจรสองฝั่งทางหลวง 4 ติดต่อกันได้สะดวก นอกจากนี้ ยังรวมงานทางแยกต่างระดับ ที่ปลายทางจุดบรรจบทางหลวง 4 หมายเลข 36 ในโครงการด้วย

(ค) ทางหลวงสายรองของภาค เป็นทางหลวงที่เชื่อมระหว่างพื้นที่ศึกษา กับ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

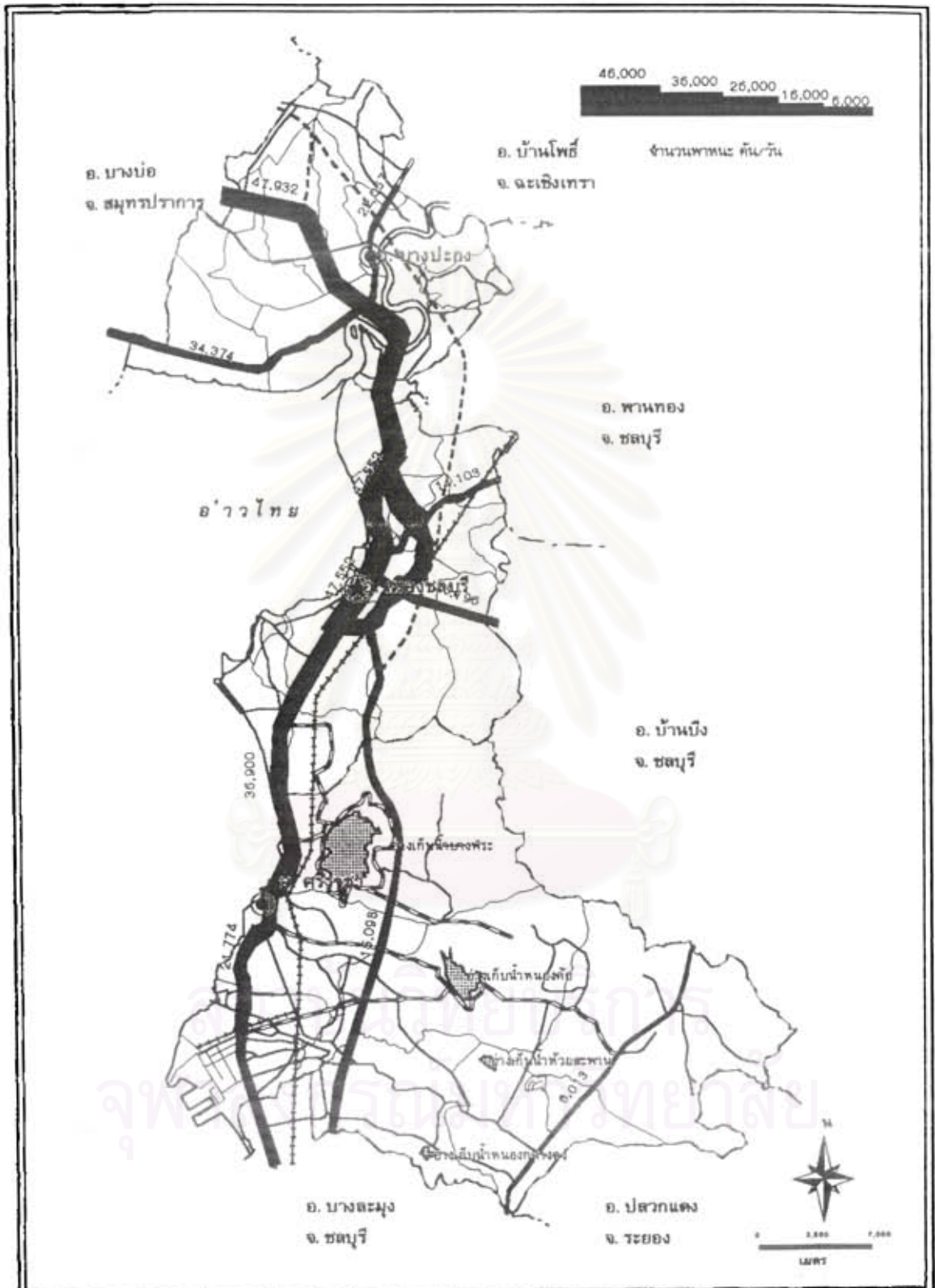
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 เป็นเส้นทางเชื่อมโยง ระหว่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ ภาคตะวันออก โดยเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ตัดกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 33 (ถนน สระบุรี-อรัญประเทศ) ที่จังหวัด ปราจีนบุรี ไปบรรจบกับ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2 (ถนน มิตรภาพ) ที่จังหวัด นครราชสีมา รวมระยะทาง ประมาณ 233 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 314 เป็นถนนเชื่อมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 หมายเลข 34 และ หมายเลข 304 เข้าด้วยกัน เริ่มต้นในเขต อำเภอ บางปะกง โดยผ่าน อำเภอ บ้านโพธิ์ ถึง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา รวมระยะทาง 25 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 315 เริ่มต้นจากอำเภอเมืองชลบุรี ผ่าน อำเภอ พนัสนิคม ไปสิ้นสุดที่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ระยะทางรวม 49 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 319 แยกจากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 304 ที่อำเภอ พนมสารคาม ไป จังหวัด ปราจีนบุรี ระยะทางรวม 72 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 331 (ถนน ยุทธศาสตร์) เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเชื่อมโยง ระหว่าง อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแยกจาก

**แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เขื่อนรองรับปริมาณน้ำหลากอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก**

แผนที่ 3.14 แสดงปริมาณการขยายตัวของชายฝั่ง ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2538

<p>สัญลักษณ์</p> <p>⊕ ที่ตั้งท่าเรือ</p> <p>⊙ ที่ตั้งอำเภอ</p>	<p>————— ทางรถไฟ</p> <p>————— ถนน</p>	<p>~~~~~ ฝายน้ำล้น, คลอง</p> <p>⊖ สำลึบน้ำ</p>	<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>

ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 304 ที่จังหวัด ฉะเชิงเทรา ผ่าน พื้นที่ศึกษา ไปสิ้นสุดที่ ท่าเรือพาณิชย์ สัตหีบ ระยะทางรวม 147 กิโลเมตร

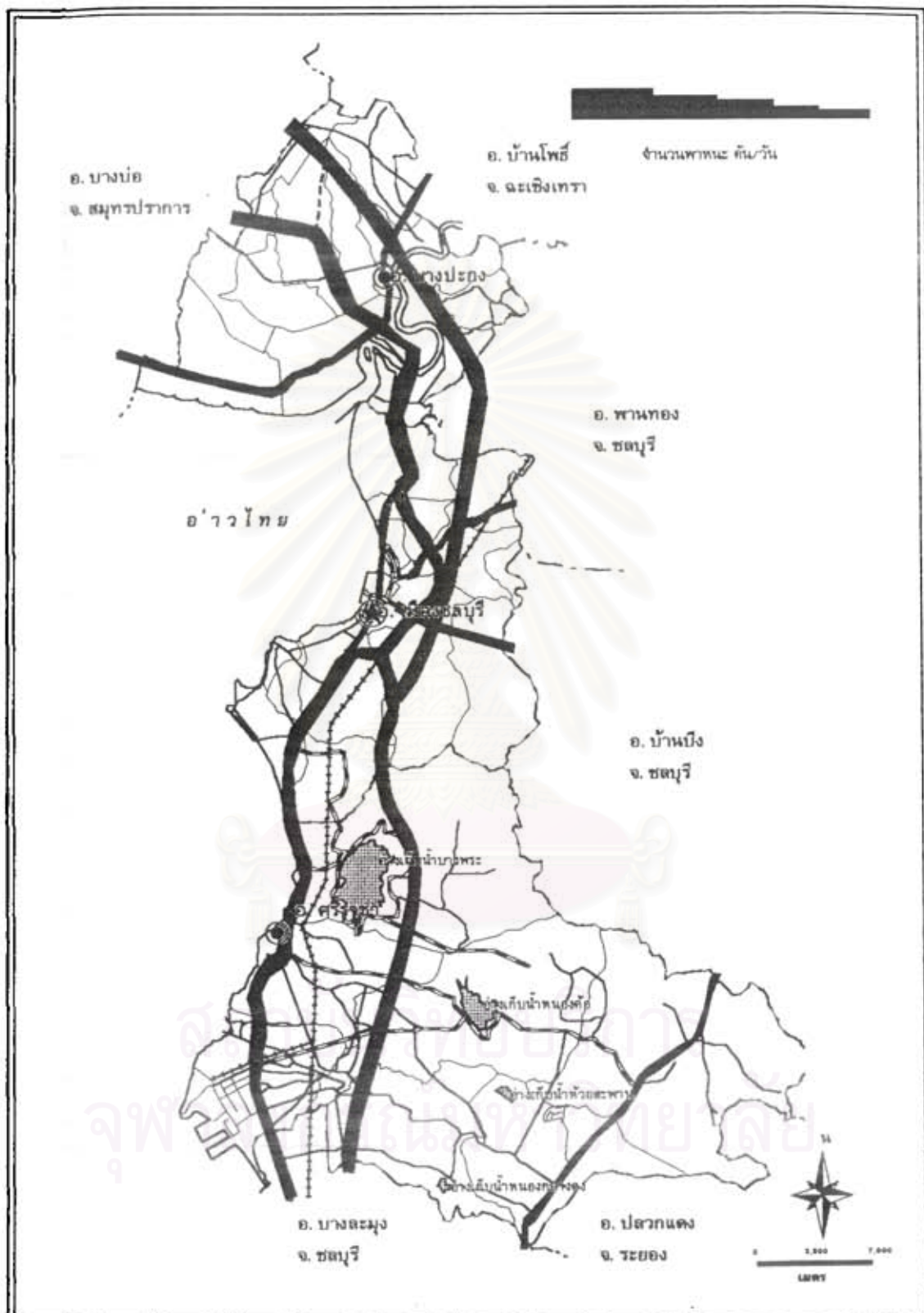
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 344 เป็นเส้นทางที่ใช้เชื่อมโยงระหว่าง ตอนกลางของภาคตะวันออก กับ อำเภอแกลง จังหวัด ระยอง และ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัด ชลบุรี โดยแยกจากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 ที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัด ชลบุรี ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 ที่อำเภอ แกลง จังหวัด ระยอง มี ระยะทาง 88.60 กิโลเมตร ช่วยย่นระยะการเดินทางจาก จังหวัด ชลบุรี ไป จังหวัด ระยอง

(ง) ทางหลวงสายรองของจังหวัด เป็นทางหลวงที่เชื่อมระหว่างอำเภอต่างๆ ใน พื้นที่ศึกษา กับอำเภอต่างๆในจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3134 หมายเลข 3137 และ หมายเลข 3241

โครงการคมนาคมที่สำคัญ

โครงการทางด่วน สายบางนา-บางพลี-บางปะกง สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 34 ช่วง บางนา-บางปะกง และเป็นการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง ทะเลตะวันออก คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในหลักการ ให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ดำเนินโครงการ ทางด่วน สาย บางนา-บางพลี-บางปะกง ในลักษณะจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จ (Turnkey) ซึ่งการทาง พิเศษแห่งประเทศไทย ได้ลงนามในสัญญาจ้างเหมา กับ BBOD JOINT VENTURE (กิจการร่วมค้า BBOD) โดยก่อสร้างเป็นทางยกระดับขนาด 6 ช่องจราจร แบบ Segmental Box Girder ระยะทาง 55.35 กิโลเมตร สูง 14.5 เมตร จากระดับดินเดิม มีจุดเริ่มต้นที่ กม. 0+500 ของทางหลวงฯ หมายเลข 34 (ตอน บางนา-บางปะกง) ไปทางทิศตะวันออก โดยใช้พื้นที่เกาะกลางทางหลวงฯ หมายเลข 34 (ตอน บางนา-บางปะกง) ข้ามแม่น้ำบางปะกง ไปสิ้นสุดโครงการที่ กม. 55+350 อำเภอ บางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา โดยมีทางขึ้น-ลง ทางด่วนเชื่อมกับถนนระดับดิน จำนวน 11 แห่ง และสามารถ เชื่อมโยงกับโครงการต่างๆ เช่น โครงการท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ แห่งที่ 2 (หนองงูเห่า) แบ่งการ ก่อสร้างออกเป็น 8 ส่วนงาน (Subphase) คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2541

ปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวัน บนทางหลวงสายสำคัญ จากการตรวจวัดปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันของกองวิศวกรรม กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม บนทางหลวงสายสำคัญ ของอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มีบทบาทในการคมนาคมขนส่ง ในปี พ.ศ.2537 พบว่า ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันสูงที่สุด โดยเฉพาะบริเวณ กม.ที่ 46+000 จุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (อำเภอ บางปะกง) โดยมีพาหนะประเภทต่างๆ ผ่าน 47,932 คันวัน พาหนะที่แล่นผ่านมากที่สุด คือรถบรรทุก ขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก มีจำนวน 28,535 คันวัน คิดเป็นร้อยละ 59.53 ของพาหนะที่แล่นผ่านทั้งสิ้น รองลงมา คือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถแท็กซี่ มีจำนวน 13,602 คัน คิดเป็นร้อยละ 28.38 ของพาหนะที่แล่นผ่านทั้งสิ้น สำหรับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันมากรองจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 บริเวณที่มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันสูงมาก คือ บริเวณทางแยกถนนเลี้ยวเมืองชลบุรี (กม. ที่ 8+000) โดยมีพาหนะประเภทต่างๆ ผ่าน 47,552 คันวัน พาหนะที่แล่นผ่านมากที่สุด คือรถบรรทุก ขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก มีจำนวน 34,265 คันวัน คิดเป็นร้อยละ 72.06 ของพาหนะที่แล่นผ่านทั้งสิ้น รองลงมา

แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในช่วงอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
 ตำบลศรีราชา - ตำบลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ ตำบลบางปรก จังหวัดระยอง ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.15 แสดงการคาดการณ์ปริมาณการจราจรบนถนนสายหลัก ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ.2548

สัญลักษณ์	⊕	ที่ตั้งสถานี	—	ทางรถไฟ	☞	หัวน้ำ, คลอง	ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	⊙	ที่ตั้งอำเภอ	—	ถนน	☞	อ่างเก็บน้ำ	

ตาราง 3.25 งบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานในสังกัด ก.ร. 2550

ประเภท	รหัส	ชื่อรายการ	รวมงบ (บาท)	งบอุดหนุน (บาท)	งบลงทุน (บาท/ปี)	ประเภท	รหัส	ชื่อรายการ	รวมงบ (บาท)	งบอุดหนุน (บาท)	งบลงทุน (บาท/ปี)
1. เงินอุดหนุน						1. เงินอุดหนุน					
1. เงินอุดหนุนเพื่อ						1. เงินอุดหนุนเพื่อ					
	1	รวมเงินคง	21.1	3	188						
	2	รวมเงินคง	18	3	200						
	3	รวมเงินคง	-	-	120						
2. เงินอุดหนุนจาก						2. เงินอุดหนุนจาก					
	30	อุดหนุน-งบฯ-บริหารงาน	182	20	20						
			1.184	72 (61.)	40				1.184	72 (61.)	40
				60 (52.)	40					60 (52.)	40
	30	อุดหนุน-บริหารงาน	101	24	20				101	24	20
			104	72 (61.)	2				104	72 (61.)	2
				60 (52.)	2					60 (52.)	2
	37	อุดหนุน-บริหาร (อ)	104	20	20				104	20	20
			1.144	42 (31.)	20				1.144	42 (31.)	20
	30	อุดหนุน-ครู (อ)	80	20 (11.)	24				80	20 (11.)	24
			1.00	27 (12.)	24				1.00	27 (12.)	24
	43	อุดหนุน-งบฯ	204	20.00	0				204	20.00	0
	44	อุดหนุน-งบฯ	200	22.00	4				200	22.00	4
	46	อุดหนุน-งบฯ	217	44	10				217	44	10
	46	อุดหนุน-งบฯ (อ)	200	42	20				200	42	20
	48	อุดหนุน-งบฯ	141	20.00	70				141	20.00	70
			1.120	86 (61.)	94				1.120	86 (61.)	94
				49 (32.)	94					49 (32.)	94
	40	อุดหนุน-งบฯ	1.07	40	12				1.07	40	12
	60	อุดหนุน-ครู (อ)	80	21.00	22				80	21.00	22
	62	อุดหนุน-งบฯ	104	22.00	20				104	22.00	20
			1.104	42 (31.)	10				1.104	42 (31.)	10
	670	อุดหนุน-งบฯ	115	20.00	4				115	20.00	4
			1.116	40 (31.)	4				1.116	40 (31.)	4
3. เงินอุดหนุนจาก						3. เงินอุดหนุนจาก					
	300	อุดหนุน-ครู	200	27.0	20				200	27.0	20
	300	ครู-งบฯ	180	27.0	10				180	27.0	10
	300	ครู-งบฯ	40	10.0	72				40	10.0	72
	300	ครู-งบฯ (อ)	80	11.0	12				80	11.0	12
	300	ครู-งบฯ (อ)	47	10.00	20				47	10.00	20
	217	ครู-งบฯ	64	13.00	120				64	13.00	120
	218	ครู-งบฯ	182	20.00	20				182	20.00	20
	202	ครู-งบฯ	104	20.00	114				104	20.00	114
	243	ครู-งบฯ	27	0.00	70				27	0.00	70
	340	ครู-งบฯ	10	4	22				10	4	22
4. เงินอุดหนุนจาก						4. เงินอุดหนุนจาก					
	1001(อ)	ครู-งบฯ	20	0	224				20	0	224
	1001(อ)	ครู-งบฯ	80	20	114				80	20	114
	1000(อ)	ครู-งบฯ	20	10	20				20	10	20
	1022(อ)	ครู-งบฯ	61	14.0	140				61	14.0	140
					20(งบฯ)						20(งบฯ)
	0121	งบฯ-งบฯ	40	11	170				40	11	170
	0120	งบฯ-งบฯ	20	0.5	74				20	0.5	74
	0120	ครู-งบฯ	60	10.5	70				60	10.5	70
	0140	ครู-งบฯ	60	10	10				60	10	10
	0024	ครู-งบฯ	100	20.0	20				100	20.0	20
	22000	ครู-งบฯ	10	4.0	20				10	4.0	20
	22000	ครู-งบฯ-งบฯ	10	4	200				10	4	200
	22000	ครู-งบฯ	11	3	100				11	3	100
	22007	ครู-งบฯ-งบฯ	10	3	20				10	3	20
	22000	งบฯ-งบฯ-งบฯ	16.7	0	24				16.7	0	24
	22000	งบฯ-งบฯ-งบฯ	0	2	20				0	2	20
	22010	งบฯ-งบฯ-งบฯ	4.5	0.5	70				4.5	0.5	70
	22011	งบฯ-งบฯ-งบฯ	7.5	2	40				7.5	2	40
	22012	งบฯ-งบฯ-งบฯ	10	3	144				10	3	144
	22013	งบฯ-งบฯ-งบฯ	22	0	70				22	0	70
	22014	งบฯ-งบฯ-งบฯ	0.5	2.0	100				0.5	2.0	100
	22018	งบฯ-งบฯ-งบฯ	10	0	24				10	0	24
	22020	ครู-งบฯ-งบฯ	-	-	100				-	-	100

งบฯ : งบอุดหนุน งบฯ : งบอุดหนุน งบฯ : งบอุดหนุน ก.ร. 2550

คือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถแท็กซี่ จำนวน 12,515 คัน คิดเป็นร้อยละ 26.32 ของพาหนะที่แล่นผ่านทั้งสิ้น

สำหรับทางหลวงที่มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันน้อยที่สุดคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (ถนนยุทธศาสตร์) โดยเฉพาะบริเวณแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (อำเภอสัตหีบ) กม. ที่ 40+914 มีพาหนะประเภทต่างๆ ผ่าน 2,843 คันวัน พาหนะที่แล่นผ่านมากที่สุด คือรถบรรทุก ขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก มีจำนวนเพียง 2,062 คันวัน คิดเป็นร้อยละ 72.53 ของพาหนะที่แล่นผ่านทั้งสิ้น รองลงมา คือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถแท็กซี่ มีจำนวน 589 คันวัน คิดเป็นร้อยละ 20.72 ของพาหนะที่แล่นผ่านทั้งสิ้น บริเวณ กม. ที่ 96+234-กม. ที่ 66+000 (ทางไปอะเชิงเทรา) กม. ที่ 76+000 มีรถโดยสารผ่านน้อยที่สุด มีเพียง 134 คันวัน

เส้นทางเดินรถโดยสารประจำทาง ในพื้นที่ศึกษามีการคมนาคมติดต่อระหว่างชุมชน โดยเส้นทางเดินรถโดยสารประจำทาง หลายสาย ประกอบด้วย เส้นทางเดินรถหมวดที่ 1 เป็นเส้นทางเดินรถในเขตชุมชนเทศบาลเมืองชลบุรี มี 3 สาย เส้นทางเดินรถหมวดที่ 2 เป็นเส้นทางเดินรถระหว่างกรุงเทพฯกับอำเภอต่างๆในพื้นที่ศึกษาและอำเภอใกล้เคียง มี 13 สาย เส้นทางเดินรถหมวดที่ 3 เป็นเส้นทางเดินรถระหว่างจังหวัดต่างๆ รวม 17 สาย เส้นทางเดินรถหมวดที่ 4 เป็นเส้นทางเดินรถภายในพื้นที่ศึกษา รวม 11 สาย และเส้นทางเดินรถขนาดเล็กอีก 15 สาย ปัจจุบัน (พ.ศ. 2538) พื้นที่ศึกษานับว่ามีการบริการขนส่งสาธารณะ ที่สะดวกและรวดเร็ว และให้บริการที่เพียงพอ

คาดการณ์ปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวัน บนทางหลวงสายสำคัญ ในปี พ.ศ. 2548 ปริมาณการจราจรในพื้นที่ศึกษา ในปี พ.ศ. 2548 จะมีเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่สมดุลมากขึ้น เนื่องจากมีโครงการคมนาคมสำคัญๆตัดผ่าน พื้นที่ศึกษา ได้แก่ โครงการทางหลวงพิเศษสาย กรุงเทพฯ-ชลบุรี และโครงการทางด่วน บางนา - บางพลี - บางปะกง ทำให้ปริมาณการจราจร บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (ถนนสาย บางนา - ดราด) ลดความคับคั่งลง ปริมาณการจราจรจะถูกถ่ายเทไปบริเวณเส้นทางหลวงพิเศษ กรุงเทพฯ-ชลบุรี สายใหม่ การสัญจรไปยังเมืองชายฝั่งทะเลทางภาคตะวันออก จะผ่านไปตามทางด่วน บางนา - บางพลี - บางปะกง และไปตามทางเลี่ยงเมือง ออกสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ปริมาณการจราจร บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ลดปริมาณลง ปัญหาจราจรติดขัดจะลดลง ระบบการคมนาคมและขนส่ง ในพื้นที่ศึกษา จะมีความสมดุลในด้านปริมาณจราจรตามถนนสายหลักมากขึ้น

2) เส้นทางรถไฟ ที่พาดผ่าน พื้นที่ศึกษา มีดังนี้

- ทางรถไฟสายอะเชิงเทรา-สัตหีบ
- ทางรถไฟสายศรีราชา-ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง เป็นเส้นทางรถไฟที่แยก

จากทางรถไฟสายอะเชิงเทรา-สัตหีบ บริเวณสถานีศรีราชา มุ่งสู่ย่านอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง รวมระยะทาง 9.3 กิโลเมตร

นอกจากนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทย ยังมีโครงการพัฒนาระบบรถไฟ ในอนาคตชายฝั่งฯ ซึ่งผ่านพื้นที่ศึกษา คือ โครงการรถไฟความเร็วสูง (High Speed Rail Rink) สายชายฝั่งทะเลตะวันออก (กรุงเทพฯ-สนามบินหนองจุกท่า-ระยอง) เป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ดำเนินการศึกษาแผนแม่บทระบบรถไฟ

ความเร็วสูง เส้นทางรถไฟความเร็วสูงสายกรุงเทพฯ-หนองจอก-ระยอง จะเริ่มต้นจากสถานีรถไฟกลางแห่งใหม่ ที่เขตห้วยขวาง ถนนพระรามที่ 9 (พื้นที่ประมาณ 100 ไร่ ซึ่งองค์การรถไฟฟ้ามหานครได้เวนคืนเรียบร้อยแล้ว) เชื่อมกับใต้อาคารผู้โดยสาร สนามบินหนองจอก ผ่าน อำเภอเมืองชลบุรี พัทยา สัตหีบ มาตาพุด ไปสิ้นสุดที่ อำเภอเมืองระยอง ระยะทางประมาณ 200 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางรถไฟเดิมเป็นส่วนใหญ่ และใช้แนวทางหลวงพิเศษ สาย กรุงเทพฯ-ชลบุรี (สายใหม่) ความเร็วของรถไฟ อย่างน้อย 160 กิโลเมตร/ชั่วโมง ปัจจุบัน(พ.ศ. 2539) อยู่ในระหว่างดำเนินการเสนอโครงการต่อกระทรวงคมนาคม เพื่อพิจารณาให้เอกชนร่วมดำเนินการของรัฐบาล

3) ท่าเทียบเรือ จากสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การพัฒนาการขนส่งทางทะเล พื้นที่ศึกษา จึงมีท่าเทียบเรือประมง เรือสินค้า ของภาคเอกชนและท่าเรือพาณิชย์มากมาย ทั้งในแม่น้ำและบริเวณชายฝั่งทะเล บริเวณอำเภอศรีราชา อ่าวอุดม แหลมฉบัง และเกาะสีชัง กรมเจ้าท่าได้ประกาศเป็นเขตท่าเรือกรุงเทพฯ ให้เรือสินค้าขนาดใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าเทียบท่าเรือกรุงเทพฯ ได้จอดทอดสมอ เพื่อขนถ่ายสินค้าลงเรือเล็ก ลำเลียงสู่ท่าเรือกรุงเทพฯ ท่าเรือสำคัญ ในพื้นที่ศึกษา คือ

ก. ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง อยู่ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา เปิดดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.2534 มีท่าเรือทั้งหมด 7 ท่า สามารถรับสินค้าได้รวม 7.253 ล้านตัน/ปี ประกอบด้วย ท่าเทียบเรือเอนกประสงค์ 1 ท่า สามารถรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ 30,000 ตัน และรับสินค้าทั่วไปและสินค้าบรรจุตู้ 0.51 ล้านตัน/ปี ท่าเทียบเรือคอนเทนเนอร์ 3 ท่า สามารถรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ 30,000-50,000 ตัน และรับสินค้าบรรจุตู้ 4.5 ล้านตัน/ปี และรับตู้สินค้าได้ 150,000 TEU/ท่า

ข. ท่าเรือน้ำลึกเกาะสีชัง (ยังอยู่ในระดับโครงการ) เป็นโครงการซึ่งจะดำเนินการโดยบริษัทสีชังทอง เทอร์มินัส จำกัด ในพื้นที่ 900 ไร่ อยู่ทางด้านใต้ของเกาะสีชัง จะเป็นท่าเทียบเรือรองรับสินค้าขนาด 10,000 ตัน เรือสามารถเทียบท่าได้ครั้งละ 5 ลำ ส่วนด้านตะวันตกจะเป็นเรือบรรทุกสินค้าเหลว สามารถรองรับเรือขนาด 240,000 ตัน นอกจากนี้ยังมีโรงงานของบริษัทสยามเคมี ผลิตสารเคมีที่ใช้ในการอุตสาหกรรม และมีคลังน้ำมันขนาดบรรจุได้ถึงละ 100,000 บาร์เรล จำนวน 9 ถัง

ค. ท่าเทียบเรือของโรงกลั่นน้ำมัน ใต้แก่ง ท่าเทียบเรือและท่าผูกเรือกลางทะเล ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ท่าเทียบเรือ ของบริษัท เอสโซ่แอสตันคาร์ดประเทศไทย จำกัด ท่าเทียบเรือ ของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ประกอบด้วย ท่าเทียบเรือ จำนวน 5 ท่า

ง. ท่าเทียบเรือ เอกชน ใต้แก่ง ท่าเทียบเรือ ของบริษัท มานูญครอง จำกัด สำหรับขนถ่ายสินค้าเกษตรกรรม และท่าเทียบเรือ ของบริษัท ศรีราชาฮาร์เบอร์ จำกัด

สำหรับท่าเทียบเรือในแม่น้ำ บางปะกงมีอยู่มากมาย ซึ่งมีบทบาทในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ตอนใน ออกสู่ท่าเทียบเรือชายฝั่งทะเล และจากชายฝั่งทะเล เข้าสู่พื้นที่ตอนใน ที่เรือสินค้า ขนาดใหญ่ไม่สามารถเข้าถึง

การไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าที่ให้บริการในพื้นที่ศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของ 2 หน่วยงาน คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

(1) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ส่วนที่รับผิดชอบในพื้นที่ศึกษา คือ โรงไฟฟ้าพระนครใต้ อำเภอเมืองสมุทรปราการ . โรงไฟฟ้าบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา

- โรงไฟฟ้าพระนครใต้ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัด สมุทรปราการ มี กำลังผลิตกระแสไฟฟ้า 1,325 เมกกะวัตต์ จากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังไอน้ำ และกังหันก๊าซที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิง

- โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา ในเขตตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวม 3,000 เมกกะวัตต์ หรือ 3,674,000 กิโลวัตต์ ประกอบด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังไอน้ำ และพลังความร้อนร่วม ซึ่งมีทั้งประเภทใช้น้ำมันดีเซล และใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิง ตั้งอยู่บริเวณฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกง เป็นโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าขนาดใหญ่ ที่ประกอบด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่ทันสมัย 2 ระบบ คือ ระบบพลังความร้อนร่วม และระบบพลังงานความร้อน มีกำลังผลิต นับเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าที่สำคัญ และมีกำลังผลิตสูงมากของประเทศ ที่สามารถอำนวยความสะดวกอย่างมหาศาล

พื้นที่ศึกษา ได้รับกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยระบบสายส่งแรงดันสูง 2 ระบบ ที่มีการต่อเชื่อมโยงกัน คือ

- ระบบสายส่งแรงดันสูง 230 กิโลโวลต์ เชื่อมโยงระหว่างสถานีไฟฟ้าย่อย บางกะปิ บางพลี พระนครใต้ เขต หนองจอก กับสถานีไฟฟ้าย่อย บางปะกง และสถานี อ่าวไผ่

- ระบบสายส่งแรงดันสูง 115 กิโลโวลต์ เชื่อมโยงจากสถานีไฟฟ้าย่อย บางปะกง ผ่านสถานีไฟฟ้าย่อย ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ศรีราชา อ่าวไผ่ บางละมุง สัตหีบ 1 สัตหีบ 2 บ้านบึง ระยอง 1 ระยอง 2 และระยอง 3 ระบบจำหน่ายเป็น 22 กิโลโวลต์ ซึ่งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จะลดแรงดันลง เพื่อให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ทำการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าสู่ประชาชนผู้ใช้ไฟต่อไป

(2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่ให้บริการในพื้นที่ศึกษา มีสถานีไฟฟ้าที่เป็นจุดรวมงาน 9 แห่ง สถานีย่อย 26 แห่ง และเป็นหน่วยบริการผู้ใช้ไฟหลัก 7 แห่ง จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีสถานีไฟฟ้าที่เป็นจุดรวมงานมากที่สุด ถึง 6 แห่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 2 แห่ง และจังหวัดระยองมี 2 แห่ง สำหรับการจ่ายไฟฟ้าในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี กองทัพเรือเป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ จังหวัดชลบุรี ยังมีโรงจักรดีเซล ตั้งอยู่บนเกาะสีชัง และเกาะล้าน เพื่อเป็นการเสริมในการผลิตและจ่ายกระแสไฟฟ้า

โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย และการเปลี่ยนแปลงหม้อแปลง (MVA) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีโครงการก่อสร้างสถานีย่อยในพื้นที่ศึกษา เพิ่มอีก 14 แห่ง โดยตั้งในจังหวัดชลบุรี 3 แห่ง และ จังหวัดฉะเชิงเทรา 1 แห่ง ดังนี้ จังหวัดชลบุรี มีโครงการก่อสร้าง (1) สถานีย่อยบางแสน (2) สถานีย่อยชลบุรี 2 (3) สถานีย่อยแหลมฉบัง 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีโครงการก่อสร้าง สถานีย่อยบางปะกง 3

การให้บริการไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้บริการไฟฟ้าแก่ประชากร โรงงาน และหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ศึกษาปัจจุบัน ได้มีความพยายามพัฒนาการบริการสาธารณูปโภคประเภท

นี้ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากร โรงงาน และหน่วยงาน ธุรกิจของภาครัฐและเอกชน อย่างเต็มที่ ในปี พ.ศ. 2538 พื้นที่ศึกษามีสถานไฟฟ้า 8 แห่ง โดยเป็นสถานที่มีสถานะเป็นจตุรวมงาน 3 แห่ง ได้แก่ การไฟฟ้าอำเภอเมืองชลบุรี การไฟฟ้าอำเภอสัตร์ราชา และการไฟฟ้าอำเภอบางปะกง เป็นสถานีย่อย 5 แห่ง ได้แก่ สถานีย่อยอำเภอพานทอง สถานีย่อยตำบลมิ่ง สถานีย่อยตำบลเขาคันทรง สถานีย่อยอำเภอเกาะสีชัง อำเภอศรีราชา และสถานีย่อยบ้านบางพลีน้อย ตำบลบางเกลือ อำเภอบางปะกง การไฟฟ้าในพื้นที่ศึกษามีหน่วยจำหน่ายไฟฟ้าในปี พ.ศ. 2538 ทั้งสิ้น 1,807,914,659 กิโลวัตต์/ชั่วโมง อำเภอศรีราชามีการจำหน่ายไฟฟ้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.29 สำหรับอำเภอเมืองชลบุรีมีหน่วยจำหน่ายไฟฟ้าน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.56 โดยมีผู้ใช้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ศึกษาทั้งสิ้น 110,938 คน ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ใช้ไฟฟ้าอยู่ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี 52.96% อำเภอบางปะกงมีผู้ใช้ไฟฟ้าน้อยที่สุดในพื้นที่ศึกษา

ตารางที่ 3.26 แสดงการให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2538

เขตปกครอง	สถานี	หน่วยจำหน่ายไฟฟ้า (กิโลวัตต์/ชม.)	ผู้ใช้ไฟฟ้า (คน)
อ. เมืองชลบุรี	1. การไฟฟ้า อ. เมืองชลบุรี 1.1 อ. พานทอง	462,180,424	58,754
อ. ศรีราชา	2. การไฟฟ้าบ้านบางแสน ค. แสนสุข อ. เมืองชลบุรี การไฟฟ้า อ. ศรีราชา 1. ต. บึง อ. ศรีราชา 2. อ. เกาะสีชัง อ. ศรีราชา 3. บ้านนาบูนู ค. เขาคันทรง อ. ศรีราชา	800,698,138	38,283
อ. บางปะกง	การไฟฟ้า อ. บางปะกง 1. บ้านบางพลีน้อย ค. บางเกลือ อ. บางปะกง	545,036,097	13,901
พื้นที่ศึกษา		1,807,914,659	110,938

ที่มา : สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2538

การประปา

การให้บริการน้ำประปาในพื้นที่ศึกษา เป็นหน้าที่ของการประปาส่วนภูมิภาค โดยรับผิดชอบการให้บริการในชุมชนที่สำคัญ น้ำประปาได้จาก แหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งแหล่งน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำ ในปี พ.ศ. 2538 การประปาในพื้นที่ศึกษามีกำลังผลิตน้ำประปา 39,396,000 ลูกบาศก์เมตร/ปี สามารถผลิตน้ำประปาได้ 27,473,762 ลูกบาศก์เมตร/ปี ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้น้ำทั่วไป 19,665,517 ลูกบาศก์เมตร/ปี ปริมาณน้ำที่จำหน่ายเพื่อสาธารณประโยชน์ 7,542,996 ลูกบาศก์เมตร/ปี ในพื้นที่ศึกษามีผู้ใช้น้ำ 55,136 ราย จากปัญหาการขาดแคลนน้ำ อุปโภค บริโภค ในภาคตะวันออก อันเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมด้านอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการเรื่องน้ำทางภาคตะวันออกเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด การประปาส่วนภูมิภาคจึงอนุมัติบริษัทเอกชน เข้ามาทำสัญญาบริหารงานคือ "บริษัทจัดการและ

พัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก" (EAST WATER) มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาแหล่งน้ำและและวางระบบส่งน้ำสายหลัก ในพื้นที่ภาคตะวันออก เพื่อเป็นการรองรับความต้องการแหล่งน้ำ ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และการอยู่อาศัย ตามแผนโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) บริษัทได้ดำเนินการและบริหารระบบท่อส่งน้ำไปแล้ว 4 ท่อ ได้แก่ (1) ท่อส่งน้ำดอกทราย-มาบตาพุด (2) ท่อส่งน้ำ มาบตาพุด-สัตหีบ (3) ท่อส่งน้ำหนองค้อ-แหลมฉบัง และ (4) ท่อส่งน้ำแหลมฉบัง-พัทยา บริษัทได้เร่งขยายบริการไปยังผู้ใช้ น้ำ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการโรงงาน รวมทั้งระบบประปาของการประปาส่วนภูมิภาค แผนงานขยายบริการของ บริษัท EAST WATER มีดังนี้

การประปาในเขตอำเภอเมืองชลบุรี สามารถให้บริการน้ำได้มากที่สุด ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ 19,865,517 ลูกบาศก์เมตร/ปี มีผู้ใช้น้ำ มากที่สุดถึง 46,443 ราย สำหรับอำเภอ บางปะกงมีกำลังผลิต น้ำประปาน้อยที่สุด มีผู้ใช้น้ำเพียง 3,811 ราย

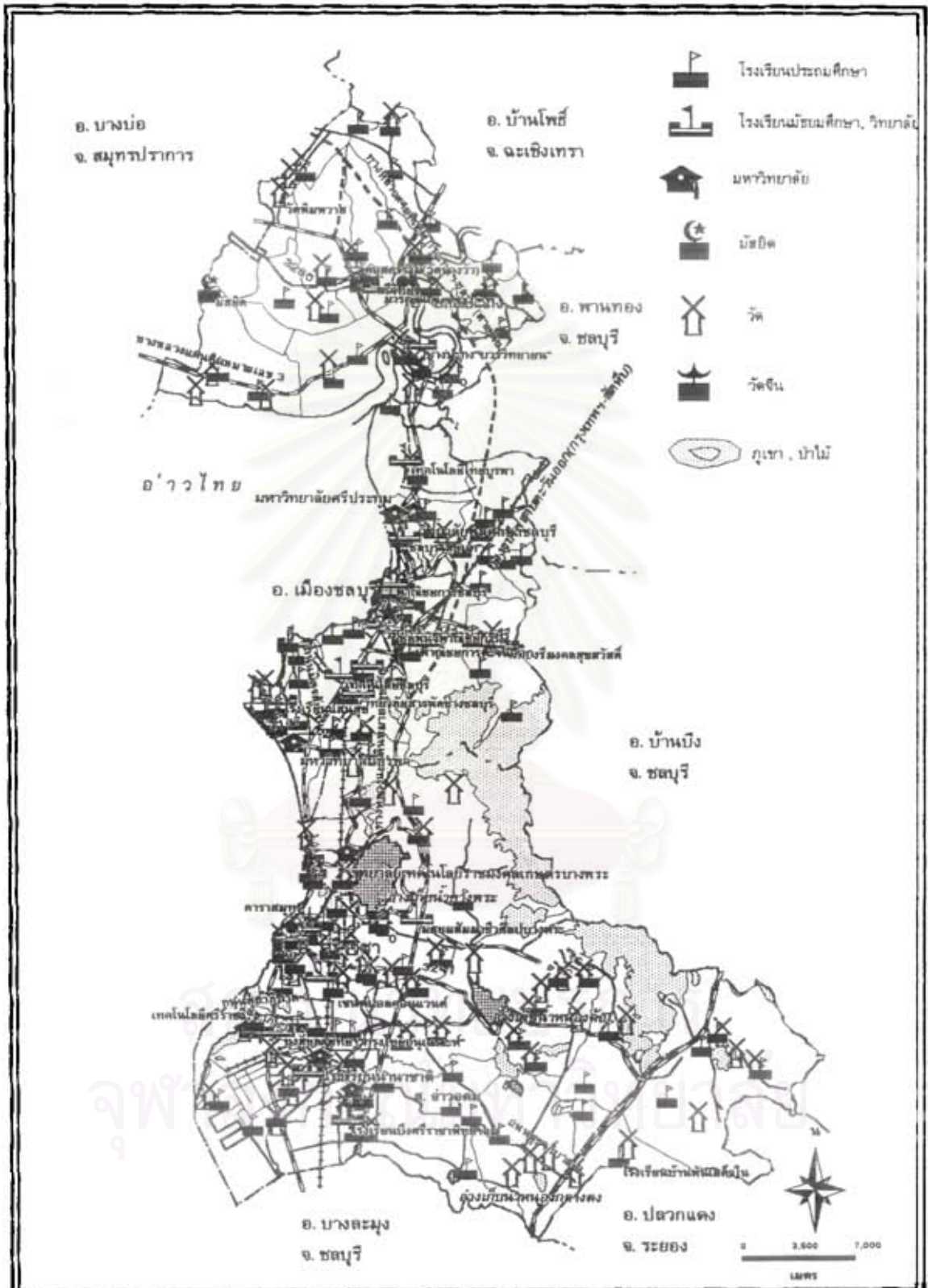
ตารางที่ 3.27 แสดงการให้บริการน้ำประปาในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2538

เขตปกครอง	กำลังการผลิต (ลบ.ม.ปี)	น้ำที่ผลิตได้ (ลบ.ม.ปี)	ปริมาณน้ำที่ จำหน่าย แก่ผู้ใช้ (ลบ.ม.ปี)	ปริมาณน้ำที่จำหน่าย เพื่อสาธารณประโยชน์ (ลบ.ม.ปี)	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)
อ. เมืองชลบุรี	26,260,000	23,965,130	16,657,286	7,307,844	46,443
อ. ศรีราชา	11,388,000	2,212,632	2,032,480	180,152	4,882
อ. บางปะกง	1,728,000	1,296,000	1,175,751	55,000	3,811
พื้นที่ศึกษา	39,396,000	27,473,762	19,865,517	7,542,996	55,136

ที่มา : สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2538

3.6.3 สาธารณูปการ และการบริการ

ก. สถานศึกษา ในพื้นที่ศึกษามีสถานศึกษาทั้งสิ้น 223 แห่ง มีจำนวนห้องเรียน 2,837 ห้อง มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 111,098 คน มีครูทั้งสิ้น 5,837 คน อัตราร้อยละ ครู 1 คน ต่อนักเรียน 19 คน อัตราร้อยละ ห้องเรียน 1 ห้อง ต่อ นักเรียน 39 คน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) มีจำนวนมากที่สุดถึง 115 แห่ง รองลงมาเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน(สช.)สายสามัญ มี 53 แห่ง สายอาชีพ 9 แห่ง สังกัดเทศบาล 14 แห่ง สังกัดกรมสามัญศึกษา สายสามัญ 13 แห่ง สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น 9 แห่ง สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 3 แห่ง สังกัดกรมอาชีวศึกษา 2 แห่ง สังกัดกรมพลศึกษา 1 แห่ง อาชีวศึกษา-อุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มี 19 แห่ง กรมการฝึกหัดครู 3 แห่ง กรมพลศึกษา 1 แห่ง และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 1 แห่ง สำหรับโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ศึกษา มีทั้งสิ้น 196 แห่ง

**แนวทางการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดชลบุรี เพื่อรองรับแผนงานภาคอุตสาหกรรมในภาคอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
 อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก**

แผนที่ 3.17 แผนกระจายบริการศึกษา และสถานศึกษา ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2538

สัญลักษณ์ ⊕ ที่ตั้งวัด ⊙ ที่ตั้งศาล	ـــــــــــــ ทางรถไฟ ـــــــــــــ ถนน	ـــــــــــــ ห้างค้า, ตลาด ـــــــــــــ ท่าอากาศยาน	ภาคีวิชาการจากภาคเอกชนเป็น คณะกรรมการบริหารการศึกษา พุทธศาสนิกชนภาคเอกชน

อำเภอเมืองชลบุรี มีสถานศึกษามากที่สุดในพื้นที่ศึกษา จึงมีฐานะเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของพื้นที่ศึกษา และของภาคตะวันออก ปี พ.ศ.2538 มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 113 แห่ง มีนักเรียน 63,279 คน คิดเป็นร้อยละ 51.58 ของนักเรียนทั้งพื้นที่ศึกษา มีครู 3,507 คน คิดเป็นร้อยละ 48.86 ของครูทั้งพื้นที่ศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในสังกัด สปช. จำนวน 42 แห่ง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งสิ้น 93 แห่ง

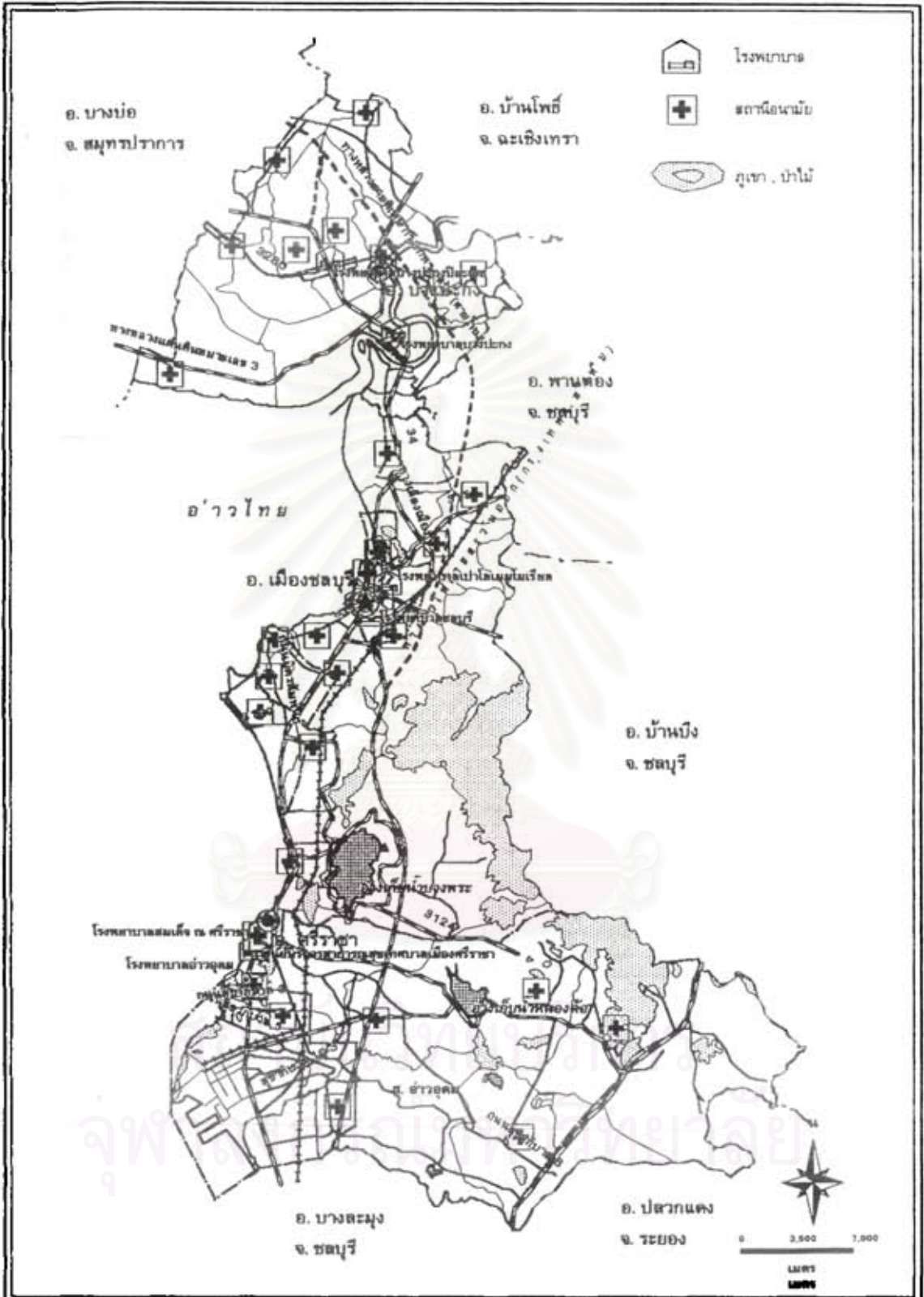
อำเภอศรีราชา มีจำนวนสถานศึกษารองจากอำเภอเมืองชลบุรี มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 72 แห่ง มีนักเรียน 35,451 คน คิดเป็นร้อยละ 51.58 ของนักเรียนทั้งพื้นที่ศึกษา มีครู 1,691 คน คิดเป็นร้อยละ 48.86 ของครูทั้งพื้นที่ศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในสังกัด สปช. จำนวน 40 แห่ง โดยมีอัตราส่วน ครู 1 คน ต่อนักเรียน 21 คน โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอศรีราชา มีทั้งสิ้น 65 แห่ง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับเด็กเล็ก-ชั้นประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด คือ 42 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 64.62 ของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย

อำเภอบางปะกง มีจำนวนสถานศึกษาน้อยที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 38 แห่ง มีนักเรียน 12,368 คน คิดเป็นร้อยละ 51.58 ของนักเรียนทั้งพื้นที่ศึกษา มีครู 639 คน คิดเป็นร้อยละ 48.86 ของครูทั้งพื้นที่ศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในสังกัด สปช. มีจำนวน 33 แห่ง โดยมีอัตราส่วน ครู 1 คน ต่อนักเรียน 19 คน โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอบางปะกง มีทั้งสิ้น 38 แห่ง โรงเรียนที่เปิดสอนชั้นอนุบาล-ชั้นประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด คือ 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.73 ในขณะที่โรงเรียนที่เปิดสอนชั้นอนุบาล และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลายมีเพียงประเภทละ 1 แห่ง

ข. ศาสนสถาน ในพื้นที่ศึกษามี ศาสนสถาน จำนวนทั้งสิ้น 174 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นศาสนสถานทางพุทธศาสนา โดยมีวัด 120 แห่ง สำนักสงฆ์ 10 แห่ง ที่พักสงฆ์ 23 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม 3 แห่ง วัดจีน 2 แห่ง มัสยิด 5 แห่ง โบสถ์คริสต์ 7 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นโบสถ์นิกายคาทอลิกถึง 5 แห่ง ศาสนสถานทางพุทธศาสนาในพื้นที่ศึกษามีพระภิกษุ ทั้งสิ้น 3,811 รูป สามเณร 711 รูป อำเภอศรีราชา เป็นอำเภอที่มีศาสนสถานมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีศาสนสถานทั้งสิ้น 81 แห่ง เป็นศาสนสถานทางพุทธศาสนา ถึง 74 แห่ง มีมัสยิด 3 แห่ง โบสถ์คริสต์ 3 แห่ง และวัดจีนอีก 1 แห่ง จำนวนพระภิกษุ สามเณร ทางพุทธศาสนาในเขตอำเภอศรีราชาที่มีจำนวนมากที่สุดโดยมีพระภิกษุ 1,972 รูป สามเณร 322 รูป สำหรับ อำเภอบางปะกง เป็นอำเภอที่มีศาสนสถานน้อยที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีวัดเพียง 22 แห่ง สำนักสงฆ์ 1 แห่ง และที่พักสงฆ์ 1 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง และโบสถ์คริสต์ 1 แห่ง

ค. สถานพยาบาล และสถานบริการด้านสาธารณสุข

อำเภอเมืองชลบุรี เป็นศูนย์กลางการบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ศึกษา มีสถานพยาบาลของรัฐ 17 แห่ง เป็นโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไปอย่างละ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี มีสถานอนามัย ขนาดใหญ่ 1 แห่ง คือสถานอนามัยหนองข้างคอก และมีสถานอนามัยตำบล 14 แห่ง ซึ่งประจำอยู่ตามตำบลต่างๆของอำเภอเมืองชลบุรี ตำบลละ 1 แห่ง ยกเว้นที่

แนวทางการศึกษาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.18 แสดงสถานพยาบาลในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2538

สัญลักษณ์ ⊕ ที่ตั้งรักษา ⊕ ที่ตั้งอำเภอ	- - - - - ทางรถไฟ ——— ถนน	〰 ห้วยน้ำ, คลอง 〰 ฝายกั้นน้ำ	ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
--	------------------------------	---------------------------------	--

ตำบลนาป่า มีสถานอนามัยให้บริการ 2 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถานพยาบาลของเอกชนให้บริการ จำนวนหลายแห่ง

อำเภอศรีราชา มีสถานพยาบาลของรัฐ 7 แห่ง ในจำนวนนี้ เป็นโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง และมีสถานอนามัยตำบล 9 แห่ง ซึ่งประจำอยู่ตามตำบลต่างๆของอำเภอศรีราชา โดยตั้งอยู่ที่ตำบลบึง 2 แห่ง ที่ตำบลบางพระ 3 แห่ง ที่ตำบลเขาคันทรง 2 แห่ง ซึ่งเป็นสถานอนามัย ขนาดใหญ่ 1 แห่ง คือสถานอนามัยเขาคันทรง อีกแห่งหนึ่งตั้งอยู่ที่บ้านหุบบอน สำหรับตำบลสุรศักดิ์ หนองขาม และบ่อวิน มีสถานอนามัยประจำตำบลละ 1 แห่ง และยังมีสถานพยาบาลของเอกชนให้บริการจำนวนหลายแห่ง

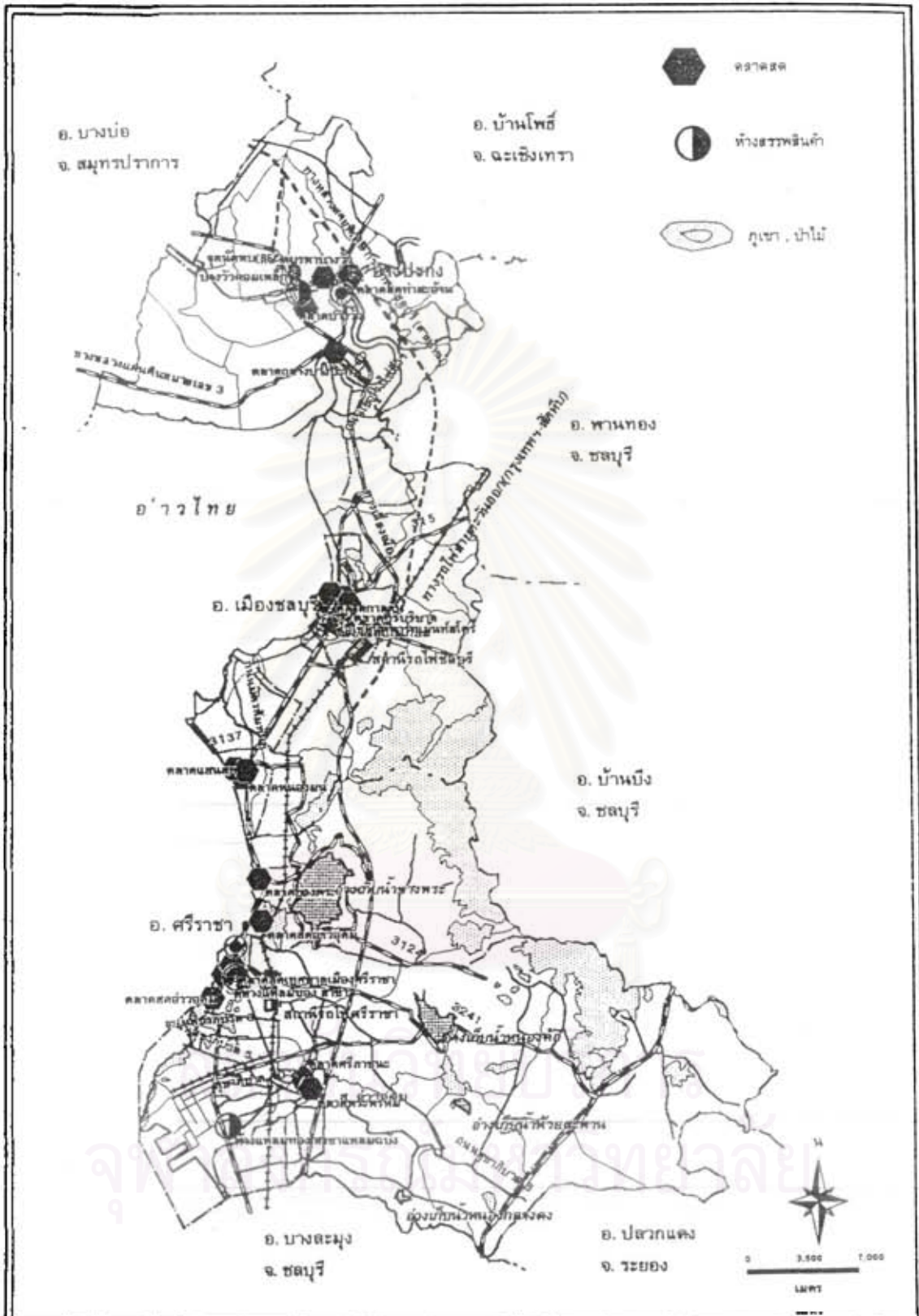
อำเภอบางปะกง มีสถานพยาบาลของรัฐ 11 แห่ง ในจำนวนนี้ เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลบางปะกง และมีสถานอนามัยตำบล 10 แห่ง ประจำอยู่ตามตำบลต่างๆของอำเภอบางปะกง โดยตั้งอยู่ที่ตำบลสองคลอง 2 แห่ง ส่วนตำบลอื่น ๆ มีสถานอนามัยตำบลให้บริการตำบลละ 1 แห่ง และมีโรงพยาบาลบางปะกงปิยะเวช ซึ่งเป็นโรงพยาบาลของเอกชน ให้บริการอีก 1 แห่ง

ง. ตลาด และศูนย์การค้า บริเวณย่านศูนย์การค้าขนาดใหญ่ของพื้นที่ศึกษา อยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลตำบลแสนสุข เทศบาลเมืองศรีราชา เทศบาลตำบลแหลมฉบัง โดยมีตลาดสดให้บริการแก่ประชากร ประมาณ 20 แห่ง มีห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ให้บริการมากมาย

อำเภอเมืองชลบุรี เป็นอำเภอที่มีตลาดสดขนาดใหญ่ให้บริการมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา โดยมีถึง 10 แห่ง ตลาดส่วนใหญ่ของอำเภออยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรีซึ่งเป็นย่านศูนย์กลางการค้า พาณิชยกรรมของจังหวัดชลบุรี โดยมีจำนวนถึง 6 แห่ง ตลาดสำคัญ คือ ตลาดสดเทศบาลเมืองชลบุรี ตลาดสดทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นต้น ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้างโอเชี่ยน ตลาดศูนย์กลางที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง คือย่านเทศบาลตำบลแสนสุข มีตลาดสดหนองมน และตลาดสดแสนสุข เป็นย่านการค้า ที่มีผู้มาแวะรับบริการจำนวนมาก เนื่องจากตั้งอยู่ในทำเลที่เป็นทางผ่านไปสู่อำเภอต่าง ๆ ทางภาคตะวันออก ห้างสรรพสินค้า ย่านเทศบาลตำบลแสนสุข ส่วนใหญ่เป็นห้างขนาดกลาง และเล็ก

อำเภอศรีราชา เป็นอำเภอที่มีตลาดสดประมาณ 6 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ตลาดสดเทศบาลเมืองศรีราชา เป็นย่านศูนย์การค้าเก่าแก่ในพื้นที่ ปัจจุบัน มีการกระจายความเจริญไปสู่ย่านเทศบาลตำบลแหลมฉบัง เพื่อรองรับจำนวนประชากรในพื้นที่ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรมที่พักอาศัยอยู่ในย่านนี้ โดยมีตลาดสดอ่าวอุดม เป็นย่านศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ ห้างสรรพสินค้าแหลมทอง 2 แห่ง เป็นห้างขนาดใหญ่ที่มีบทบาทการให้บริการในพื้นที่อำเภอศรีราชาและอำเภอใกล้เคียงสูงมาก นอกจากนี้ บริเวณรอบสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ ก็เป็นย่านศูนย์การค้า การพาณิชย์อีกแห่งหนึ่ง เพื่อให้บริการแก่แรงงานในสวนอุตสาหกรรม ตลาดสดที่สำคัญ คือ ตลาดสดศิริภาชนะ และตลาดสดพระพรหม

อำเภอบางปะกง มีตลาดสดประมาณ 4 แห่ง ที่เป็นย่านการค้าที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสดศูนย์การค้าเมืองใหม่บางปะกง ตลาดสดสุขาภิบาลบางวัว ตลาดสดสุขาภิบาลท่าสะอ้าน

แนวทางการศึกษาที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับแผนงานภาคอุตสาหกรรมในย่านอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
อำเภอศรีราชา - อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 3.10 แสดงที่ตั้งศูนย์การค้า พาณิชยกรรม ตลาด พ.ศ.2538

สัญลักษณ์	⊗	ที่ตั้งจังหวัด	—	ทางรถไฟ	☞	ลำน้ำ, คลอง	ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	⊙	ที่ตั้งอำเภอ	—	ถนน	☞	อ่างเก็บน้ำ	

ตารางที่ 3.28 แสดงตลาดสด ในพื้นที่ศึกษาและอำเภอใกล้เคียง ปี พ.ศ. 2538

ตลาดสด	สถานที่ตั้ง
จังหวัดชลบุรี	
อำเภอเมืองชลบุรี	
1. ตลาดสดเทศบาล	ต. บ้านโหนด
2. ตลาดสดทวีปสินค้าส่วนพระมหากษัตริย์	ต. มัชฌิมท่ง
3. ตลาดสดบุรีวิจิตร	ต. บางปลาสร้อย
4. ตลาดสดวัดกลาง	ต. มัชฌิมท่ง
5. ตลาดสดใหม่	ต. บ้านโหนด
6. ตลาดสดนิมมสุข	ต. บ้านโหนด
7. ตลาดสดแสนสุข	ต. แสนสุข
8. ตลาดสดอ่างศิลา	ต. อ่างศิลา
9. ตลาดสดหนองมน	ต. แสนสุข
10. ตลาดสดบรรณเกษม (สี่แยกบึง)	ต. บ้านสวน
อำเภอศรีราชา	
1. ตลาดสดเทศบาลศรีราชา	ต. ศรีราชา
2. ตลาดสดบางพระ	ต. ศรีราชา
3. ตลาดสดอ่าวอุดม	ต. อ่าวอุดม
4. ตลาดสดศรีเจริญ	ต. อ่าวอุดม
5. ตลาดสดศรีภาวนะ	ต. ท้องนา
6. ตลาดสดพระพรหม	ต. ท้องนา
อำเภอบางละมุง	
1. ตลาดสดนาเกลือ	ต. นาเกลือ
2. ตลาดสดเทศบาลเมืองพัทยา	ต. นาเกลือ
3. ตลาดสดสี่แยกไฟแดง	ต. นาเกลือ
จังหวัดฉะเชิงเทรา	
อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา	
1. ตลาดสดศูนย์การค้าตะวันออก	ต. หน้าเมือง
2. ตลาดสดปอแก้ว	ต. หน้าเมือง
3. ตลาดสดทวีปสินค้าส่วนพระมหากษัตริย์	ต. หน้าเมือง
4. ตลาดสดเก็ถูก	ต. หน้าเมือง
5. ตลาดสดแปดวี (ขนส่งสถานีใหม่)	ต. หน้าเมือง
อำเภอบ้านโพธิ์	
1. ตลาดสดสุขาภิบาลบ้านโพธิ์	ต. บ้านโพธิ์
อำเภอบางปะกง	
1. ตลาดสดสุขาภิบาลท่าสะพาน	ต. ท่าสะพาน
2. ตลาดสดสุขาภิบาลบางวัว	ต. บางวัว
3. ตลาดสดศูนย์การค้าเมืองใหม่บางปะกง	ต. บางปะกง
4. ตลาดสดบูรพาบางวัว	ต. บางปะกง

ที่มา : ข้อมูลจากการตลาด จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2539

เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีศูนย์การค้าบูรพาซิติ์ ซึ่งมีตลาดสดบูรพาบางวัวเป็นตลาดสดแห่งใหม่ ที่เปิดบริการแก่ประชากรบริเวณโครงการศูนย์การค้าและบ้านจัดสรรบูรพาซิติ์ และพื้นที่ใกล้เคียง บริเวณจุดนัดพบ BFC เป็นศูนย์การค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอบางปะกง ที่ให้บริการแก่ประชากรที่สัญจรบนเส้นทาง บางนา-ตราด มีซูเปอร์มาร์เก็ต ที่พัก หน่วยราชการ สถานบันเทิง ร้านอาหาร ให้บริการ เกือบครบวงจร ห้างสรรพสินค้าส่วนใหญ่มีขนาดกลาง และเล็ก บางวัวคอมเพล็กซ์เป็นห้างสรรพสินค้าเล็กๆ แห่งหนึ่งที่มีบทบาทการให้บริการในพื้นที่สูงมาก

จ. สวนสาธารณะ และแหล่งนันทนาการต่าง ๆ สถานพักผ่อนหย่อนใจ ในพื้นที่ศึกษามีอยู่หลายแห่ง ทั้งที่เป็นประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ สวนสาธารณะ สถานที่ออกกำลังกาย อาทิ สวนสุขภาพ สนามกีฬา เป็นต้น ซึ่งสามารถแจกแจงเป็นรายอำเภอ ดังนี้

อำเภอเมืองชลบุรี ศูนย์กลางการท่องเที่ยว มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อาทิอ่างศิลาหรืออ่างหิน เขาสามมุก หาดบางแสน สวนสาธารณะ ในพื้นที่อำเภอเมืองชลบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี ประมาณ 9 แห่ง เทศบาลตำบลแสนสุข มีประมาณ 3 แห่ง และที่ตำบลบ้านบึง อำเภอเมืองชลบุรีมีสวนทัศนียภาพ อยู่ 1 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีสนามกีฬากลางจังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่ที่ประชากรโดยทั่วไปสามารถใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย และเล่นกีฬา

อำเภอศรีราชา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อาทิเกาะลอยศรีราชา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว น้ำตกชันตาเถร สวนสาธารณะ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา ซึ่งมีประมาณ 3 แห่ง ที่สวนอุตสาหกรรมเกร็ดสหพัฒน์ฯ มีสวนพระพรหม ซึ่งเป็นสวนสาธารณะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับแรงงานในบริเวณสวนอุตสาหกรรม และคนทั่วไป มีสนามกอล์ฟ อยู่ถึง 8 สนามในพื้นที่

อำเภอบางปะกง มีสถานที่ท่องเที่ยวน้อยมาก ที่มีชื่อเสียง คือ เขาดิน สวนสาธารณะในพื้นที่อำเภอบางปะกงมีเพียงสวนรัชมังคลาภิเษก ซึ่งตั้งอยู่ริมถนน บางนา-ตราด พื้นที่ประมาณ 13 ไร่ ดำเนินการโดยหมวดการทางบางปะกง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ และผู้ที่สัญจรผ่านไป-มา ได้ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อำเภอบางปะกง มีสนามกอล์ฟอยู่ 4 แห่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.29 แสดงสวนสาธารณะ และแหล่งนันทนาการ ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2538

อำเภอเมืองชลบุรี		อำเภอศรีราชา		อำเภอบางปะกง	
ประเภท	ที่ตั้ง	ประเภท	ที่ตั้ง	ประเภท	ที่ตั้ง
สวนสาธารณะ		สวนสาธารณะ		สวนสาธารณะ	
1. สวนตำหนักน้ำ	เทศบาลเมืองชลบุรี	1. สวนเกาะลอย	เทศบาลเมืองศรีราชา	1. สวนวังมัจฉาภิเษก	ต. บางปะกง
2. สวนสุขภาพ	เทศบาลเมืองชลบุรี	2. สวนริมน้ำ (สวนสน)	เทศบาลเมืองศรีราชา		
3. สนามหน้าเรือนจำ	เทศบาลเมืองชลบุรี	3. สวนสำนักงากเทศบาล	เทศบาลเมืองศรีราชา		
4. สนามหน้าศาลาประชาคม	เทศบาลเมืองชลบุรี	4. สวนสัตว์เทศบาล	เทศบาลเมืองศรีราชา		
5. สนามหน้าเทศบาล	เทศบาลเมืองชลบุรี	5. สวนพระพรหม	สวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ฯ		
6. สวนวีรกาลที่ 5	เทศบาลเมืองชลบุรี		ต. พนงขาม		
7. สวนสามเหลี่ยมแดงมโหฬาร	เทศบาลเมืองชลบุรี	สนามกีฬา			
8. สวนแหลมแท่น	เทศบาลตำบลแสนสุข	1. สนามเทนนิสศูนย์เยาวชน			
9. สวนทัศนาศา	ม. 4 ต. บ้านบึง	เทศบาลเมืองศรีราชา			
10. สวนสนตั้ง	นอกเขตเทศบาลเมืองชลบุรี	2. สนามเทนนิส ถนนสุรศักดิ์ 1			
11. สวนหลวงชลบุรี	นอกเขตเทศบาลเมืองชลบุรี				
12. ศาลาปิยะมหาราชาอนุสรณ์	เทศบาลตำบลแสนสุข				
13. สวนพุทธเมืองสวรรค์	เทศบาลตำบลแสนสุข				
สนามกีฬา					
- สนามกีฬากลางเทศบาลเมืองชลบุรี	เทศบาลเมืองชลบุรี				

ที่มา : ข้อมูลการตลาดจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2538